

Acest document are doar scop informativ și nu produce efecte juridice. Instituțiile Uniunii nu își asumă răspunderea pentru conținutul său. Versiunile autentice ale actelor relevante, inclusiv preambulul acestora, sunt cele publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene și disponibile pe site-ul EUR-Lex. Aceste texte oficiale pot fi consultate accesând linkurile integrate în prezentul document.

► **B****ACORDUL DE PARTENERIAT**

între membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000

(JO L 317, 15.12.2000, p. 3)

Astfel cum a fost modificat prin:

		Jurnalul Oficial		
		NR.	Pagina	Data
► <u>M1</u>	Decision No 1/2003 of the ACP-EC Council of Ministers of 16 May 2003 (*)	L 141	25	7.6.2003
► <u>M2</u>	Decision No 2/2004 of the ACP-EC Council of Ministers of 30 June 2004 (*)	L 297	18	22.9.2004
► <u>M3</u>	Acord sub forma unui schimb de scrisori între Comunitatea Europeană și Barbados, Belize, Republica Congo, Fiji, Republica Cooperatistă Guyana, Republica Coasta de Fildeș, Jamaica, Republica Kenya, Republica Madagascar, Republica Malawi, Republica Mauritius, Republica Suriname, Sfântul Christophe și Nevis, Regatul Swaziland, Republica Unită Tanzania, Republica Trinidad-Tobago, Republica Uganda, Republica Zambia și Republica Zimbabwe privind aderarea Republicii Mozambic la Protocolul nr. 3 privind zahărul ACP la anexa V la Acordul de parteneriat ACP-CE	L 356	2	1.12.2004
► <u>M4</u>	Acord de modificare a Acordului de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, zona Caraibelor și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000	L 209	27	11.8.2005
► <u>M5</u>	Decision No 1/2006 of the ACP-EC Council of Ministers of 2 June 2006 (*)	L 247	22	9.9.2006
► <u>M6</u>	Decizia nr. 4/2007 a Consiliului de Miniștri ACP-CE din 20 decembrie 2007	L 25	11	30.1.2008
► <u>M7</u>	Decizia nr. 1/2008 a Consiliului de Miniștri ACP-CE din 13 iunie 2008	L 171	63	1.7.2008
► <u>M8</u>	Decizia nr. 3/2008 a Consiliului de Miniștri ACP-CE din 15 decembrie 2008	L 352	59	31.12.2008
► <u>M9</u>	Decizia nr. 1/2009 a Consiliului de Miniștri ACP-CE din 29 mai 2009	L 168	48	30.6.2009
► <u>M10</u>	Acord de modificare pentru a doua oară a Acordului de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, zona Caraibelor și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000, astfel cum a fost modificat pentru prima dată la Luxemburg la 25 iunie 2005	L 287	3	4.11.2010
► <u>M11</u>	Decizia nr. 1/2012 a Consiliului de Miniștri ACP-UE din 15 iunie 2012	L 174	27	4.7.2012

(*) Acest act nu a fost publicat niciodată în limba română.

► <u>M12</u>	Decizia nr. 1/2013 a Consiliului de miniștri ACP-UE din 7 iunie 2013	L 173	67	26.6.2013
► <u>M13</u>	Decizia nr. 1/2014 a Consiliului de Miniștri ACP-UE din 20 iunie 2014	L 196	40	3.7.2014
► <u>M14</u>	Decizia nr. 3/2016 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din 12 iulie 2016	L 192	77	16.7.2016
► <u>M15</u>	Decizia nr. 1/2018 a Consiliului de miniștri ACP-UE din 31 mai 2018	L 148	7	13.6.2018

ACORDUL DE PARTENERIAT

între membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000

CUPRINS

PREAMBUL

PARTEA 1: DISPOZIȚII GENERALE

Titlul I – Obiective, principii și actori

Capitolul 1: Obiective și principii

Capitolul 2: Actorii parteneriatului

Titlul II – Dimensiunea politică

PARTEA 2: DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE

PARTEA 3: STRATEGII DE COOPERARE

Titlul I – Strategii de dezvoltare

Capitolul 1: Cadrul general

Capitolul 2: Domenii de sprijin

Secțiunea 1: Dezvoltarea economică

Secțiunea 2: Dezvoltarea socială și umană

Secțiunea 3: Cooperarea și integrarea regională

Secțiunea 4: Chestiuni tematice și cu caracter transversal

Titlul II – Cooperarea economică și comercială

Capitolul 1: Obiective și principii

Capitolul 2: Noi acorduri comerciale

Capitolul 3: Cooperarea în cadrul forurilor internaționale

Capitolul 4: Comerțul cu servicii

Capitolul 5: Domenii legate de comerț

Capitolul 6: Cooperarea în alte sectoare

PARTEA 4: COOPERAREA PENTRU FINANȚAREA DEZVOLTĂRII

Titlul I – Dispoziții generale

Capitolul 1: Obiective, principii, orientări și eligibilitate

Capitolul 2: Sfera de aplicare și natura finanțărilor

Titlul II – Cooperarea financiară

Capitolul 1: Mijloacele de finanțare

Capitolul 2: Datoria și sprijinul pentru ajustare structurală

▼B

Capitolul 3:	Sprijinul în cazul șocurilor exogene
Capitolul 4:	Sprijinul pentru politicile sectoriale
Capitolul 5:	Microproiectele și cooperarea descentralizată
Capitolul 6:	Asistența umanitară, asistența de urgență și asistența ulterioară situațiilor de urgență
Capitolul 7:	Sprijinirea investițiilor și a dezvoltării sectorului privat
Titlul III –	Cooperarea tehnică
Titlul IV –	Proceduri și sisteme de gestionare
PARTEA 5:	DISPOZIȚII GENERALE PRIVIND STATELE ACP CEL MAI PUȚIN DEZVOLTATE, FĂRĂ IEȘIRE LA MARE ȘI INSULARE
Capitolul 1:	Dispoziții generale
Capitolul 2:	Țările ACP cel mai puțin dezvoltate
Capitolul 3:	Țările ACP fără ieșire la mare
Capitolul 4:	Țările ACP insulare
PARTEA 6:	DISPOZIȚII FINALE

▼B**PREAMBUL**

AVÂND ÎN VEDERE Tratatul de instituire a Comunității Europene, pe de o parte, și Acordul de la Georgetown de instituire a grupului de țări din Africa, Caraibe și Pacific (ACP), pe de altă parte;

AFIRMÂNDU-ȘI angajamentul de a coopera în vederea realizării obiectivelor de eradicare a sărăciei, de dezvoltare durabilă și de integrare treptată a țărilor ACP în economia mondială;

EXPRIMÂNDU-ȘI hotărârea de a aduce, prin cooperarea acestora, o contribuție semnificativă la dezvoltarea economică, socială și culturală a țărilor ACP și la o mai mare bunăstare a populațiilor acestora, ajutându-le să facă față problemelor puse de globalizare și consolidând Parteneriatul ACP-UE în efortul de a da procesului de globalizare o dimensiune socială mai puternică;

REAFIRMÂNDU-ȘI dorința de a-și revitaliza relația specială și de a pune în aplicare o abordare globală și integrată pentru un parteneriat consolidat bazat pe dialog politic, dezvoltare, cooperare și relații economice și comerciale,

RECUNOSCÂND că un mediu politic care să garanteze pacea, securitatea și stabilitatea, respectarea drepturilor omului, principiile democratice și statul de drept, precum și buna guvernare face parte integrantă din dezvoltarea pe termen lung; recunoscând că responsabilitatea de a institui un asemenea mediu revine în principal țărilor în cauză;

RECUNOSCÂND că politicile economice solide și durabile sunt o condiție prealabilă a dezvoltării;

REFERINDU-SE la principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite și reamintind Declarația Universală a Drepturilor Omului, concluziile Conferinței de la Viena din 1993 privind drepturile omului, Pactele privind drepturile civile și politice și drepturile economice, sociale și culturale, Convenția privind drepturile copilului, Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei, Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, Convențiile de la Geneva din 1949 și alte instrumente ale dreptului internațional umanitar, Convenția din 1954 privind statutul apatrizilor, Convenția de la Geneva din 1951 privind statutul refugiaților și Protocolul de la New York din 1967 privind statutul refugiaților;

AVÂND ÎN VEDERE Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale a Consiliului Europei, Carta africană privind drepturile omului și ale popoarelor și Convenția americană privind drepturile omului drept contribuții regionale pozitive pentru respectarea drepturilor omului în Uniunea Europeană și în țările ACP;

▼M4

REAFIRMÂND că cele mai grave infracțiuni la adresa comunității internaționale nu trebuie lăsate nepedepsite iar urmărirea penală eficientă a acestora trebuie asigurată prin luarea de măsuri la nivel național și prin intensificarea colaborării globale,

AVÂND ÎN VEDERE că înființarea și funcționarea eficientă a Curții Penale Internaționale reprezintă o evoluție importantă pentru pacea și justiția internațională,

▼ M10

REAMINTIND declarațiile de la reuniunile succesive la nivel înalt ale șefilor de state și guverne ale țărilor ACP;

AVÂND ÎN VEDERE că Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului care rezultă din Declarația Mileniului adoptată în anul 2000 de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, în special eradicarea sărăciei și foametei extreme, precum și obiectivele și principiile de dezvoltare convenite în cadrul Conferințelor Națiunilor Unite, oferă o viziune precisă și trebuie să stea la baza cooperării ACP-UE în cadrul prezentului acord; recunoscând că UE și statele ACP trebuie să depună un efort concertat pentru a accelera progresele în direcția atingerii Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului;

SUBSCRIIND la agenda privind eficacitatea ajutorului inițiată la Roma, continuată la Paris și dezvoltată ulterior în Agenda pentru acțiune de la Accra;

ACORDÂND o atenție specială angajamentelor asumate și obiectivelor convenite în cadrul conferințelor importante ale Organizației Națiunilor Unite și al altor conferințe internaționale și recunoscând necesitatea de a depune eforturi în vederea realizării obiectivelor și a punerii în aplicare a programelor de acțiune care au fost elaborate în cadrul acestor foruri;

CUNOSCÂND provocarea globală gravă pentru mediu prezentată de schimbările climatice și exprimându-și profunda îngrijorare legată de faptul că populațiile cele mai vulnerabile trăiesc în țări în curs de dezvoltare, în special în țările cel mai puțin dezvoltate și statele ACP insulare mici în care fenomenele climatice cum ar fi creșterea nivelului mării, eroziunea zonelor de coastă, inundațiile, secetele și deșertificarea amenință mijloacele de subsistență și dezvoltarea durabilă;

▼ B

PREOCUPAȚI să respecte drepturile fundamentale ale lucrătorilor și luând în considerare principiile prevăzute de convențiile relevante ale Organizației Internaționale a Muncii;

REAMINTIND angajamentele la care acestea au scris în cadrul Organizației Internaționale a Muncii;

DECID SĂ ÎNCHEIE PREZENTUL ACORD:

PARTEA 1

DISPOZIȚII GENERALE

TITLUL I

OBIECTIVE, PRINCIPII ȘI ACTORI

CAPITOLUL 1

Obiective și principii*Articolul 1***Obiectivele parteneriatului**

Comunitatea și statele sale membre, pe de o parte, și țările ACP, pe de altă parte, denumite în continuare „părțile”, încheie prezentul acord în vederea promovării și a accelerării dezvoltării economice, culturale și sociale a țărilor ACP, a contribuției la pace și securitate și a promovării unui mediu politic stabil și democratic.

▼B

Parteneriatul se axează pe obiectivul reducerii și, eventual, al eradicării sărăciei, în conformitate cu obiectivele dezvoltării durabile și integrării progresive a țărilor ACP în economia mondială.

▼M10

Aceste obiective și angajamentele internaționale ale părților, inclusiv Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, inspiră ansamblul strategiilor de dezvoltare și sunt tratate printr-o abordare integrată care ia în considerare, în același timp, aspectele politice, economice, sociale, culturale și de mediu ale dezvoltării. Parteneriatul asigură un cadru de susținere coerent strategiilor de dezvoltare adoptate de fiecare țară ACP.

Creșterea economică susținută, dezvoltarea sectorului privat, creșterea ocupării forței de muncă și îmbunătățirea accesului la resursele productive se înscriu în acest cadru. Respectarea drepturilor omului și satisfacerea nevoilor fundamentale, promovarea dezvoltării sociale și a condițiilor pentru o distribuție echitabilă a rezultatelor creșterii sunt favorizate. Se încurajează și se susțin procesele de integrare regională și subregională care facilitează integrarea țărilor ACP în economia mondială în ceea ce privește comerțul și investițiile private. Dezvoltarea capacităților actorilor de a dezvolta și îmbunătăți cadrul instituțional necesar coeziunii sociale, funcționării unei societăți democratice și economiei de piață, precum și apariției unei societăți civile active și organizate este parte integrantă a acestei abordări. Se ține seama în mod sistematic de situația femeilor și de chestiunile de egalitate între femei și bărbați în toate domeniile – politic, economic și social. Principiile gestionării durabile a resurselor naturale și a mediului, inclusiv a schimbărilor climatice, se aplică și se integrează la toate nivelurile parteneriatului.

*Articolul 2***Principii fundamentale**

Cooperarea ACP-CE, fondată pe un regim de drept și pe existența instituțiilor comune, este ghidată de agenda privind eficacitatea ajutorului convenită la nivel internațional în ceea ce privește însușirea, alinierea, armonizarea, gestionarea ajutorului orientată spre rezultate și răspunderea reciprocă și se exercită pe baza următoarelor principii fundamentale:

- egalitatea partenerilor și însușirea strategiilor de dezvoltare: în vederea realizării obiectivelor parteneriatului, țările ACP determină strategiile de dezvoltare a economiilor și a societăților lor, cu deplină suveranitate și cu respectarea elementelor esențiale și fundamentale menționate la articolul 9; parteneriatul încurajează însușirea strategiilor de dezvoltare de către țările și populațiile în cauză; partenerii de dezvoltare UE își aliniază programele la aceste strategii;
- participarea: în afara statului în calitate de partener principal, parteneriatul este deschis parlamentelor ACP și autorităților locale din țările ACP, precum și diferitelor altor tipuri de actori, în vederea favorizării participării tuturor categoriilor sociale, inclusiv a sectorului privat și a organizațiilor societății civile la viața politică, economică și socială;

▼ M10

- rolul central al dialogului și respectarea angajamentelor și a responsabilităților reciproce: angajamentele asumate de părți în cadrul dialogului sunt de importanță majoră pentru parteneriat și pentru relațiile de cooperare; părțile cooperează îndeaproape pentru a determina și pune în aplicare procesele necesare de aliniere și armonizare a donatorilor, în vederea asigurării unui rol central pentru țările ACP în aceste procese;
- diferențierea și regionalizarea: modalitățile de cooperare și prioritățile variază în funcție de nivelul de dezvoltare a partenerului, de nevoile sale, de performanțele și strategia sa de dezvoltare pe termen lung. Se acordă un tratament special țărilor celor mai puțin dezvoltate. Se ține seama de vulnerabilitatea țărilor fără ieșire la mare și insulare. Se pune un accent deosebit pe integrarea regională, inclusiv la nivel continental.

▼ B*Articolul 3***Realizarea obiectivelor prezentului acord**

Părțile, fiecare în măsura care o privește în temeiul prezentului acord, iau toate măsurile corespunzătoare generale și speciale pentru a asigura executarea obligațiilor care decurg din prezentul acord și pentru a facilita realizarea obiectivelor acestuia. Acestea se abțin de la orice măsuri susceptibile să pericliteze aceste obiective.

CAPITOLUL 2**Actorii parteneriatului****▼ M10***Articolul 4***Abordare generală**

Statele ACP stabilesc principiile, strategiile și modelele de dezvoltare ale economiilor și societăților lor în condiții de deplină suveranitate. Statele ACP stabilesc, împreună cu Comunitatea, programele de cooperare prevăzute în temeiul prezentului acord. Cu toate acestea, părțile recunosc rolul complementar și potențialul contribuțiilor actorilor non-statali, ale parlamentelor naționale ale statelor ACP și ale autorităților locale descentralizate la procesul de dezvoltare, în special la nivel național și regional. În acest scop, în conformitate cu condițiile stabilite prin prezentul acord, actorii non-statali, parlamentele naționale ale statelor ACP și autoritățile locale descentralizate, după caz:

- sunt informate și implicate în consultarea privind politicile și strategiile de cooperare, precum și privind prioritățile cooperării, în special în domenii care le privesc sau care le afectează direct, precum și privind dialogul politic;
- beneficiază de sprijin pentru consolidarea capacităților în domenii critice pentru consolidarea capacităților acestor actori, în special în ceea ce privește organizarea și reprezentarea, și pentru instituirea mecanismelor de consultare, inclusiv a canalelor de comunicare și a dialogului, precum și pentru promovarea alianțelor strategice.

▼ M10

Actorii non-statali și autoritățile locale descentralizate, după caz:

- primesc resurse financiare, în conformitate cu condițiile stabilite de prezentul acord, în vederea susținerii proceselor de dezvoltare locală;
- sunt implicați în punerea în aplicare a proiectelor și a programelor de cooperare în domenii care îi privesc sau în care au un avantaj comparativ.

▼ B*Articolul 5***I n f o r m a r e a**

Cooperarea sprijină operațiunile care permit furnizarea mai multor informații și îmbunătățirea cunoștințelor despre caracteristicile de bază ale Parteneriatului ACP-UE. De asemenea, cooperarea:

- încurajează parteneriatul și stabilește legături între actorii ACP și UE;
- consolidează rețelele și schimburile de expertiză și de experiență dintre actori.

*Articolul 6***D e f i n i Ț i i****▼ M10**

(1) Actorii cooperării includ:

- (a) autoritățile publice (locale, regionale și naționale), inclusiv parlamentele naționale ale statelor ACP;
- (b) organizațiile regionale ACP și Uniunea Africană; în înțelesul prezentului acord, noțiunea de organizații sau niveluri regionale include, de asemenea, organizațiile sau nivelurile subregionale;
- (c) actorii non-statali:
 - sectorul privat;
 - parteneri economici și sociali, inclusiv organizații sindicale;
 - societatea civilă sub toate formele sale, conform caracteristicilor naționale.

▼ B

(2) Recunoașterea de către părți ►**M10** a actorilor non-statali ◀ depinde de modul în care aceștia răspund nevoilor populației, de competențele lor specifice și de caracterul democratic și transparent al modului lor de organizare și gestiune.

▼B*Articolul 7***Dezvoltarea capacităților**

Contribuția societății civile la procesul de dezvoltare poate fi mărită prin consolidarea organizațiilor comunitare și a organizațiilor neguvernamentale nonprofit din toate domeniile de cooperare. Aceasta necesită:

- încurajarea și sprijinirea creării și a dezvoltării acestor organizații;
- crearea de mecanisme pentru implicarea respectivelor organizații în elaborarea, punerea în aplicare și evaluarea strategiilor și a programelor de dezvoltare.

TITLUL II**DIMENSIUNEA POLITICĂ****▼M10***Articolul 8***Dialogul politic**

(1) Părțile se angajează, în mod regulat, într-un dialog politic cuprinzător, echilibrat și aprofundat, care conduce la angajamente pentru ambele părți.

(2) Obiectivele acestui dialog sunt schimbul de informații, încurajarea înțelegerii reciproce și facilitarea stabilirii de priorități și de planuri comune, în special prin recunoașterea legăturilor existente între diferitele aspecte ale relațiilor dintre părți și diferitele domenii de cooperare, astfel cum sunt stabilite prin prezentul acord. Dialogul facilitează consultările și consolidează cooperarea dintre părți în cadrul forurilor internaționale și, de asemenea, promovează și susține un sistem de multilateralitate eficientă. Obiectivele dialogului includ, de asemenea, prevenirea situațiilor în care una dintre părți ar putea considera necesară recurgerea la procedurile de consultare prevăzute la articolele 96 și 97.

(3) Dialogul reglementează toate scopurile și obiectivele prevăzute de prezentul acord, precum și toate chestiunile de interes comun, general sau regional, inclusiv aspecte referitoare la integrarea regională și continentală. Prin dialog, părțile contribuie la pace, securitate și stabilitate și promovează un mediu politic stabil și democratic. Dialogul cuprinde strategii de cooperare, inclusiv agenda privind eficacitatea ajutorului, precum și politici globale și sectoriale, inclusiv mediul înconjurător, schimbările climatice, egalitatea între femei și bărbați, migrația și chestiunile legate de patrimoniul cultural. De asemenea, abordează politicile globale și sectoriale ale ambelor părți care ar putea afecta realizarea obiectivelor de cooperare pentru dezvoltare.

(4) Dialogul se concentrează, printre altele, pe chestiuni politice specifice de interes reciproc sau general în legătură cu obiectivele prezentului acord, în special în domeniul comerțului cu arme, al cheltuielilor militare excesive, al drogurilor, al criminalității organizate, al exploatații prin muncă a copiilor sau al discriminării pe orice criterii, cum ar fi pe criterii de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau de altă natură, proveniență națională sau socială, proprietate, statut la naștere sau alt statut. Dialogul cuprinde, de asemenea, o evaluare regulată a progreselor înregistrate în ceea ce privește respectarea drepturilor omului, a principiilor democratice, a statului de drept și a bunei guvernări.

▼ M10

(5) Politicile generale de promovare a păcii și de prevenire, gestionare și soluționare a conflictelor violente ocupă un loc important în cadrul acestui dialog, alături de necesitatea de a se ține seama pe deplin de obiectivul de pace și de stabilitate democratică în definirea domeniilor prioritare ale cooperării. Dialogul în acest context implică pe deplin organizațiile regionale ACP relevante și Uniunea Africană, după caz.

(6) Dialogul se desfășoară într-o manieră flexibilă. Dialogul este formal sau informal, în funcție de necesități, și se desfășoară în cadrul sau în afara cadrului instituțional, implicând grupul ACP, Adunarea Parlamentară Mixtă, în forma și la nivelul corespunzător, inclusiv la nivel național, regional, continental sau la nivelul întregului grup ACP.

(7) Organizațiile regionale și reprezentanții organizațiilor societății civile, precum și parlamentele naționale ale statelor ACP se asociază la acest dialog, dacă este cazul.

(8) După caz și pentru a preveni situațiile în care una dintre părți ar putea considera necesară recurgerea la procedura de consultare prevăzută la articolul 96, dialogul care acoperă elementele esențiale este sistematic și formalizat în conformitate cu modalitățile prevăzute în anexa VII.

▼ B*Articolul 9***▼ M4**

Elemente esențiale privind drepturile omului, principiile democratice și statul de drept, și elementul fundamental privind buna guvernare

▼ B

(1) Cooperarea urmărește dezvoltarea durabilă axată pe persoana umană, care este protagonistul și beneficiarul principal al dezvoltării; acest fapt presupune respectarea și promovarea drepturilor omului în ansamblul lor.

Respectarea tuturor drepturilor omului și a libertăților fundamentale, inclusiv respectarea drepturilor sociale fundamentale, democrația bazată pe statul de drept și o guvernare transparentă și responsabilă sunt parte integrantă a dezvoltării durabile.

(2) Părțile fac trimitere la obligațiile și angajamentele lor internaționale în materie de respectare a drepturilor omului. Ele își reafirmă atașamentul profund pentru demnitatea și drepturile omului, care constituie aspirații legitime ale indivizilor și ale popoarelor. Drepturile omului sunt universale, indivizibile și interdependente. Părțile se angajează să promoveze și să protejeze toate libertățile fundamentale și toate drepturile omului, fie ele civile și politice sau economice, sociale și culturale. În acest context, părțile reafirmă egalitatea între femei și bărbați.

▼B

Părțile reafirmă că democratizarea, dezvoltarea și protejarea libertăților fundamentale și a drepturilor omului sunt interdependente și se consolidează reciproc. Principiile democratice sunt principii recunoscute la nivel universal, pe care este fondată organizarea statului pentru a garanta legitimitatea autorității sale, legalitatea acțiunilor sale care se reflectă în sistemul său constituțional, legislativ și reglementar și existența mecanismelor de participare. Pe baza principiilor recunoscute la nivel universal, fiecare țară își dezvoltă cultura democratică.

Structura guvernării și prerogativele diverselor puteri se bazează pe statul de drept, asigurându-se în special căi de atac în justiție efective și accesibile, un sistem judiciar independent care să garanteze egalitatea în fața legii și un executiv care se supune pe deplin respectării legii.

Respectarea drepturilor omului, a principiilor democratice și a statului de drept, pe care se fondează Parteneriatul ACP-UE, susțin politicile interne și internaționale ale părților și constituie elementele esențiale ale prezentului acord.

(3) În cadrul unui mediu politic și instituțional care respectă drepturile omului, principiile democratice și statul de drept, buna guvernare este gestionarea transparentă și responsabilă a resurselor umane, naturale, economice și financiare în vederea dezvoltării echitabile și durabile. Aceasta implică proceduri clare de decizie la nivelul autorităților publice, instituții transparente și responsabile, supremația legii în gestionarea și alocarea resurselor și construirea capacităților de elaborare și de punere în aplicare a măsurilor care au ca scop, în special, prevenirea și combaterea corupției.

▼M10

Buna guvernare, pe care se bazează parteneriatul ACP-UE, susține politicile interne și internaționale ale părților și constituie un element fundamental al prezentului acord. Părțile convin că numai cazurile grave de corupție, inclusiv luarea sau darea de mită care duce la astfel de cazuri de corupție, astfel cum se menționează la articolul 97, constituie o încălcare a respectivului element.

▼B

(4) Parteneriatul susține activ promovarea drepturilor omului, procesele de democratizare, consolidarea statului de drept și buna guvernare.

Aceste domenii reprezintă un element important al dialogului politic. În cadrul acestui dialog, părțile acordă o importanță deosebită schimbărilor în curs și caracterului continuu al progreselor înregistrate. Această evaluare regulată ține seama de situația economică, socială, culturală și istorică a fiecărei țări.

Aceste domenii fac, de asemenea, obiectul unei atenții speciale în sprijinul strategiilor de dezvoltare. Comunitatea asigură susținerea reformelor politice, instituționale și legale și consolidarea capacităților actorilor publici și privați și ale societății civile în cadrul strategiilor convenite de comun acord între țara în cauză și Comunitate.

▼ M10

Principiile de la baza elementelor esențiale și fundamentale definite în prezentul articol se aplică, de asemenea, statelor ACP, pe de o parte, și Uniunii Europene și statelor membre ale acesteia, pe de altă parte.

▼ B*Articolul 10***Alte elemente ale mediului politic**

(1) Părțile consideră că următoarele elemente contribuie la menținerea și consolidarea unui mediu politic stabil și democratic:

— dezvoltarea durabilă și echitabilă implicând, *inter alia*, accesul la resursele productive, serviciile esențiale și justiție;

▼ M10

— participarea sporită a parlamentelor naționale ale statelor ACP, a autorităților locale descentralizate, dacă este cazul, și a unei societăți civile active și organizate și a sectorului privat.

▼ B

(2) Părțile recunosc că principiile ► **M10** economiei sociale de piață ◀, susținute de reguli concurențiale transparente și de politici economice și sociale stabile, contribuie la realizarea obiectivelor parteneriatului.

▼ M10*Articolul 11***Politici de consolidare a păcii, de prevenire și de soluționare a conflictelor, de reacție la situațiile de fragilitate**

(1) Părțile recunosc că pacea și securitatea durabile sunt condiționate de dezvoltare și de reducerea sărăciei și că dezvoltarea durabilă este condiționată de pace și securitate. Părțile aplică o politică activă, globală și integrată de consolidare a păcii, de prevenire și soluționare a conflictelor și de securitate umană și abordează situațiile de fragilitate în cadrul parteneriatului. Această politică se bazează pe principiul însușirii și se concentrează, în special, pe consolidarea capacităților naționale, regionale și continentale și pe prevenirea timpurie a conflictelor violente prin rezolvarea directă a cauzelor lor profunde, inclusiv a sărăciei, și prin combinarea, în mod adecvat, a tuturor instrumentelor disponibile.

Părțile recunosc că trebuie soluționate amenințările noi sau tot mai mari la adresa securității, cum ar fi criminalitatea organizată, pirateria și traficul, în special de persoane, droguri și arme. De asemenea, trebuie să se țină seama de impactul provocărilor globale, cum ar fi șocurile pieței financiare internaționale, schimbările climatice și pandemiile.

Părțile subliniază rolul important al organizațiilor regionale în consolidarea păcii și prevenirea și soluționarea conflictelor și în abordarea amenințărilor noi sau tot mai mari la adresa securității din Africa, o responsabilitate principală a Uniunii Africane.

▼ **M10**

(2) Interdependența dintre securitate și dezvoltare inspiră activitățile din domeniul consolidării păcii, al prevenirii și soluționării conflictelor, care combină abordările pe termen scurt și pe termen lung ce cuprind și depășesc nivelul gestionării crizelor. Activitățile de contracarare a amenințărilor noi sau tot mai mari la adresa securității sprijină, printre altele, aplicarea legii, inclusiv cooperarea la controalele de frontieră, sporirea gradului de securitate al lanțului internațional de aprovizionare și îmbunătățirea măsurilor de protecție pentru transportul aerian, maritim și rutier.

Activitățile din domeniul consolidării păcii, al prevenirii și soluționării conflictelor includ, în special, asigurarea unui echilibru între oportunitățile politice, economice, sociale și culturale oferite tuturor segmentelor societății, consolidarea legitimității democratice și a eficienței guvernării, stabilirea de mecanisme eficiente pentru concilierea pașnică a intereselor diferitelor grupuri, implicarea activă a femeilor, soluționarea divergențelor dintre diferite segmente ale societății, precum și susținerea unei societăți civile active și organizate. În acest sens, se acordă o atenție specială dezvoltării sistemelor de alertă timpurie și a mecanismelor de consolidare a păcii care ar contribui la prevenirea conflictelor.

(3) Activitățile relevante includ, de asemenea, *inter alia*, susținerea eforturilor de mediere, de negociere și de reconciliere, a gestiunii regionale eficiente a resurselor naturale comune rare, a demobilizării și reintegrării sociale a foștilor combatanți, a rezolvării problemelor copiilor soldați și a violenței împotriva femeilor și a copiilor. Sunt întreprinse acțiuni adecvate de limitare la un nivel responsabil a cheltuielilor militare și a comerțului cu arme, inclusiv prin sprijinul acordat promovării și aplicării de norme și coduri de conduită agreeate, precum și de combatere a activităților care alimentează conflictele.

(3a) Se pune un accent special pe lupta împotriva minelor anti-personal și a resturilor explozive de război, precum și pe combaterea fabricării, transferării, circulației și acumulării ilicite de arme de calibru mic și arme ușoare și a muniției acestora, inclusiv a stocurilor și rezervelor securizate inadecvat și gestionate ineficient și a răspândirii necontrolate a acestora.

Părțile convin să coordoneze, să respecte și să își îndeplinească pe deplin obligațiile ce le revin în temeiul tuturor convențiilor și instrumentelor internaționale relevante și, în acest sens, se angajează să coopereze la nivel național, regional și continental.

(3b) Părțile se angajează, de asemenea, să coopereze pentru prevenirea activităților mercenare în conformitate cu obligațiile care le revin în temeiul tuturor convențiilor și a instrumentelor internaționale relevante și în temeiul legislațiilor și reglementărilor proprii.

(4) Pentru abordarea strategică și eficientă a situațiilor de fragilitate, părțile fac schimb de informații și facilitează reacțiile preventive care combină în mod coerent instrumentele de cooperare diplomatică, de securitate și de dezvoltare. Părțile stabilesc cel mai bun mod de a consolida capacitățile statelor pentru îndeplinirea funcțiilor de bază și stimularea voinței politice de reformă, respectând în același timp principiul însușirii. În situațiile de fragilitate, dialogul politic este deosebit de important și este dezvoltat și consolidat într-o și mai mare măsură.

▼ **M10**

(5) În situații de conflict violent, părțile iau toate măsurile adecvate pentru prevenirea intensificării violenței, limitarea propagării sale și facilitarea soluționării pe cale pașnică a diferendelor existente. O atenție specială se acordă efortului de a garanta că resursele financiare ale cooperării sunt folosite în conformitate cu principiile și obiectivele parteneriatului și prevenind deturnarea fondurilor în scopuri beligerante.

(6) În situații post-conflict, părțile iau toate măsurile necesare pentru a stabili situația în cursul tranziției pentru a facilita revenirea la o situație de non-violență, stabilitate și democrație. Părțile asigură crearea legăturilor necesare între măsurile de urgență, reabilitarea și cooperarea în vederea dezvoltării.

(7) Pentru promovarea consolidării păcii și a justiției internaționale, părțile își reafirmă hotărârea în vederea:

- împărtășirii experienței în adoptarea modificărilor juridice necesare pentru a permite ratificarea și punerea în aplicare a Statutului de la Roma al Curții Penale Internaționale; și
- luptei împotriva criminalității internaționale în conformitate cu dreptul internațional, ținând seama în mod corespunzător de Statutul de la Roma.

Părțile urmăresc să ia măsuri pentru ratificarea și punerea în aplicare a Statutului de la Roma și a instrumentelor conexe.

▼ **M4***Articolul 11A***Lupta împotriva terorismului**

Părțile reafirmă condamnarea fermă a tuturor actelor de terorism și se angajează să combată terorismul prin cooperare internațională, în conformitate cu Carta Organizației Națiunilor Unite și cu dreptul internațional, în conformitate cu convențiile și instrumentele relevante și în special punerea integrală în aplicare a Rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU 1373 (2001) și 1456 (2003) și a altor rezoluții ONU relevante. În acest sens, părțile convin să facă schimb de:

- informații privind grupurile teroriste și rețelele de sprijin ale acestora și
- opinii privind mijloacele și metodele de contracarare a actelor teroriste, inclusiv în domeniul tehnic și al instruirii, precum și experiența legată de prevenirea terorismului.

*Articolul 11B***Cooperarea în domeniul combaterii proliferării armelor de distrugere în masă**

(1) Părțile consideră că proliferarea armelor de distrugere în masă și mijloacele de livrare a acestora atât către actori statali cât și către actori non-statali, reprezintă una dintre cele mai grave amenințări la adresa stabilității și securității internaționale.

▼ **M4**

Părțile convin prin urmare să coopereze și să contribuie la combaterea proliferării armelor de distrugere în masă și a mijloacelor de livrare a acestora prin respectarea deplină și punerea în aplicare la nivel național a obligațiilor care le revin în temeiul tratatelor și acordurilor internaționale privind dezarmarea și neproliferarea și a altor obligații internaționale relevante.

Părțile convin că prezenta dispoziție constituie un element esențial al prezentului acord.

(2) De asemenea, părțile convin să coopereze și să contribuie la obiectivul neproliferării prin:

- luarea de măsuri în vederea semnării, ratificării sau aprobării, după caz, a tuturor celorlalte instrumente internaționale relevante și în vederea punerii în aplicare integrale a acestora;
- stabilirea unui sistem eficient de controale naționale la export, pentru controlul exportului și al tranzitului de mărfuri care au legătură cu armele de distrugere în masă, inclusiv un control al utilizării finale a armelor de distrugere în masă privind tehnologiile cu dublă utilizare, și care să cuprindă sancțiuni eficace pentru încălcarea controalelor la export.

Asistența financiară și tehnică în domeniul cooperării pentru combaterea proliferării armelor de distrugere în masă este finanțată prin instrumente specifice, altele decât cele destinate pentru finanțarea cooperării ACP-CE.

(3) Părțile convin să instituie un dialog politic regulat care să însoțească și să consolideze cooperarea lor în acest domeniu.

(4) În cazul în care, în urma desfășurării unui dialog politic consolidat, una dintre părți, informată în special prin rapoartele întocmite de Agenția Internațională pentru Energia Atomică (AIEA), Organizația pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC) și alte instituții multilaterale relevante, consideră că cealaltă parte nu și-a îndeplinit una dintre obligațiile care decurg din alineatul (1), cu excepția cazurilor de urgență specială, partea în cauză va pune la dispoziția celeilalte părți și a Consiliilor de Miniștri ale ACP și UE informațiile relevante necesare pentru examinarea detaliată a situației în vederea identificării unei soluții acceptabile pentru ambele părți. În acest sens, aceasta va invita cealaltă parte să demareze consultări axate pe măsurile luate sau urmează a fi luate de către partea respectivă pentru remedierea situației.

(5) Consultările se desfășoară la nivelul și în forma considerate cele mai potrivite pentru identificarea unei soluții.

Consultările încep în termen de cel mult 30 de zile de la lansarea invitației și continuă pentru o perioadă de timp stabilită de comun acord, în funcție de natura și gravitatea încălcării. Dialogul în temeiul procedurii de consultare nu durează în nici un caz mai mult de 120 de zile.

(6) În cazul în care consultările nu conduc la o soluție acceptabilă pentru ambele părți, în cazul în care se refuză consultarea sau în cazuri de urgență specială, se pot lua măsuri corespunzătoare. Măsurile respective se revocă de îndată ce motivele pentru care au fost luate nu mai sunt valabile.

▼ M10*Articolul 12***Coerența politicilor comunitare și impactul lor asupra punerii în aplicare a prezentului acord**

Părțile s-au angajat să abordeze coerența politicilor pentru dezvoltare într-un mod direct, strategic și orientat spre parteneriat, inclusiv prin consolidarea dialogului pe aspectele legate de coerența politicilor pentru dezvoltare. Uniunea recunoaște că politicile Uniunii – altele decât politica de dezvoltare – pot sprijini prioritățile de dezvoltare ale statelor ACP în acord cu obiectivele prezentului acord. Pe această bază, Uniunea va mări coerența acestor politici în vederea realizării obiectivelor prezentului acord.

Fără a aduce atingere articolului 96, în cazul în care Comunitatea intenționează, în cadrul competențelor sale, să ia o măsură care ar putea afecta, în contextul obiectivelor prezentului acord, interesele țărilor ACP, aceasta informează în timp util grupul ACP în legătură cu intențiile sale. În acest sens, Comisia informează cu regularitate Secretariatul grupului ACP cu privire la propunerile planificate și comunică simultan propunerea sa pentru asemenea măsuri. După caz, poate avea loc, de asemenea, o solicitare de informații la inițiativa țărilor ACP.

La cererea lor, consultările au loc în cel mai scurt termen, astfel încât să se poată ține seama înaintea deciziei finale de preocupările acestora privind impactul măsurilor respective.

După aceste consultări, țările ACP și grupul ACP pot, în afară de aceasta, să își comunice în cel mai scurt termen preocupările în scris către Comunitate și să prezinte sugestii de modificare, indicând modul în care se poate răspunde preocupărilor lor.

În cazul în care Comunitatea nu dă curs observațiilor țărilor ACP, le informează cât mai curând posibil, indicând motivele sale.

De asemenea, grupul ACP primește, în măsura posibilului în avans, informații adecvate privind intrarea în vigoare a respectivelor decizii.

▼ B*Articolul 13***Migrația**

(1) Chestiunea migrației face obiectul unui dialog aprofundat în cadrul Parteneriatului ACP-UE.

Părțile își reafirmă obligațiile și angajamentele existente de drept internațional pentru a asigura respectarea drepturilor omului și eliminarea tuturor formelor de discriminare, în special, pe bază de origine, sex, rasă, limbă și religie.

(2) Părțile convin să considere că un parteneriat implică, în ceea ce privește migrația, un tratament echitabil al resortisanților din țări terțe cu reședință legală pe teritoriile lor, politica de integrare având ca scop conferirea de drepturi și obligații comparabile cu cele ale propriilor lor cetățeni, favorizarea nediscriminării în viața economică, socială și culturală și dezvoltarea măsurilor de combatere a rasismului și a xenofobiei.

▼B

(3) Tratatul acordat de fiecare stat membru lucrătorilor resortisanți din țările ACP, care exercită o activitate legală pe teritoriul lor, trebuie să fie caracterizat de lipsa oricărei discriminări pe bază de naționalitate, în ceea ce privește condițiile de muncă, de remunerare și de concediere, în comparație cu resortisanții proprii. În plus, fiecare țară ACP acordă un tratament nediscriminatoriu comparabil lucrătorilor resortisanți din statele membre.

(4) Părțile consideră că strategiile care au ca scop reducerea sărăciei, îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă, crearea de locuri de muncă și dezvoltarea formării contribuie pe termen lung la normalizarea fluxurilor migratorii.

Părțile țin seama, în cadrul strategiilor de dezvoltare și al programării naționale și regionale, de constrângerile structurale asociate fenomenelor migratorii în vederea sprijinirii dezvoltării economice și sociale a regiunilor din care provin migranții și a reducerii sărăciei.

Comunitatea susține, în cadrul programelor de cooperare naționale și regionale, formarea resortisanților ACP în țara lor de origine, în altă țară ACP sau într-un stat membru al Uniunii Europene. În ceea ce privește formarea într-un stat membru, părțile se asigură că respectiva acțiune este orientată spre integrarea profesională a resortisanților ACP în țările lor de origine.

Părțile întocmesc programe de cooperare care urmăresc facilitarea accesului la educație al studenților din țările ACP, în special prin utilizarea noilor tehnologii ale comunicării.

(5) (a) În cadrul dialogului politic, Consiliul de miniștri examinează chestiunile legate de imigrația ilegală în vederea definirii, după caz, a unor mijloace de politică de prevenire.

(b) În acest context, părțile convin în special să garanteze respectarea drepturilor și a demnității persoanelor în orice procedură de returnare a imigranților ilegali în țările lor de origine. În acest sens, autoritățile în cauză acordă facilitățile administrative necesare la returnare.

(c) Părțile convin, de asemenea, că:

(i) fiecare stat membru al Uniunii Europene acceptă returnarea și readmisia propriilor săi resortisanți prezenți în mod ilegal pe teritoriul unei țări ACP, la cererea acestuia din urmă și fără formalități suplimentare;

fiecare țară ACP acceptă returnarea și readmisia propriilor săi resortisanți prezenți în mod ilegal pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, la cererea acestuia din urmă și fără formalități suplimentare.

Statele membre și țările ACP le furnizează resortisanților lor documentele de identitate adecvate în acest scop.

▼B

Față de statele membre ale Uniunii Europene, obligațiile în temeiul prezentului alineat se aplică numai în ceea ce privește persoanele care trebuie considerate ca resortisanți ai lor în sens comunitar, în conformitate cu Declarația nr. 2 anexată la Tratatul de instituire a Comunității Europene. Față de țările ACP, obligațiile în temeiul prezentului alineat se aplică numai în ceea ce privește persoanele care trebuie considerate ca resortisanți ai lor în sensul legislației naționale relevante;

- (ii) la cererea uneia dintre părți, se inițiază negocieri cu țările ACP în vederea încheierii, cu bună-credință și în conformitate cu principiile corespunzătoare de drept internațional, a unor acorduri bilaterale de reglementare a obligațiilor specifice pentru readmisia și returnarea resortisanților lor. Aceste acorduri reglementează, de asemenea, în cazul în care se consideră necesar de către una dintre părți, dispozițiile privind readmisia resortisanților din țări terțe și a apatrizilor. Aceste acorduri precizează categoriile de persoane care fac obiectul dispozițiilor respective, precum și modalitățile de readmisie și de returnare a acestora.

Țărilor ACP li se va asigura o asistență adecvată în vederea aplicării acestor acorduri;

- (iii) în sensul prezentei litere (c), termenul „părți” se referă la Comunitate, la oricare dintre statele sale membre și la oricare țară ACP.

PARTEA 2

DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE**▼M10***Articolul 14*

Instituțiile mixte

(1) Instituțiile mixte ale prezentului acord sunt Consiliul de miniștri, Comitetul ambasadurilor și Adunarea Parlamentară Mixtă.

(2) Instituțiile mixte și instituțiile înființate în temeiul acordurilor de parteneriat economic, fără a aduce atingere dispozițiilor relevante ale acordurilor de parteneriat economic existente sau viitoare, depun eforturi să asigure coordonarea, coerența și complementaritatea, precum și un flux eficient și reciproc de informații.

Articolul 14a

Reuniuni ale șefilor de state sau de guverne

Părțile se reunesc la nivelul șefilor de state sau de guverne, de comun acord, într-un format adecvat.

▼B*Articolul 15***Consiliul de miniștri**

(1) Consiliul de miniștri este compus, pe de o parte, din membrii Consiliului Uniunii Europene și membrii Comisiei Comunităților Europene și, pe de altă parte, dintr-un membru al guvernului fiecărei țări ACP.

Președinția Consiliului de miniștri este deținută alternativ de către un membru al Consiliului Uniunii Europene și un membru al guvernului unei țări ACP.

▼M10

Consiliul de miniștri se reunește în mod obișnuit o dată pe an, la inițiativa președintelui său, și ori de câte ori este necesar, într-o formă și o compunere geografică corespunzătoare chestiunilor care urmează a fi abordate. Aceste reuniuni asigură consultări la nivel înalt privind chestiuni de interes deosebit pentru părți, completând activitatea desfășurată în cadrul Comitetului ministerial comercial mixt, prevăzut la articolul 38, și în cadrul Comitetului ACP-CE de cooperare pentru finanțarea dezvoltării, prevăzut la articolul 83, care se integrează în reuniunile regulate anuale ale Consiliului de miniștri.

▼B

(2) Funcțiile Consiliului de miniștri sunt:

- (a) să conducă dialogul politic;
- (b) să adopte orientările politice și să ia deciziile necesare pentru punerea în aplicare a dispozițiilor prezentului acord, în special în ceea ce privește strategiile de dezvoltare în domeniile specifice prevăzute de prezentul acord sau în orice alt domeniu care se dovedește a fi relevant și în ceea ce privește procedurile;
- (c) să examineze și să soluționeze orice chestiune care poate împiedica punerea în aplicare efectivă și eficientă a prezentului acord sau care reprezintă un obstacol în calea realizării obiectivelor acestuia;
- (d) să asigure buna funcționare a mecanismului de consultare.

(3) Consiliul de miniștri ia decizii cu acordul comun al părților. Consiliul de miniștri nu poate delibera în mod valabil decât în prezența a jumătate dintre membrii Consiliului Uniunii Europene, a unui membru al Comisiei și a două treimi dintre membrii care reprezintă guvernele țărilor ACP. Orice membru al Consiliului de miniștri care nu poate participa poate fi reprezentat. Reprezentantul exercită toate drepturile membrului respectiv.

▼M10

Acesta poate adopta decizii obligatorii pentru părți și poate formula rezoluții, recomandări și avize, în cadrul reuniunii regulate anuale sau prin procedură scrisă. Consiliul raportează anual Adunării Parlamentare Mixte cu privire la punerea în aplicare a prezentului acord. Acesta examinează și ia în considerare rezoluțiile și recomandările adoptate de Adunarea Parlamentară Mixtă.

▼B

Consiliul de miniștri desfășoară un dialog permanent cu reprezentanții partenerilor sociali și economici și cu alți actori ai societății civile din ACP și UE. În acest scop, consultările pot fi avea loc simultan cu reuniunile.

▼B

(4) Consiliul de miniștri poate să delege competențe Comitetului ambasadurilor.

(5) Consiliul de miniștri își adoptă regulamentul de procedură în termen de șase luni de la intrarea în vigoare a prezentului acord.

*Articolul 16***Comitetul ambasadurilor**

(1) Comitetul ambasadurilor este compus, pe de o parte, din reprezentantul permanent al fiecărui stat membru în Uniunea Europeană și un reprezentant al Comisiei și, pe de altă parte, din șeful misiunii fiecărei țări ACP la Uniunea Europeană.

Președinția Comitetului ambasadurilor este deținută alternativ de către reprezentantul permanent al unui stat membru desemnat de Comunitate, respectiv de șeful uneia dintre misiunile țărilor ACP, desemnat de țările ACP.

(2) Comitetul asistă Consiliul de miniștri în realizarea sarcinilor sale și execută orice mandat care îi este încredințat de către Consiliu. În acest context, Comitetul monitorizează aplicarea prezentului acord, precum și progresele realizate în vederea atingerii obiectivelor definite în acesta.

Comitetul ambasadurilor se reunește la intervale regulate, în special pentru a pregăti sesiunile Consiliului, și de fiecare dată când este necesar.

(3) Comitetul ambasadurilor își adoptă regulamentul de procedură în termen de șase luni de la intrarea în vigoare a prezentului acord.

*Articolul 17***Adunarea Parlamentară Paritară**

(1) Adunarea Parlamentară Paritară este compusă dintr-un număr egal de reprezentanți ai UE și ai ACP. Membrii Adunării Parlamentare Paritare sunt, pe de o parte, membri ai Parlamentului European și, pe de altă parte, membri ai Parlamentului sau, în lipsa acestora, reprezentanți desemnați ai parlamentului din fiecare țară ACP. În absența unui parlament, participarea unui reprezentant din țara ACP este supusă aprobării prealabile a Adunării Parlamentare Paritare.

(2) Rolul Adunării Parlamentare Paritare, ca organism consultativ, este:

- de a promova procesele democratice prin dialog și consultare;
- de a facilita o mai mare înțelegere între popoarele Uniunii Europene și cele ale țărilor ACP și de a sensibiliza opinia publică față de chestiunile legate de dezvoltare;

▼M10

- de a examina chestiunile privind dezvoltarea și Parteneriatul ACP-UE, inclusiv acordurile de parteneriat economic, alte acorduri comerciale, Fondul de Dezvoltare și documentele de strategie de țară și de strategie regională. În acest sens, Comisia transmite astfel de documente de strategie spre informare Adunării Parlamentare Mixte;

▼M10

- de a examina raportul anual al Consiliului de miniștri privind punerea în aplicare a prezentului acord și de a adopta rezoluții și a face recomandări Consiliului de miniștri în vederea realizării obiectivelor prezentului acord;
- de a pleda în favoarea dezvoltării instituționale și a consolidării capacităților parlamentelor naționale în conformitate cu articolul 33 alineatul (1) din prezentul acord.

(3) Adunarea Parlamentară Mixtă se reunește de două ori pe an în sesiune plenară, alternativ în Uniunea Europeană și într-o țară ACP. În vederea consolidării integrării regionale și a încurajării cooperării dintre parlamentele naționale, reuniunile membrilor Parlamentului European și ai parlamentelor țărilor ACP se organizează la nivel regional.

Asemenea reuniuni la nivel regional se organizează în conformitate cu obiectivele stabilite la articolul 14 alineatul (2) din prezentul acord.

▼B

(4) Adunarea Parlamentară Paritară își adoptă regulamentul de procedură în termen de șase luni de la intrarea în vigoare a prezentului acord.

PARTEA 3

STRATEGII DE COOPERARE

Articolul 18

Strategiile de cooperare se bazează pe strategii de dezvoltare și pe cooperarea economică și comercială, care sunt interdependente și complementare. Părțile se asigură că eforturile întreprinse în cele două domenii menționate anterior se sprijină reciproc.

TITLUL I

STRATEGII DE DEZVOLTARE

CAPITOLUL 1

Cadrul general

Articolul 19

Principii și obiective

(1) Obiectivul central al cooperării ACP-CE este reducerea și, în final, eradicarea sărăciei, dezvoltarea durabilă și integrarea progresivă a țărilor ACP în economia mondială. În acest context, cadrul și orientările de cooperare se adaptează situațiilor particulare din fiecare țară ACP și susțin promovarea însușirii la nivel local a reformelor economice și sociale și a integrării actorilor din sectorul privat și din societatea civilă în procesul de dezvoltare.

▼M10

(2) Cooperarea se raportează la concluziile conferințelor Organizației Națiunilor Unite și la obiectivele, scopurile și programele de acțiune convenite la nivel internațional și la aplicarea lor, ca bază a principiilor de dezvoltare. Cooperarea se referă, de asemenea, la obiectivele internaționale ale cooperării pentru dezvoltare și acordă o atenție specială

▼ M10

utilizării de indicatori calitativi și cantitativi ai progreselor realizate. Părțile depun eforturi concertate pentru accelerarea progreselor în direcția atingerii Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului.

▼ B

(3) Guvernele și actorii neguvernamentali din fiecare țară ACP inițiază consultări privind strategiile de dezvoltare a țării și susținerea din partea comunității.

*Articolul 20***A b o r d a r e a****▼ M10**

(1) Obiectivele cooperării ACP-CE pentru dezvoltare sunt urmărite prin strategiile integrate care combină componentele economice, sociale, culturale, de mediu și instituționale ale dezvoltării care trebuie însușite la nivel local. Astfel, cooperarea asigură un cadru coerent de susținere a strategiilor de dezvoltare ale țărilor ACP, asigurând complementaritate și interacțiune între diferitele componente, în special la nivel național și regional și între aceste niveluri. În acest context și în cadrul politicilor de dezvoltare și al reformelor puse în aplicare de țările ACP, strategiile de cooperare ACP-CE la nivel național și, după caz, la nivel regional urmăresc:

- (a) realizarea unei creșteri economice rapide, susținute și creatoare de locuri de muncă, dezvoltarea sectorului privat, creșterea ocupării forței de muncă și îmbunătățirea accesului la activitățile economice și la resursele productive;
- (aa) promovarea cooperării și a integrării regionale;

▼ B

- (b) promovarea dezvoltării sociale și umane care să contribuie la asigurarea unei repartizări generale și echitabile a rezultatelor creșterii și să încurajeze egalitatea între femei și bărbați;
- (c) promovarea valorilor culturale ale comunităților și a interacțiunilor lor specifice cu componentele economice, politice și sociale;
- (d) promovarea dezvoltării și a reformelor instituționale, consolidarea instituțiilor necesare pentru consolidarea democrației, a bunei guvernări și a economiilor de piață eficiente și competitive și consolidarea capacității de dezvoltare și a parteneriatului și
- (e) promovarea gestionării durabile și a regenerării mediului, precum și a celor mai bune practici în acest domeniu și conservarea resurselor naturale.

▼ M10

(2) În vederea integrării lor în toate domeniile cooperării, se ține seama în mod sistematic de următoarele chestiuni tematice sau transversale: drepturile omului, chestiunile privind egalitatea dintre femei și bărbați, democrația, buna guvernare, dezvoltarea durabilă din punct de vedere al mediului, schimbările climatice, bolile transmisibile și netransmisibile, dezvoltarea instituțională și consolidarea capacităților. Aceste domenii sunt, de asemenea, eligibile pentru sprijin comunitar.

▼B

(3) Textele detaliate privind obiectivele și strategiile de cooperare, în special în ceea ce privește politicile și strategiile sectoriale, se inserează într-un compendiu de texte de referință din domeniile sau sectoarele specifice ale cooperării. Aceste texte pot să fie revizuite, adaptate și/sau modificate de către Consiliul de miniștri pe baza unei recomandări a Comitetului de cooperare ACP-CE pentru finanțarea dezvoltării.

CAPITOLUL 2

Domenii de sprijin*SECȚIUNEA 1****Dezvoltarea economică****Articolul 21***Dezvoltarea investițiilor și a sectorului privat**

(1) Cooperarea susține, la nivel național și/sau regional, reformele și politicile economice și instituționale necesare pentru crearea unui mediu propice pentru ►**M10** investițiile ◀ și pentru dezvoltarea unui sector dinamic, viabil și competitiv. Cooperarea sprijină, în afară de aceasta:

- (a) promovarea dialogului și a cooperării între sectorul public și cel privat;
- (b) dezvoltarea capacităților de gestionare și a unei culturi a afacerilor;
- (c) privatizarea și reforma întreprinderilor și
- (d) dezvoltarea și modernizarea mecanismelor de mediere și de arbitraj.

(2) Cooperarea urmărește, de asemenea, să îmbunătățească calitatea, disponibilitatea și accesul la serviciile financiare și nefinanciare oferite întreprinderilor private, atât pe cele formale, cât și informale, prin:

- (a) mobilizarea fluxurilor de economii private, atât interne, cât și externe, în vederea finanțării întreprinderilor private prin susținerea politicilor destinate dezvoltării unui sector financiar modern, inclusiv piața de capital, instituțiile financiare și operațiunile de microfinanțare durabile;
- (b) dezvoltarea și consolidarea instituțiilor comerciale și a organizațiilor intermediare, a asociațiilor, a camerelor de comerț și a prestatorilor locali de servicii din sectorul privat care susțin întreprinderile și le furnizează servicii nefinanciare, cum sunt serviciile de asistență profesională, tehnică, managerială, de formare profesională și de comerț și
- (c) susținerea instituțiilor, a programelor, a activităților și a inițiativelor care contribuie la dezvoltarea și transferul de tehnologii și de know-how și promovarea celor mai bune practici în toate domeniile administrării întreprinderilor.

▼B

(3) Cooperarea urmărește să promoveze dezvoltarea întreprinderilor prin finanțări, facilități de garantare și un suport tehnic pentru încurajarea și susținerea creării, a instituirii, a extinderii, a diversificării, a reabilitării, a restructurării, a modernizării sau a privatizării întreprinderilor dinamice, viabile și competitive din toate sectoarele economice, precum și a intermediarilor financiari, cum sunt instituțiile de finanțare a dezvoltării și de capital de risc și companiile de leasing, prin:

- (a) crearea și/sau consolidarea instrumentelor financiare sub forma capitalului de investiții;
- (b) îmbunătățirea accesului la inputurile esențiale cum sunt informațiile privind întreprinderile și serviciile de consultanță sau de asistență tehnică;
- (c) intensificarea activităților de export, în special prin consolidarea capacităților în toate domeniile legate de comerț, și
- (d) promovarea legăturilor, a rețelelor și a cooperării între întreprinderi, în special a celor care implică transferul de tehnologii și de know-how la nivelurile național, regional și ACP-CE, precum și a parteneriatelor cu investitori privați străini în conformitate cu obiectivele și orientările cooperării ACP-CE pentru dezvoltare.

(4) Cooperarea sprijină dezvoltarea microîntreprinderilor prin favorizarea unui acces mai bun la serviciile financiare și nefinanciare, a unei politici adecvate și a unui cadru de reglementare pentru dezvoltarea lor și furnizează servicii de formare și de informare privind cele mai bune practici de microfinanțare.

▼M10

(5) Sprijinirea investițiilor și a dezvoltării sectorului privat cuprinde acțiuni și inițiative la nivel macro-, mezo- și microeconomic și promovează căutarea unor mecanisme de finanțare inovatoare, inclusiv combinarea și echilibrarea surselor publice și private de finanțare pentru dezvoltare.

(6) Cooperarea sprijină investițiile în infrastructura de bază din partea sectorului public care urmăresc dezvoltarea sectorului privat, creșterea economică și eradicarea sărăciei.

▼B*Articolul 22***Reforme și politici macroeconomice și structurale**

(1) Cooperarea sprijină eforturile țărilor ACP de a pune în aplicare:

- (a) o stabilizare și o creștere macroeconomică prin intermediul unor politici fiscale și monetare disciplinate care să permită reducerea inflației și îmbunătățirea balanțelor externe și fiscale, prin consolidarea disciplinei fiscale, îmbunătățirea transparenței bugetare și a eficienței, ameliorarea calității, a echității și a compoziției politicii bugetare și

▼ M10

- (b) politici structurale destinate consolidării rolului diferiților actori, în special al celor din sectorul privat, și îmbunătățirea mediului pentru intensificarea mobilizării resurselor interne și creșterea volumului de afaceri, promovarea investițiilor și a ocupării forței de muncă, precum și pentru:

▼ B

- (i) liberalizarea regimului de comerț și a celui de schimburi, precum și convertibilitatea operațiunilor curente în funcție de circumstanțele specifice din fiecare țară;
 - (ii) consolidarea reformelor pieței muncii și a produselor;
 - (iii) încurajarea reformelor sistemelor financiare, care contribuie la dezvoltarea sistemelor bancare și nebancare viabile, a piețelor de capitaluri și a serviciilor financiare, inclusiv microfinanțarea;
 - (iv) îmbunătățirea calității serviciilor publice și private și
 - (v) încurajarea cooperării regionale și integrarea treptată a politicilor macroeconomice și monetare.
- (2) Conceperea politicilor macroeconomice și a programelor de ajustare structurală reflectă contextul sociopolitic și capacitatea instituțională a țărilor în cauză, favorizează reducerea sărăciei și accesul la serviciile sociale și se bazează pe următoarele principii:
- (a) țările ACP au responsabilitatea principală pentru analiza problemelor care trebuie rezolvate și pentru conceperea și punerea în aplicare a reformelor;
 - (b) programele de susținere sunt adaptate situației particulare din fiecare țară ACP și iau în considerare condițiile sociale, culturale și de mediu din țările respective;
 - (c) dreptul țărilor ACP de a determina orientarea și succesiunea strategiilor și a priorităților lor de dezvoltare este recunoscut și respectat;
 - (d) ritmul reformelor este realist și compatibil cu capacitățile și resursele fiecărei țări ACP și
 - (e) mecanismele de comunicare și de informare a populațiilor cu privire la reformele și politicile economice și sociale sunt consolidate.

▼ M10*Articolul 23***Dezvoltarea sectorului economic**

Cooperarea sprijină reformele politice și instituționale durabile și investițiile necesare pentru accesul echitabil la activitățile economice și la resursele productive, în special:

▼ M10

- (a) dezvoltarea sistemelor de formare care contribuie la creșterea productivității în sectoarele formal și informal;
- (b) capitalul, creditul și terenul, în special în ceea ce privește drepturile de proprietate și de exploatare;
- (c) elaborarea de strategii rurale care urmăresc stabilirea unui cadru pentru planificarea descentralizată, repartizarea și gestionarea resurselor, conform unei abordări participative;
- (d) elaborarea de strategii în vederea intensificării producției și a productivității agricole în statele ACP asigurând, în special, finanțarea necesară pentru cercetările din domeniul agriculturii, factorii de producție agricolă și serviciile agricole, infrastructura rurală de susținere și reducerea și gestionarea riscurilor. Sprijinul include investiții publice și private în agricultură, încurajarea elaborării de politici și strategii agricole, consolidarea organizațiilor de agricultori și ale sectorului privat, gestionarea resurselor naturale și dezvoltarea și funcționarea piețelor agricole. Strategiile de producție agricolă consolidează politicile naționale și regionale de securitate alimentară și integrare regională; în acest context, cooperarea sprijină eforturile statelor ACP de a spori competitivitatea exporturilor de mărfuri ale acestora și de a-și adapta strategiile de exportare a mărfurilor în funcție de condițiile comerciale în evoluție;
- (e) dezvoltarea durabilă a resurselor de apă, pe baza principiilor integrate de gestionare a resurselor de apă, asigurând distribuția echitabilă și durabilă a resurselor de apă comune între diferiții utilizatori;
- (f) dezvoltarea durabilă a acvaculturii și pescuitului care includ atât pescuitul în apele interioare, cât și resursele marine din cadrul zonelor economice exclusive ale statelor ACP;
- (g) infrastructurile economice și tehnologiile și serviciile, inclusiv transportul, sistemele de telecomunicații, serviciile de comunicații și dezvoltarea societății informaționale;
- (h) dezvoltarea unor sectoare industriale, miniere și energetice competitive, prin încurajarea participării și a dezvoltării sectorului privat;
- (i) dezvoltarea comerțului, inclusiv promovarea comerțului echitabil;
- (j) dezvoltarea sectorului de afaceri, a sectorului financiar și bancar și a altor servicii;
- (k) dezvoltarea turismului;
- (l) dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor științifice, tehnologice și de cercetare, inclusiv consolidarea, transferul și absorbția noilor tehnologii;
- (m) consolidarea capacităților în sectoarele productive, în special în sectoarele public și privat;

▼ M10

- (n) promovarea cunoștințelor tradiționale; și
- (o) elaborarea și punerea în aplicare a unor strategii specifice de adaptare care abordează impactul erodării preferențiale, incluzând eventual activitățile menționate la literele (a)-(n) de mai sus.

*Articolul 23a***P e s c u i t u l**

Recunoscând rolul central pe care îl au pescuitul și acvacultura în statele ACP prin contribuția lor pozitivă la crearea de locuri de muncă, la generarea de venituri, la securitatea alimentară și la mijloacele de subzistență ale comunităților rurale și de coastă și, prin urmare, la reducerea sărăciei, cooperarea urmărește dezvoltarea într-o mai mare măsură a sectoarelor acvaculturii și pescuitului din statele ACP pentru a crește în mod durabil beneficiile sociale și economice aferente.

Programele și activitățile de cooperare sprijină, printre altele, elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor de dezvoltare și a planurilor de gestionare în domeniul acvaculturii și pescuitului durabil în țările și regiunile ACP, integrarea acvaculturii și pescuitului în strategiile naționale și regionale de dezvoltare, dezvoltarea infrastructurii și a cunoștințelor tehnice necesare pentru a permite statelor ACP să producă o valoare durabilă maximă din pescuit și acvacultură, consolidarea capacităților țărilor ACP pentru a face față provocărilor externe care le împiedică să își valorifice la maximum resursele piscicole și promovarea și dezvoltarea de întreprinderi comune pentru investiții în sectoarele pescuitului și acvaculturii din țările ACP. Orice acord cu privire la pescuit care se poate negocia între Comunitate și țările ACP trebuie să țină seama în mod corespunzător de concordanța cu strategiile de dezvoltare din acest domeniu.

Consultări la nivel înalt, inclusiv la nivel ministerial, pot fi organizate de comun acord în vederea instituirii, îmbunătățirii și/sau consolidării cooperării ACP-UE pentru dezvoltare în domeniul acvaculturii și pescuitului durabil.

▼ B*Articolul 24***T u r i s m u l**

Cooperarea urmărește dezvoltarea durabilă a industriei turismului în țările și subregiunile ACP, recunoscându-se importanța crescândă a acestora pentru consolidarea sectorului serviciilor din țările ACP și pentru extinderea comerțului mondial al acestor țări, a capacității sale de a stimula alte sectoare ale activității economice și a rolului pe care îl poate juca în eradicarea sărăciei.

Programele și proiectele de cooperare susțin țările ACP în eforturile lor de a crea și a îmbunătăți cadrul și resursele lor juridice și instituționale în vederea elaborării și punerii în aplicare a politicilor și a programelor

▼B

turistice durabile și, în special, prin îmbunătățirea competitivității sectorului, îndeosebi a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), susținerea și promovarea investițiilor, dezvoltarea produselor, inclusiv dezvoltarea culturilor indigene din țările ACP, și consolidarea legăturilor dintre turism și alte sectoare ale activității economice.

*SECȚIUNEA 2**Dezvoltarea socială și umană**Articolul 25***Dezvoltarea sectorului social**

(1) Cooperarea susține eforturile țărilor ACP în elaborarea de politici și reforme generale și sectoriale care îmbunătățesc reglementarea, calitatea și accesul la infrastructura și serviciile sociale de bază și ia în considerare nevoile locale și cerințele specifice ale grupurilor celor mai vulnerabile și mai defavorizate, reducând astfel inegalitățile de acces la aceste servicii. Se acordă o atenție specială menținerii unor niveluri suficiente de cheltuieli publice în sectorul social. În acest context, cooperarea trebuie să urmărească:

▼M10

- (a) îmbunătățirea educației și a formării profesionale la toate nivelurile, colaborarea în direcția recunoașterii calificărilor din învățământul terțiar, instituirea sistemelor de asigurare a calității pentru educație, inclusiv educație și formare profesională asigurate online sau prin alte mijloace neconvenționale, și consolidarea capacităților și a competențelor tehnice;
- (b) îmbunătățirea sistemelor de sănătate, în special a accesului echitabil la servicii medicale complete și de calitate, și a nutriției, prin eliminarea foametei și a malnutriției, și asigurarea unei aprovizionări și a unei securități alimentare corespunzătoare, inclusiv prin sprijinirea măsurilor de tip „plasă de siguranță”;

▼B

- (c) integrarea chestiunilor demografice în strategiile de dezvoltare în vederea îmbunătățirii sănătății reproducerii, a îngrijirilor medicale de bază, a planificării familiale și a prevenirii mutilărilor genitale ale femeilor;

▼M4

- (d) promovarea luptei contra:
 - HIV/SIDA, asigurând protecția sănătății sexuale și de reproducere și a drepturilor femeilor;
 - altor boli legate de sărăcie, în special malaria și tuberculoza;

▼B

- (e) îmbunătățirea siguranței apei din gospodărie și îmbunătățirea accesului la apă potabilă și la condiții de igienă corespunzătoare;
- (f) îmbunătățirea accesului la condiții de locuit accesibile și adecvate nevoilor tuturor, prin intermediul programelor de construire de locuințe sociale, și îmbunătățirea condițiilor de dezvoltare urbană și

▼B

(g) favorizarea promovării metodelor participative de dialog social, precum și a respectării drepturilor sociale fundamentale.

(2) Cooperarea susține, de asemenea, dezvoltarea capacităților din sectoarele sociale, în special prin susținerea programelor de formare profesională pentru conceperea unor politici sociale și a unor tehnici moderne de gestiune a proiectelor și a programelor sociale; politici favorabile inovației tehnologice și cercetării, constituirea unei expertize locale și promovarea parteneriatelor; organizarea de mese rotunde la nivel național și/sau regional.

(3) Cooperarea încurajează și susține elaborarea și punerea în aplicare a politicilor și a sistemelor de protecție și securitate socială pentru a consolida coeziunea socială și a promova solidaritatea comunităților locale. Susținerea se axează, printre altele, pe dezvoltarea inițiativelor bazate pe solidaritatea economică, în special prin crearea de fonduri de dezvoltare socială adaptate nevoilor și actorilor locali.

*Articolul 26***Chestiuni referitoare la tineret**

Cooperarea susține, de asemenea, elaborarea unei politici coerente și cuprinzătoare pentru valorificarea potențialului tineretului, astfel încât tinerii să fie mai bine integrați în societate și să își poată folosi potențialul la maximum. În acest context, cooperarea susține politicile, măsurile și acțiunile care au ca scop:

- (a) protejarea drepturilor copiilor și ale tinerilor, în special ale fetelor;
- (b) valorificarea competențelor, a energiei, a simțului inovației și a potențialului tinerilor de a spori oportunitățile lor din domeniile economic, social și cultural și de a extinde posibilitățile lor de angajare în sectorul productiv;

▼M4

- (c) ajutarea instituțiilor din comunitățile locale să ofere copiilor posibilitatea de a-și dezvolta potențialul fizic, psihologic, social și economic;
- (d) reintegrarea în societate a copiilor aflați în situații la încheierea conflictelor prin intermediul unor programe de reabilitare; și
- (e) promovarea participării active a tinerilor cetățeni la viața publică și sprijinirea schimburilor de studenți și a interacțiunii dintre organizațiile de tineret ale ACP și UE.

▼B*Articolul 27***▼M10****Cultură și dezvoltare****▼B**

În domeniul cultural, cooperarea urmărește:

- (a) integrarea dimensiunii culturale la toate nivelurile cooperării pentru dezvoltare;

▼ B

- (b) recunoașterea, conservarea și promovarea valorilor și a identităților culturale pentru a favoriza dialogul intercultural;

▼ M10

- (c) recunoașterea, conservarea și promovarea valorilor patrimoniului cultural, sprijinirea dezvoltării capacităților din acest sector;

▼ B

- (d) dezvoltarea industriilor culturale și sporirea posibilităților de acces pe piață pentru bunurile și serviciile culturale;

▼ M10

- (e) recunoașterea și sprijinirea rolului actorilor culturali și al rețelelor culturale și a contribuției acestora la dezvoltarea durabilă; și
- (f) promovarea dimensiunii culturale în educație și participarea tinerilor la activitățile culturale.

▼ B*SECȚIUNEA 3**Cooperarea și integrarea regională***▼ M10***Articolul 28**Abordare generală*

- (1) Cooperarea ACP-UE contribuie în mod eficient la realizarea obiectivelor și a priorităților stabilite de statele ACP în cadrul cooperării și integrării regionale.

- (2) În conformitate cu obiectivele generale prevăzute la articolele 1 și 20, cooperarea ACP-UE urmărește:

- (a) promovarea păcii și a stabilității, precum și prevenirea și soluționarea conflictelor;
- (b) intensificarea dezvoltării economice și a cooperării economice prin construirea unor piețe mai mari, libera circulație a persoanelor, bunurilor, serviciilor, capitalului, forței de muncă și tehnologiei între țările ACP, diversificarea accelerată a economiilor statelor ACP, promovarea și extinderea comerțului între țările ACP și cu țări terțe și integrarea treptată a statelor ACP în economia mondială;
- (c) promovarea gestionării provocărilor de dezvoltare durabilă cu dimensiune transnațională, printre altele, prin coordonarea și armonizarea politicilor de cooperare regionale.

- (3) În conformitate cu condițiile prevăzute la articolul 58, cooperarea sprijină, de asemenea, cooperarea interregională și intra-ACP, cum ar fi cooperarea care implică:

- (a) una sau mai multe organizații regionale ACP, inclusiv la nivel continental;

▼ **M10**

- (b) țările și teritoriile de peste mări (TTPM) și regiunile ultraperiferice ale Europei;
- (c) țările în curs de dezvoltare care nu fac parte din grupul statelor ACP.

*Articolul 29***Cooperarea ACP-UE în sprijinul cooperării și integrării regionale**

(1) În domeniul stabilității, păcii și prevenirii conflictelor, cooperarea sprijină:

- (a) promovarea și dezvoltarea unui dialog politic regional în domeniile prevenirii și soluționării conflictelor, drepturilor omului și democratizării, schimbului, organizării de rețele și promovării mobilității între diferiți actori ai dezvoltării, în special în cadrul societății civile;
- (b) promovarea inițiativelor și a politicilor regionale privind chestiunile de securitate, inclusiv controlul armelor, lupta împotriva drogurilor, criminalitatea organizată, spălarea banilor, mita și corupția.

(2) În domeniul integrării economice regionale, cooperarea sprijină:

- (a) participarea țărilor ACP cel mai puțin dezvoltate (TPD) la stabilirea piețelor regionale și participarea la beneficiile acestora;
- (b) punerea în aplicare a politicilor sectoriale de reformă economică la nivel regional;
- (c) liberalizarea comerțului și a plăților;
- (d) promovarea investițiilor transfrontaliere atât străine, cât și interne și a altor inițiative regionale sau subregionale de integrare economică;
- (e) atenuarea efectelor costurilor de tranziție nete ale integrării regionale asupra veniturilor bugetare și a balanței de plăți;
- (f) infrastructura, în special transportul și comunicațiile și siguranța acestora, și serviciile, inclusiv dezvoltarea de oportunități regionale în domeniul tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC).

(3) În domeniul politicilor regionale pentru dezvoltare durabilă, cooperarea sprijină prioritățile regiunilor ACP și în special:

- (a) mediul și gestionarea durabilă a resurselor naturale, inclusiv a apei și a energiei, și combaterea schimbărilor climatice;
- (b) securitatea alimentară și agricultura;

▼ M10

- (c) sănătatea, educația și formarea profesională;
- (d) cercetarea și dezvoltarea tehnologică;
- (e) inițiativele regionale de pregătire pentru dezastre și de atenuare a efectelor acestora, precum și reconstrucția în urma dezastrelor.

*Articolul 30***Consolidarea capacităților în sprijinul cooperării și integrării regionale ACP**

În vederea asigurării eficacității și eficienței politicilor regionale, cooperarea dezvoltă și consolidează capacitățile:

- (a) instituțiilor și organizațiilor de integrare regională înființate de statele ACP și ale celor cu participarea statelor ACP care promovează cooperarea și integrarea regională;
- (b) guvernelor și parlamentelor naționale în materie de integrare regională; și
- (c) actorilor non-statali, inclusiv în sectorul privat.

▼ B*SECȚIUNEA 4****Chestiuni tematice și cu caracter transversal****Articolul 31***Problematika de sex**

Cooperarea contribuie la consolidarea politicilor și a programelor care îmbunătățesc, asigură și cresc participarea egală a bărbaților și a femeilor la toate sectoarele vieții politice, economice, sociale și culturale. Cooperarea contribuie la îmbunătățirea accesului femeilor la toate resursele necesare pentru exercitarea deplină a drepturilor lor fundamentale. Cooperarea trebuie, în special, să creeze cadrul adecvat pentru:

- (a) integrarea problematicii de sex și adoptarea unei abordări sensibile la fiecare nivel al domeniilor de cooperare, inclusiv la nivelul politicilor macroeconomice, al strategiilor și al acțiunilor de dezvoltare și
- (b) încurajarea adoptării unor măsuri pozitive specifice în favoarea femeilor, cum sunt:
 - (i) participarea la viața politică națională și locală;
 - (ii) sprijinirea organizațiilor de femei;
 - (iii) accesul la servicii sociale de bază, în special la educație și la formare, la protecția sănătății și la planificarea familială;

▼B

- (iv) accesul la resursele productive, în special la terenuri și la credite, precum și la piața muncii și
- (v) luarea în considerare în mod special a femeilor în cazul ajutorului de urgență și al acțiunilor de reabilitare.

▼M10*Articolul 31a***HIV/SIDA**

Cooperarea sprijină eforturile statelor ACP de a elabora și consolida în toate sectoarele politici și programe care urmăresc să combată pandemia HIV/SIDA și să prevină obstrucționarea dezvoltării de către aceasta. Cooperarea sprijină statele ACP să asigure și să mențină accesul universal la prevenirea, tratamentul, asistența medicală și sprijinul în cazul HIV/SIDA și urmărește în special:

- (a) sprijinirea elaborării și punerii în aplicare a unor strategii și planuri multisectoriale cuprinzătoare pentru HIV/SIDA ca prioritate în cadrul planurilor naționale și regionale de dezvoltare;
- (b) implicarea, în cadrul acțiunilor naționale de răspuns la HIV/SIDA, a tuturor sectoarelor de dezvoltare corespunzătoare și asigurarea unei mobilizări pe scară largă a părților interesate de la toate nivelurile;
- (c) consolidarea sistemelor naționale de sănătate și soluționarea lipsei de resurse umane în domeniul sănătății ca bază pentru asigurarea accesului universal la prevenirea, tratamentul, asistența medicală și alte servicii de sănătate în cazul HIV/SIDA și integrarea eficientă a acestora;
- (d) combaterea inegalității dintre femei și bărbați, a violenței și a abuzului pe criterii de sex ca factori determinanți ai pandemiei HIV/SIDA și intensificarea eforturilor pentru apărarea drepturilor femeilor și fetelor, dezvoltarea unor programe și servicii în materie de HIV/SIDA diferențiate pentru femei și fete, incluzându-le pe cele privind sănătatea și drepturile sexuale și de reproducere, și sprijinirea implicării depline a femeilor în planificarea și luarea deciziilor aferente strategiilor și programelor în materie de HIV/SIDA;
- (e) dezvoltarea unor cadre juridice și politice de susținere și eliminarea legilor, a politicilor și a practicilor punitive, a stigmatelor și a discriminării care subminează drepturile omului, cresc vulnerabilitatea la HIV/SIDA și inhibă accesul la prevenirea, tratamentul, asistența medicală și sprijinul eficace în cazul HIV/SIDA, inclusiv la medicamente, produse și servicii pentru persoanele care trăiesc cu HIV/SIDA și populațiile cu cel mai înalt grad de risc;

▼ M10

- (f) obținerea accesului la o prevenire completă, pe bază de dovezi, a HIV/SIDA, care ține seama de factorii locali determinanți ai epidemiei și de nevoile specifice ale femeilor, tinerilor și populațiilor cu cel mai înalt grad de risc;
- (g) asigurarea accesului universal și fiabil la medicamente sigure, de înaltă calitate și accesibile și la produse pentru sănătate, inclusiv la produse pentru sănătatea sexuală și reproductivă.

▼ B*Articolul 32***Mediul și resursele naturale**

- (1) În domeniul protecției mediului, al utilizării și al gestionării durabile a resurselor naturale, cooperarea urmărește:
 - (a) integrarea principiului unei gestionări durabile a mediului în toate aspectele cooperării pentru dezvoltare și sprijinirea programelor și a proiectelor puse în aplicare de diferiți actori;
 - (b) crearea și/sau consolidarea capacităților de gestionare a mediului, științifice și tehnice, umane și instituționale, pentru toți actorii implicați în protecția mediului;
 - (c) sprijinirea măsurilor și a proiectelor care au ca scop soluționarea chestiunilor sensibile ale gestionării durabile, precum și a chestiunilor legate de angajamente regionale și internaționale prezente și viitoare, în ceea ce privește resursele naturale și minerale, cum sunt:
 - (i) pădurile tropicale, resursele de apă, resursele de coastă, marine și halieutice, animalele sălbatice, solurile, biodiversitatea;
 - (ii) protecția ecosistemelor fragile (de exemplu, recifurile de corali);
 - (iii) sursele regenerabile de energie, mai ales energia solară și eficiența energetică;
 - (iv) dezvoltarea rurală și urbană durabilă;
 - (v) deșertificarea, seceta și despăduririle;
 - (vi) punerea la punct a unor soluții inovatoare pentru problemele ecologice urbane;
 - (vii) promovarea turismului durabil;
 - (d) luarea în considerare a chestiunilor legate de transportul și eliminarea deșeurilor periculoase.
- (2) Cooperarea trebuie, de asemenea, să țină seama de următoarele elemente:
 - (a) vulnerabilitatea țărilor ACP insulare mici, în special cea legată de schimbările climatice;
 - (b) agravarea problemei secetei și a deșertificării, în special pentru țările cel mai puțin dezvoltate și pentru cele fără ieșire la mare, și
 - (c) dezvoltarea instituțională și consolidarea capacităților.

▼ **M10***Articolul 32a***Schimbările climatice**

Părțile recunosc că schimbările climatice reprezintă o provocare globală gravă pentru mediu și o amenințare pentru realizarea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului, care necesită sprijin financiar suficient, previzibil și în timp util. Din aceste motive și în conformitate cu dispozițiile articolului 32, în special cu dispozițiile alineatului (2) litera (a) din respectivul articol, cooperarea:

- (a) recunoaște vulnerabilitatea statelor ACP, în special a statelor insulare mici și aflate la altitudine joasă, la fenomenele climatice cum ar fi eroziunea zonelor de coastă, cicloanele, inundațiile și strămutările provocate de mediu și, în special, vulnerabilitatea țărilor ACP cel mai puțin dezvoltate și fără ieșire la mare la numărul din ce în ce mai mare de inundații, secete, despăduriri și deșertificări;
- (b) consolidează și sprijină politicile și programele de atenuare și de adaptare la consecințele schimbărilor climatice și la amenințarea prezentată de acestea, inclusiv prin dezvoltare instituțională și consolidarea capacităților;
- (c) sporește capacitățile statelor ACP de a dezvolta piața globală a carbonului și de a participa la aceasta; și
- (d) se concentrează asupra următoarelor activități:
 - (i) integrarea schimbărilor climatice în strategiile de dezvoltare și în eforturile de reducere a sărăciei;
 - (ii) accentuarea dimensiunii politice a schimbărilor climatice în cadrul cooperării pentru dezvoltare, inclusiv printr-un dialog politic adecvat;
 - (iii) sprijinirea statelor ACP în eforturile de adaptare la schimbările climatice în sectoare de interes precum agricultura, gestionarea apelor și infrastructura, inclusiv prin transferul și adoptarea de tehnologii ecologice relevante;
 - (iv) promovarea reducerii riscului de dezastru, ținând seama de faptul că o proporție din ce în ce mai mare a dezastrelor se datorează schimbărilor climatice;
 - (v) oferirea de sprijin financiar și tehnic pentru acțiunile de atenuare ale statelor ACP în acord cu obiectivele lor de reducere a sărăciei și de dezvoltare durabilă, incluzând reducerea emisiilor cauzate de despădurire și degradarea pădurilor și reducerea emisiilor în sectorul agricol;
 - (vi) îmbunătățirea informațiilor și prognozelor meteorologice și climatice și a sistemelor de alertă timpurie; și
 - (vii) promovarea surselor de energie regenerabile și a tehnologiilor cu emisii scăzute de carbon care intensifică dezvoltarea durabilă.

▼B*Articolul 33***Dezvoltarea instituțională și consolidarea capacităților**

(1) Cooperarea acordă o atenție sistematică aspectelor instituționale și, în acest context, sprijină eforturile țărilor ACP de a dezvolta și consolida structurile, instituțiile și procedurile care contribuie la:

- (a) promovarea și susținerea democrației, a demnității umane, a justiției sociale și a pluralismului, cu respectarea deplină a diversității în cadrul societăților și între acestea;
- (b) promovarea și susținerea respectării universale și depline, precum și protecția tuturor drepturilor omului și a libertăților fundamentale;
- (c) dezvoltarea și consolidarea statului de drept și îmbunătățirea accesului la justiție, garantând în același timp profesionalismul și independența sistemelor juridice, și
- (d) asigurarea unei gestiuni și a unei administrării transparente și responsabile în toate instituțiile publice.

(2) Părțile colaborează în lupta împotriva dării și luării de mită și a corupției la toate nivelurile societății.

(3) Cooperarea sprijină eforturile țărilor ACP de a-și dezvolta instituțiile publice ca un factor dinamic de creștere și de dezvoltare și pentru a îmbunătăți în mod semnificativ eficiența și impactul serviciilor publice asupra vieții cotidiene a cetățenilor. În acest context, cooperarea susține reforma, raționalizarea și modernizarea sectorului public. În mod specific, cooperarea se concentrează asupra:

- (a) reformei și modernizării funcției publice;
- (b) reformelor juridice și judiciare și modernizării sistemelor de justiție;

▼M10

(c) îmbunătățirii și consolidării gestionării finanțelor publice și fiscale în vederea desfășurării de activități economice în țările ACP și sporirii veniturilor din impozite ale acestora, respectând totodată pe deplin suveranitatea statelor ACP în acest domeniu.

Măsurile pot include:

- (i) optimizarea capacităților de gestionare a veniturilor interne, inclusiv construirea unor sisteme fiscale eficace, eficiente și durabile;
- (ii) promovarea participării la structurile și procesele internaționale de cooperare fiscală în vederea facilitării dezvoltării continue și a conformității eficiente cu standardele internaționale;
- (iii) sprijinirea punerii în aplicare a celor mai bune practici internaționale în materie fiscală, inclusiv a principiului transparenței și schimbului de informații, în țările ACP care s-au angajat prin acestea;

▼B

- (d) accelerării reformelor din sectorul bancar și financiar;
- (e) îmbunătățirii gestionării activelor publice și reforma procedurilor privind achizițiile publice și

▼B

- (f) descentralizării politice, administrative, economice și financiare.
- (4) Cooperarea contribuie, de asemenea, la reconstituirea și/sau la sporirea capacității critice a sectorului public și la sprijinirea instituțiilor indispensabile unei economii de piață, în special în vederea:
 - (a) dezvoltării de capacități juridice și de reglementare necesare bunei funcționări a unei economii de piață, inclusiv politicile din domeniul concurenței și al protecției consumatorilor;
 - (b) îmbunătățirii capacității de analiză, planificare, formulare și punere în aplicare a politicilor, în special în domeniile economic, social, de mediu, cercetării, științei și tehnologiei și inovațiilor;
 - (c) modernizării, consolidării și reformei instituțiilor financiare și monetare și îmbunătățirii procedurilor;
 - (d) creării, la nivel local și municipal, a capacității necesare pentru a pune în aplicare o politică de descentralizare și a spori participarea populației la procesul de dezvoltare și
 - (e) dezvoltării capacităților din alte zone critice, cum sunt:
 - (i) negocierile internaționale și
 - (ii) gestionarea și coordonarea ajutorului extern.
- (5) Cooperarea urmărește, în toate domeniile și sectoarele sale, să favorizeze apariția de noi actori neguvernamentali și dezvoltarea capacităților lor, precum și consolidarea structurilor de informare, de dialog și de consultare dintre acești actori și autoritățile publice, inclusiv la nivel regional.

TITLUL II

COOPERAREA ECONOMICĂ ȘI COMERCIALĂ

CAPITOLUL 1

Obiective și principii

Articolul 34

O b i e c t i v e

- (1) Cooperarea economică și comercială urmărește promovarea integrării progresive și armonioase a țărilor ACP în economia mondială, cu respectarea opțiunilor lor politice și a priorităților lor de dezvoltare, încurajând prin aceasta dezvoltarea lor durabilă și contribuind la eradicarea sărăciei în țările ACP.

▼M10

- (2) Obiectivul final al cooperării economice și comerciale este să se permită țărilor ACP să participe pe deplin la comerțul internațional. În acest context, se ține seama în special de necesitatea ca țările ACP să participe activ la negocierile comerciale multilaterale. Ținându-se seama de nivelul actual de dezvoltare al țărilor ACP, cooperarea economică și comercială trebuie să le permită să facă față provocărilor globalizării și să se adapteze progresiv la noile condiții ale comerțului internațional, facilitându-li-se, prin aceasta, trecerea la economia globală liberalizată. În acest context, trebuie să se acorde o atenție deosebită vulnerabilității

▼ M10

multor țări ACP datorate dependenței acestora de mărfuri sau de câteva produse cheie, inclusiv produse agroindustriale cu valoare adăugată, precum și riscului de erodare preferențială.

(3) În acest scop, cooperarea economică și comercială urmărește, prin strategii naționale și regionale de dezvoltare, definite la titlul I, consolidarea capacităților de producție, de aprovizionare și comerciale ale țărilor ACP, precum și a capacității lor de a atrage investiții. În afară de aceasta, cooperarea urmărește crearea unei noi dinamici a schimburilor dintre părți, consolidarea politicilor comerciale și de investiții ale țărilor ACP, reducerea dependenței lor de mărfuri, promovarea unor economii mai diversificate și îmbunătățirea capacității lor de a rezolva chestiunile legate de comerț.

(4) Cooperarea economică și comercială este aplicată în deplină conformitate cu dispozițiile Acordului de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), inclusiv tratamentul special și diferențiat în funcție de interesele reciproce ale părților și nivelurile lor de dezvoltare. De asemenea, abordează efectele erodării preferențiale în deplină conformitate cu angajamentele multilaterale.

▼ B*Articolul 35***Principii****▼ M10**

(1) Cooperarea economică și comercială trebuie să se bazeze pe un parteneriat veritabil, strategic și consolidat. În afară de aceasta, ea se bazează pe o abordare globală, fondată pe punctele forte și pe rezultatele precedentelor convenții ACP-CE.

(2) Cooperarea economică și comercială se bazează pe inițiativele de integrare regională ale țărilor ACP. Cooperarea în sprijinul cooperării și integrării regionale, definite la titlul I, și cooperarea economică și comercială se consolidează reciproc. Cooperarea economică și comercială rezolvă, în special, constrângerile cererii și ofertei, în special interconectivitatea infrastructurii, diversificarea economică și măsurile de dezvoltare a schimburilor, ca mijloace de creștere a competitivității statelor ACP. Se acordă, așadar, importanța cuvenită măsurilor corespunzătoare din strategiile de dezvoltare ale statelor și regiunilor ACP care beneficiază de sprijin comunitar, în special prin oferirea de ajutor pentru comerț.

▼ B

(3) Cooperarea economică și comercială ține seama de nevoile și nivelurile de dezvoltare diferite ale țărilor și regiunilor ACP. În acest context, părțile își reafirmă atașamentul pentru garantarea unui tratament special și diferențiat pentru toate țările ACP și pentru menținerea unui tratament special în favoarea țărilor ACP cel mai puțin dezvoltate și pentru a ține seama de vulnerabilitatea țărilor mici fără ieșire la mare sau insulare.

▼B

CAPITOLUL 2

Noi acorduri comerciale

▼M10*Articolul 36*

Modalități

(1) Având în vedere obiectivele și principiile prevăzute anterior, părțile convin să ia toate măsurile necesare pentru a asigura încheierea de noi acorduri de parteneriat economic compatibile cu OMC, eliminând treptat barierele în calea comerțului dintre ele și consolidând cooperarea în toate domeniile legate de comerț.

(2) Acordurile de parteneriat economic, în calitate de instrumente de dezvoltare, urmăresc promovarea integrării line și treptate a statelor ACP în economia mondială, în special prin valorificarea la maxim a potențialului de integrare regională și de comerț sud-sud.

(3) Părțile convin ca aceste noi acorduri comerciale să fie introduse progresiv.

Articolul 37

Proceduri

(1) În timpul negocierilor acordurilor de parteneriat economic, se asigură, în conformitate cu dispozițiile titlului I și ale articolului 35, dezvoltarea capacităților sectoarelor publice și private ale țărilor ACP, în special prin luarea de măsuri destinate sporirii competitivității, consolidării organizațiilor regionale și susținerii inițiativelor de integrare comercială regională, după caz, cu asistență pentru ajustarea bugetară și reforma fiscală, precum și modernizării și dezvoltării infrastructurilor și promovării investițiilor.

(2) Părțile examinează la intervale regulate progresele negocierilor prevăzute la articolul 38.

(3) Negocierile acordurilor de parteneriat economic se realizează cu țările ACP care se consideră pregătite pentru acestea, la nivelul pe care ele îl consideră adecvat, în conformitate cu procedurile convenite de grupul ACP și în vederea sprijinirii proceselor de integrare regională dintre țările ACP.

(4) Negocierile acordurilor de parteneriat economic urmăresc, în special, stabilirea programului de eliminare treptată a barierelor în calea comerțului dintre părți, în conformitate cu normele OMC în materie. În ceea ce privește Comunitatea, liberalizarea schimburilor se bazează pe acquis și urmărește îmbunătățirea accesului actual al țărilor ACP pe piață, în special, printr-o reexaminare a regulilor de origine. Negocierile țin seama de nivelul de dezvoltare și de impactul socioeconomic al măsurilor comerciale asupra țărilor ACP și de capacitatea lor de a se adapta și a-și adapta economiile la procesul de liberalizare. Prin urmare, negocierile sunt cât se poate de flexibile în ceea ce privește stabilirea unei perioade de tranziție cu o durată suficientă, reglementarea finală a produselor, ținând seama de sectoarele sensibile, și gradul

▼ M10

de asimetrie în ceea ce privește programul pentru defalcarea tarifelor, rămânând în același timp în conformitate cu normele OMC în vigoare la acea dată.

(5) Părțile cooperează și colaborează strâns în cadrul OMC în vederea explicării și justificării acordurilor încheiate, în special în ceea ce privește gradul de flexibilitate disponibil.

(6) Părțile discută, de asemenea, modul de simplificare și reexaminare a regulilor de origine, incluzând dispozițiile privind cumulul, care se aplică exporturilor lor.

(7) După încheierea unui acord de parteneriat economic, statele ACP care nu sunt părți la respectivul acord pot solicita aderarea la acesta în orice moment.

(8) În contextul cooperării ACP-UE în sprijinul cooperării și integrării regionale ACP, descrise la titlul I, și în conformitate cu articolul 35, părțile acordă o atenție specială nevoilor care apar în urma punerii în aplicare a acordurilor de parteneriat economic. Se aplică principiile descrise la articolul 1 din anexa IV la prezentul acord. În acest sens, părțile convin asupra utilizării unui mecanism de finanțare regional nou sau existent prin care ar putea fi canalizate resursele din cadrul financiar multianual de cooperare și alte resurse suplimentare.

*Articolul 37a***Alte acorduri comerciale**

(1) În contextul tendințelor politice comerciale actuale ce urmăresc o mai mare liberalizare a comerțului, UE și statele ACP pot lua parte la negocieri și la punerea în aplicare a unor acorduri care determină liberalizarea într-o și mai mare măsură a schimburilor multilaterale și bilaterale. O astfel de liberalizare poate conduce la o erodare a preferințelor acordate statelor ACP și poate afecta poziția competitivă a acestora pe piața UE, precum și eforturile lor de dezvoltare pe care UE este interesată să le sprijine.

(2) În conformitate cu obiectivele de cooperare economică și comercială, UE depune eforturi să aplice măsuri pentru înlăturarea posibilelor efecte negative ale liberalizării, în vederea menținerii unui acces preferențial semnificativ în cadrul sistemului de schimburi multilaterale pentru statele ACP cât mai mult timp posibil, și să se asigure că o eventuală reducere inevitabilă a preferințelor este introdusă progresiv de-a lungul unei perioade cât mai lungi.

▼ B*Articolul 38***Comitetul ministerial comercial mixt**

(1) Se instituie un comitet ministerial comercial mixt ACP-CE.

▼ M10

(2) Comitetul ministerial comercial discută orice chestiune legată de comerț de interes pentru toate statele ACP și, în special, monitorizează cu regularitate negocierile și punerea în aplicare a acordurilor de parteneriat economic. Comitetul acordă o atenție specială negocierilor comerciale multilaterale în curs și examinează impactul inițiativelor de liberalizare mai largi asupra comerțului ACP-CE și a dezvoltării economiilor ACP. Acesta prezintă rapoarte și recomandări adecvate Consiliului de miniștri, inclusiv privind orice măsuri de susținere, în vederea sporirii avantajelor acordurilor comerciale ACP-CE.

▼B

(3) Comitetul ministerial comercial mixt se reunește cel puțin o dată pe an. Regulamentul său de procedură se adoptă de către Consiliul de miniștri. Comitetul este format din reprezentanți ai țărilor ACP și ai Comunității.

▼M10*Articolul 38a***C o n s u l t ă r i**

(1) În cazul în care noile măsuri sau măsurile prevăzute în programe adoptate de Comunitate pentru apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative în scopul facilitării comerțului sunt de natură să afecteze interesele uneia sau mai multora din statele ACP, Comunitatea informează Secretariatul grupului ACP și statele ACP în cauză înainte de adoptarea unor astfel de măsuri.

(2) Pentru a permite Comunității să țină seama de interesele grupului ACP, la cererea acestuia din urmă, sunt organizate consultări în conformitate cu dispozițiile articolului 12 din prezentul acord, în vederea ajungerii la o soluție satisfăcătoare.

(3) În cazul în care normele sau regulamentele comunitare existente adoptate pentru a facilita comerțul afectează interesele uneia sau mai multora din statele ACP sau în cazul în care aceste interese sunt afectate de interpretarea, aplicarea sau administrarea unor astfel de norme sau regulamente, la cererea statelor ACP în cauză, sunt organizate consultări în conformitate cu dispozițiile articolului 12, în vederea ajungerii la o soluție satisfăcătoare.

(4) În vederea găsirii unei soluții satisfăcătoare, părțile pot ridica, de asemenea, în cadrul Comitetului ministerial comercial mixt, orice alte probleme legate de comerț care ar putea apărea în urma măsurilor luate sau prevăzute de statele membre.

(5) Părțile se informează reciproc în legătură cu astfel de măsuri pentru a asigura eficiența consultărilor.

(6) Părțile convin că organizarea de consultări în cadrul instituțiilor unui acord de parteneriat economic și furnizarea de informații prin intermediul acestora pe teme incluse în domeniul de aplicare al unui astfel de acord sunt considerate a îndeplini, de asemenea, dispozițiile prezentului articol și ale articolului 12 din prezentul acord, cu condiția ca statele ACP care este probabil să fie afectate să fie toate semnatare ale acordului de parteneriat economic în cadrul căruia au fost organizate consultările sau au fost furnizate informațiile.

▼B**CAPITOLUL 3****Cooperarea în cadrul forurilor internaționale***Articolul 39***Dispoziții generale**

(1) Părțile subliniază importanța participării lor active la OMC, precum și în cadrul altor organizații internaționale competente, devenind membri ai respectivelor organizații și urmărind îndeaproape agenda și activitățile acestora.

▼B

(2) Ele convin să coopereze strâns pentru identificarea și promovarea intereselor lor comune în cadrul cooperării internaționale economice și comerciale, în special în cadrul OMC, inclusiv prin participarea lor la pregătirea agendei negocierilor comerciale multilaterale viitoare. În acest context, trebuie să se asigure, în special, îmbunătățirea accesului produselor și serviciilor originare din țările ACP pe piața comunitară și pe alte piețe.

(3) De asemenea, ele convin asupra importanței unei flexibilități a normelor OMC pentru a se ține seama de nivelul de dezvoltare a țărilor ACP, precum și de dificultățile întâmpinate în cadrul îndeplinirii obligațiilor lor. În afară de aceasta, ele convin în ceea ce privește nevoia de asistență tehnică pentru a permite țărilor ACP să își pună în aplicare angajamentele.

(4) Comunitatea acceptă, în conformitate cu dispozițiile prevăzute de prezentul acord, să susțină eforturile țărilor ACP de a deveni membri activi ai acestor organizații, prin dezvoltarea capacităților necesare de negociere a acestor acorduri, de participare efectivă la elaborarea lor, de supraveghere și de asigurare a aplicării lor.

*Articolul 40***Produse de bază**

(1) Părțile recunosc necesitatea asigurării unei mai bune funcționări a piețelor internaționale de produse de bază și de creștere a transparenței acestora.

(2) Ele confirmă voința de a intensifica consultările dintre ele în cadrul forurilor și al organizațiilor internaționale care se ocupă de produsele de bază.

(3) În acest scop, au loc schimburi de opinii la cererea oricăreia dintre părți:

— în ceea ce privește funcționarea acordurilor internaționale în vigoare sau a grupurilor de lucru interguvernamentale specializate, în scopul îmbunătățirii acestora și al sporirii eficienței acestora, ținându-se seama de tendințele pieței;

— în cazul în care se urmărește încheierea sau reînnoirea unui acord internațional sau crearea unui grup de lucru interguvernamental specializat.

Aceste schimburi de vederi au ca obiect luarea în considerare a intereselor specifice fiecărei părți. Ele pot avea loc, în funcție de necesități, în cadrul Comitetului ministerial comercial.

CAPITOLUL 4**Comerțul cu servicii***Articolul 41***Dispoziții generale**

(1) Părțile subliniază importanța crescândă a serviciilor în comerțul internațional și contribuția lor determinantă la dezvoltarea economică și socială.

▼B

(2) Ele își reafirmă angajamentele în cadrul Acordului General privind Comerțul cu Servicii (GATS) și subliniază nevoia unui tratament special și diferențiat în favoarea furnizorilor de servicii din țările ACP.

(3) În cadrul negocierilor pentru liberalizarea progresivă a comerțului cu servicii, prevăzută la articolul XIX din Acordul GATS, Comunitatea se angajează să acorde o atenție deosebită priorităților țărilor ACP pentru a îmbunătăți lista de angajamente ale Comunității Europene, în vederea asigurării intereselor specifice ale acestor țări.

(4) În afară de aceasta, părțile convin să stabilească drept obiectiv, în temeiul acordurilor de parteneriat economic și după dobândirea unei experiențe în aplicarea clauzei națiunii celei mai favorizate în temeiul Acordului GATS, să extindă parteneriatul lor la liberalizarea reciprocă a serviciilor în conformitate cu dispozițiile GATS și, în special, cu cele legate de participarea țărilor în curs de dezvoltare la acordurile de liberalizare.

▼M10

(5) Comunitatea sprijină, prin strategiile naționale și regionale de dezvoltare definite la titlul I și în conformitate cu articolul 35, eforturile țărilor ACP de a-și consolida capacitățile de prestare de servicii. O atenție specială se acordă serviciilor legate de mâna de lucru, de întreprinderi, de distribuție, de finanțe, de turism, de cultură, precum și serviciilor de construcții și inginerie conexă în vederea sporirii competitivității lor și, prin aceasta, a creșterii valorii și a volumului schimburilor lor de bunuri și servicii.

▼B*Articolul 42***Transportul maritim**

(1) Părțile recunosc importanța serviciilor de transport maritim rentabile și eficiente într-un mediu marin sigur drept principalul mod de transport care facilitează schimburile internaționale și constituie, prin aceasta, unul dintre motoarele dezvoltării economice și ale promovării comerțului.

(2) Ele se angajează să promoveze liberalizarea transporturilor maritime și, în acest scop, să aplice eficient principiul accesului neîngrădit la piața internațională a transporturilor maritime pe baze nediscriminatorii și comerciale.

(3) Fiecare parte acordă, în special, un tratament la fel de favorabil ca tratamentul acordat propriilor nave, navelor exploatate de resortisanții sau societățile celeilalte părți și navelor înmatriculate pe teritoriul uneia dintre părți, în ceea ce privește accesul în porturi, folosirea infrastructurilor și a serviciilor maritime auxiliare din aceste porturi, precum și redevențele și taxele, facilitățile vamale și alocarea posturilor de acostare și instalațiile de încărcare și de descărcare.

▼ M10

(4) Comunitatea sprijină, prin strategiile naționale și regionale de dezvoltare definite la titlul I și în conformitate cu articolul 35, eforturile țărilor ACP de a dezvolta și promova servicii de transport maritim rentabile și eficiente în țările ACP în vederea creșterii participării operatorilor ACP la serviciile internaționale de transport.

▼ B*Articolul 43*

Tehnologiile informațiilor și comunicațiilor și societatea informațională

(1) Părțile recunosc rolul determinant al tehnologiilor informațiilor și comunicațiilor, precum și o participare activă la societatea informațională ca o cerință prealabilă integrării cu succes a țărilor ACP în economia mondială.

(2) Prin urmare, ele reconfirmă angajamentele lor specifice în cadrul acordurilor multilaterale existente, în special Protocolul privind serviciile de telecomunicații de bază anexat la Acordul GATS, și invită țările ACP care nu au aderat încă la aceste acorduri să facă acest lucru.

(3) În afară de aceasta, ele acceptă participarea deplină și activă la orice negocieri internaționale viitoare posibile din acest domeniu.

(4) În consecință, părțile iau măsuri destinate să faciliteze accesul locuitorilor din țările ACP la tehnologiile informațiilor și comunicațiilor, în special prin aplicarea următoarelor dispoziții:

- dezvoltarea și încurajarea utilizării resurselor energetice regenerabile și accesibile;
- dezvoltarea și punerea în funcțiune a unor rețele mai extinse de comunicații fără fir cu costuri reduse;

▼ M4

- dezvoltarea și încurajarea utilizării conținutului local pentru tehnologiile informației și comunicației.

▼ M10

(5) Părțile acceptă, de asemenea, să intensifice cooperarea dintre ele în sectoarele tehnologiilor informațiilor și comunicațiilor și al societății informaționale. Această cooperare urmărește, în special, prin strategiile naționale și regionale de dezvoltare definite la titlul I și în conformitate cu articolul 35, o mai mare complementaritate și armonizare a sistemelor de comunicații la nivel național, regional și internațional și adaptarea lor la noile tehnologii.

▼ B**CAPITOLUL 5****Domenii legate de comerț***Articolul 44***Dispoziții generale**

(1) Părțile recunosc importanța crescândă a noilor domenii legate de comerț pentru favorizarea integrării progresive a țărilor ACP în economia mondială. Prin urmare, ele acceptă să intensifice cooperarea dintre ele în aceste domenii prin organizarea unei participări depline și coordonate la forurile internaționale relevante și la acorduri.

▼ **M10**

(2) Comunitatea susține eforturile țărilor ACP, prin strategiile naționale și regionale de dezvoltare definite la titlul I și în conformitate cu articolul 35, pentru a-și consolida capacitatea de a trata toate domeniile legate de comerț, inclusiv, după caz, îmbunătățirea și sprijinirea cadrului instituțional.

▼ **B***Articolul 45***Politica în domeniul concurenței**

(1) Părțile convin că introducerea și punerea în aplicare a unor politici și norme efective și adecvate în domeniul concurenței sunt de importanță capitală pentru a favoriza și a asigura un climat propice investițiilor, un proces de industrializare durabilă și transparența accesului la piațe.

(2) Pentru a asigura eliminarea denaturării concurenței și ținându-se seama de diferitele niveluri de dezvoltare și de nevoile economice ale fiecărei țări ACP, ele se angajează să aplice norme și politici naționale sau regionale, inclusiv monitorizarea și, în anumite condiții, interzicerea acordurilor dintre întreprinderi, a deciziilor asociațiilor de întreprinderi și a practicilor concertate dintre întreprinderi care au ca obiect sau ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței. De asemenea, părțile acceptă să interzică abuzul de către una sau mai multe întreprinderi de poziție dominante pe piața Comunității sau în teritoriile țărilor ACP.

▼ **M10**

(3) De asemenea, părțile acceptă să consolideze cooperarea în acest domeniu în vederea formulării și a susținerii, împreună cu organismele naționale competente în materie, a politicilor eficiente în domeniul concurenței care să asigure progresiv o aplicare eficientă a normelor de concurență, atât de către întreprinderile private, cât și de întreprinderile de stat. Cooperarea în acest domeniu include, prin strategiile naționale și regionale de dezvoltare definite la titlul I și în conformitate cu articolul 35, în special asistență pentru elaborarea unui cadru juridic adecvat și aplicarea sa administrativă, ținându-se seama, în special, de situația specială a țărilor ACP cel mai puțin dezvoltate.

▼ **B***Articolul 46***Protecția drepturilor de proprietate intelectuală**

(1) Fără a aduce atingere pozițiilor adoptate în cadrul negocierilor multilaterale, părțile recunosc necesitatea de a asigura un nivel adecvat și eficient de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală, industrială și comercială și a altor drepturi reglementate de TRIPs, inclusiv protecția indicațiilor geografice, aliniindu-se standardelor internaționale în vederea reducerii denaturărilor și a barierelor în calea comerțului bilateral.

(2) În acest context, ele subliniază importanța aderării la Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPs), anexat la Acordul de instituire a OMC și la Convenția privind diversitatea biologică.

▼B

(3) De asemenea, ele convin asupra necesității de a adera la toate convențiile internaționale aplicabile în materia proprietății intelectuale, industriale și comerciale, prevăzute în partea I din Acordul TRIPs, ținându-se seama de nivelul lor de dezvoltare.

(4) Comunitatea, statele sale membre și țările ACP pot să ia în considerare încheierea de acorduri care să aibă ca obiect protecția mărcilor de comerț și a indicațiilor geografice pentru produsele care prezintă un interes special pentru una dintre părți.

(5) În sensul prezentului acord, drepturile de proprietate intelectuală reglementează, în special, drepturile de autor, inclusiv drepturile de autor în materie de programe pentru calculator și drepturile conexe, inclusiv modele artistice, și proprietatea industrială care include modele de utilitate, brevetele, inclusiv brevetele pentru invenții biotehnologice și soiuri de plante sau alte sisteme *sui generis*, desenele și modelele industriale, indicațiile geografice, inclusiv denumirile de origine, mărcile de comerț pentru mărfuri și servicii, topografiile de circuite integrate, precum și protecția juridică a bazelor de date și protecția împotriva concurenței neloiale prevăzute la articolul 10a din Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale și protecția informațiilor clasificate în materie de know-how.

▼M10

(6) De asemenea, părțile convin să își consolideze cooperarea în acest domeniu. La cerere, în condițiile convenite de comun acord, prin strategiile naționale și regionale de dezvoltare definite la titlul I și în conformitate cu articolul 35, cooperarea se extinde, printre altele, la următoarele domenii: elaborarea de acte cu putere de lege și acte administrative care urmăresc protecția și respectarea drepturilor de proprietate intelectuală, împiedicarea abuzului de aceste drepturi de către titularii lor și încălcarea acestor drepturi de către concurenți, instituirea și consolidarea birourilor naționale și regionale și a altor organisme, inclusiv sprijinirea organizațiilor regionale competente în materie de drepturi de proprietate intelectuală însărcinate cu aplicarea și protecția drepturilor, inclusiv formarea personalului.

▼B*Articolul 47***Standardizarea și certificarea**

(1) Părțile acceptă să coopereze mai strâns în domeniul standardizării, al certificării și al asigurării calității în scopul eliminării obstacolelor tehnice inutile și al reducerii diferențelor dintre ele în aceste domenii, pentru a facilita schimburile.

În acest context, ele își reafirmă angajamentele în temeiul Acordului privind barierele tehnice în calea comerțului, anexat la Acordul de instituire a OMC (Acordul BTC).

▼M10

(2) Cooperarea în materie de standardizare și certificare, prin strategiile naționale și regionale de dezvoltare definite la titlul I și în conformitate cu articolul 35, urmărește promovarea sistemelor compatibile între părți și include, în special:

▼B

- măsuri, în conformitate cu Acordul BTC, de promovare a utilizării la scară mai largă a normelor tehnice internaționale, a standardelor și a procedurilor de evaluare a conformității, inclusiv măsurile specifice sectoriale, în conformitate cu nivelul de dezvoltare economică a țărilor ACP;
 - cooperarea în domeniul gestionării și al asigurării calității în sectoare selectate, care prezintă importanță pentru țările ACP;
 - sprijinirea inițiativelor de consolidare a capacităților din țările ACP în domeniile evaluării conformității, metrologiei și standardizării,
 - dezvoltarea legăturilor funcționale dintre instituțiile de standardizare, de evaluare a conformității și de certificare din țările ACP și din cele ale Comunității.
- (3) Părțile se obligă să aibă în vedere, în timp util, negocierea acordurilor de recunoaștere reciprocă în sectoarele care prezintă un interes economic comun.

*Articolul 48***Măsuri sanitare și fitosanitare**

- (1) Părțile recunosc dreptul fiecăreia dintre ele de a adopta și aplica măsurile sanitare și fitosanitare necesare pentru protecția sănătății sau a vieții umane, animale și a conservării vegetației, cu condiția ca aceste măsuri să nu constituie, în general, un mijloc de discriminare arbitrară sau o limitare mascată a comerțului. În acest sens, ele își reafirmă angajamentele în temeiul Acordului privind aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare, anexat la Acordul de instituire a OMC (Acordul SPS), și ținând seama de nivelul de dezvoltare a fiecăreia.
- (2) De asemenea, ele se angajează să consolideze coordonarea, consultarea și informarea în ceea ce privește notificarea și aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare propuse, în conformitate cu acordul SPS, ori de câte ori aceste măsuri pot aduce atingere intereselor uneia dintre părți. De asemenea, ele convin în privința unei consultări și coordonări prealabile în cadrul Codex Alimentarius, Oficiul Internațional de Epizootii și Convenția internațională pentru protecția plantelor, în vederea susținerii intereselor lor comune.

▼M10

- (3) Părțile convin să își consolideze cooperarea, prin strategiile naționale și regionale de dezvoltare definite la titlul I și în conformitate cu articolul 35, în vederea dezvoltării capacităților sectorului public și privat al țărilor ACP în acest domeniu.

▼B*Articolul 49***Comerțul și mediul****▼M10**

- (1) Părțile își reafirmă angajamentul de a promova dezvoltarea comerțului internațional astfel încât să asigure gestiunea durabilă și sănătoasă a mediului, în conformitate cu convențiile și angajamentele internaționale din acest domeniu și ținând seama de nivelul de dezvoltare al fiecăreia dintre ele. Ele convin ca cerințele și necesitățile

▼ M10

speciale ale țărilor ACP să fie luate în considerare în elaborarea și aplicarea măsurilor de mediu, inclusiv în raport cu dispozițiile articolului 32a.

▼ B

(2) Ținând seama de Principiile de la Rio și pentru ca politicile comerciale și de mediu să se completeze, părțile convin să își intensifice cooperarea în acest domeniu. Cooperarea urmărește, în special, aplicarea unor politici naționale, regionale și internaționale coerente, consolidarea controalelor de calitate a bunurilor și a serviciilor din punctul de vedere al protecției mediului și îmbunătățirea metodelor de producție ecologice în sectoarele adecvate.

▼ M10

(3) Părțile convin că măsurile de mediu nu trebuie utilizate în scopuri protecționiste.

▼ B*Articolul 50***Comerțul și standardele de muncă**

(1) Părțile își reafirmă angajamentele față de standardele fundamentale de muncă recunoscute la nivel internațional, astfel cum sunt acestea definite în convențiile relevante ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM), în special libertatea sindicală și protecția dreptului sindical, dreptul de organizare și de negociere colectivă, abolirea muncii forțate, eliminarea exploatării copiilor prin muncă și nediscriminarea în materie de angajare.

(2) Ele acceptă să intensifice cooperarea în materie, în special în următoarele domenii:

- schimbul de informații privind actele cu putere de lege și actele administrative privind munca;
- elaborarea unei legislații naționale a muncii și consolidarea legislației existente;
- programele educaționale și de conștientizare;
- respectarea aplicării actelor cu putere de lege și a actelor administrative naționale privind munca.

▼ M10

(3) Părțile convin că standardele de muncă nu trebuie folosite în scopuri protecționiste.

▼ B*Articolul 51***Politica de protecție a consumatorului și de protecție a sănătății consumatorului**

(1) Părțile convin să intensifice cooperarea în domeniul politicii de protecție a consumatorului și de protecție a sănătății consumatorului, cu respectarea legislațiilor naționale, pentru a evita crearea de bariere în calea comerțului.

▼ M10

(2) Cooperarea urmărește în special, prin strategiile naționale și regionale de dezvoltare definite la titlul I și în conformitate cu articolul 35, consolidarea capacității instituționale și tehnice în acest domeniu, crearea unor sisteme de alertă rapidă și de informare reciprocă privind produsele periculoase, asigurarea schimburilor de informații și experiențe în privința aplicării și a funcționării sistemelor de supraveghere a produselor introduse pe piață și de siguranță a produselor, o informare mai bună a consumatorilor în ceea ce privește prețurile și caracteristicile produselor și ale serviciilor oferite, încurajarea dezvoltării asociațiilor independente de consumatori și a contactelor dintre reprezentanții grupurilor de consumatori, îmbunătățirea compatibilității sistemelor și a politicilor de protecție a consumatorului, notificarea cazurilor de aplicare a legislației, promovarea cooperării în investigarea practicilor comerciale periculoase sau neloiale și aplicarea, în schimburile dintre părți, a interdicțiilor la exportul bunurilor și al serviciilor a căror comercializare a fost interzisă în țara lor de producție.

▼ B*Articolul 52***Clauza de exceptare fiscală**

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 31 din anexa IV, tratamentul națiunii celei mai favorizate acordat în temeiul dispozițiilor prezentului acord sau al altor aranjamente adoptate în temeiul acestuia nu se aplică avantajelor fiscale pe care părțile le acordă sau le pot acorda pe viitor în conformitate cu acordurile de evitare a dublei impozitări, cu alte aranjamente fiscale sau cu legislația fiscală națională.

(2) Nici o dispoziție a prezentului acord sau a aranjamentelor adoptate în temeiul acestuia nu poate fi interpretată în așa fel încât să împiedice adoptarea sau executarea vreunei măsuri destinate să prevină evaziunea fiscală conform dispozițiilor fiscale din acordurile care urmăresc evitarea dublei impozitări sau dispozițiilor altor aranjamente fiscale sau legislației fiscale naționale.

(3) Nici o dispoziție a prezentului acord sau a aranjamentelor adoptate în temeiul prezentului acord nu poate fi interpretată în așa fel încât să împiedice părțile să opereze, pentru aplicarea dispozițiilor pertinente din legislația lor fiscală, o distincție între contribuabilii care nu se află într-o situație identică, în special în ceea ce privește locul lor de reședință sau locul în care este investit capitalul lor.

CAPITOLUL 6**Cooperarea în alte sectoare***Articolul 53***Acorduri privind pescuitul**

(1) Părțile declară că sunt dispuse să negocieze acordurile privind pescuitul care urmăresc să garanteze că activitățile de pescuit în țările ACP se derulează în condiții de durabilitate și conform unor modalități reciproc avantajoase.

▼B

(2) La încheierea sau la punerea în aplicare a respectivelor acorduri, țările ACP nu acționează într-o manieră discriminatorie nici față de Comunitate, nici față de statele membre ale acesteia, fără a aduce atingere aranjamentelor particulare dintre țările în curs de dezvoltare din aceeași zonă geografică, inclusiv aranjamente de pescuit reciproc; la rândul său, Comunitatea se abține să acționeze într-o manieră discriminatorie față de țările ACP.

*Articolul 54***Siguranța alimentară**

(1) În ceea ce privește produsele alimentare disponibile, Comunitatea se angajează să asigure ca restituirile la export să fie stabilite în avans pentru toate țările ACP pentru o serie de produse elaborată în funcție de nevoile alimentare semnalate de aceste țări.

(2) Restituirile se stabilesc cu un an în avans și se aplică în fiecare an pe toată durata prezentului acord, luându-se în considerare că nivelul lor urmează să fie determinat în conformitate cu metodele aplicate în mod normal de Comisie.

(3) Se pot încheia acorduri specifice cu țările ACP care solicită acest lucru în cadrul politicii lor de siguranță alimentară.

(4) Acordurile specifice prevăzute la alineatul (3) nu trebuie să compromită producția și nici fluxurile de schimburi din regiunile ACP.

PARTEA 4**COOPERAREA PENTRU FINANȚAREA DEZVOLTĂRII****TITLUL I****DISPOZIȚII GENERALE****CAPITOLUL 1****Obiective, principii, orientări și eligibilitate***Articolul 55***Obiective**

Cooperarea pentru finanțarea dezvoltării are ca obiectiv, prin acordarea unor mijloace de finanțare suficiente și a unei asistențe tehnice adecvate, sprijinul și promovarea eforturilor țărilor ACP de a realiza obiectivele stabilite în prezentul acord pe baza interesului reciproc și într-un spirit de interdependență.

*Articolul 56***Principii****▼M10**

(1) Cooperarea pentru finanțarea dezvoltării se pune în aplicare pe baza obiectivelor, a strategiilor și a priorităților de dezvoltare adoptate de țările ACP, la nivel național, regional și intra-ACP. Caracteristicile lor geografice, sociale și culturale, precum și potențialul lor specific sunt luate în considerare. Ghidată de agenda privind eficacitatea ajutorului convenită la nivel internațional, cooperarea se bazează pe însușire,

▼M10

alinieră, coordonarea și armonizarea donatorilor, gestionare în direcția rezultatelor de dezvoltare și răspundere reciprocă. În special, cooperarea:

- (a) urmărește promovarea însușirii locale, la toate nivelurile, a procesului de dezvoltare;
- (b) reflectă un parteneriat bazat pe drepturi și obligații reciproce;
- (c) ține seama de importanța previzibilității și a siguranței fluxurilor de resurse, efectuate în condiții deosebit de concesive și la intervale regulate;
- (d) este flexibilă și adaptată situației din fiecare țară ACP, precum și naturii specifice a proiectului sau a programului în cauză; și
- (e) asigură eficiență, coordonare și coerență a acțiunilor.

▼B

(2) Cooperarea asigură un tratament special țărilor ACP cel mai puțin dezvoltate și ține seama de vulnerabilitatea țărilor ACP fără ieșire la mare și insulare. De asemenea, ține seama de nevoile țărilor aflate în situații de post-conflict.

*Articolul 57**Orientări*

(1) Intervențiile finanțate în cadrul prezentului acord se pun în aplicare în strânsă cooperare de către țările ACP și Comunitate, cu respectarea egalității între parteneri.

(2) Țările ACP sunt responsabile pentru:

- (a) definirea obiectivelor și a priorităților pe care se bazează programele indicative;
- (b) selecționarea proiectelor și a programelor;
- (c) pregătirea și prezentarea dosarelor de proiecte și programe;
- (d) pregătirea, negocierea și încheierea contractelor;
- (e) executarea și gestionarea proiectelor și programelor și
- (f) întreținerea proiectelor și a programelor.

(3) Fără a aduce atingere dispozițiilor anterioare, actorii neguvernamentali eligibili pot avea, de asemenea, responsabilitatea de a propune și de a pune în aplicare programe și proiecte în domeniile care îi privesc.

(4) Țările ACP și Comunitatea sunt responsabile în mod solidar pentru:

- (a) definirea, în cadrul instituțiilor comune, a orientărilor în vederea cooperării pentru finanțarea dezvoltării;
- (b) adoptarea de programe indicative;
- (c) evaluarea proiectelor și a programelor;

▼ B

- (d) asigurarea egalității condițiilor pentru participarea la licitații și contracte;
 - (e) monitorizarea și evaluarea efectelor și a rezultatelor proiectelor și programelor;
 - (f) asigurarea unei execuții adecvate, rapide și eficiente a proiectelor și ale programelor.
- (5) Comunitatea este responsabilă pentru luarea deciziilor de finanțare a proiectelor și a programelor.
- (6) Cu excepția dispozițiilor contrare prevăzute de prezentul acord, orice decizie care necesită aprobarea uneia dintre părți se aprobă sau se consideră aprobată în termen de 60 de zile de la notificarea făcută de către cealaltă parte.

▼ M4*Articolul 58***Eligibilitatea pentru finanțare**

- (1) Următoarele entități sau organisme sunt eligibile pentru sprijinul financiar oferit în temeiul prezentului acord:

- (a) statele ACP;

▼ M10

- (b) organisme regionale sau interstatale din care fac parte unul sau mai multe state ACP, inclusiv Uniunea Africană sau alte organisme din care fac parte state din afara grupului ACP, care sunt abilitate de statele ACP respective; și

▼ M4

- (c) organisme mixte instituite de statele ACP și de Comunitate în vederea realizării anumitor obiective specifice.
- (2) Sub rezerva acordului statului sau statelor ACP în cauză, sunt de asemenea eligibile pentru sprijin financiar:
- (a) organismele naționale și/sau regionale publice sau semipublice ale statelor și ministerele statelor ACP, inclusiv parlamente, și în special instituții financiare și bănci de dezvoltare;
 - (b) societăți, întreprinderi și alte organizații și operatori din sectorul privat din statele ACP;
 - (c) întreprinderi ale unui stat membru al Comunității pentru a le da posibilitatea, pe lângă contribuția lor proprie, să întreprindă proiecte productive pe teritoriul unui stat ACP;

▼ M10

- (d) intermediari din domeniul financiar din statele ACP sau din Comunitate care acordă, promovează și finanțează investiții private sau publice în statele ACP;

▼ M4

- (e) autorități locale descentralizate din statele ACP și din Comunitate și

▼ M10

- (f) țări în curs de dezvoltare care nu fac parte din grupul ACP în care participă împreună cu statele ACP la o inițiativă comună sau o organizație regională, în conformitate cu articolul 6 din anexa IV la prezentul acord.

▼ M4

(3) Actorii non-statali din statele ACP și din Comunitate care au caracter local sunt eligibili pentru sprijinul financiar oferit în temeiul prezentului acord, în conformitate cu modalitățile convenite în programele indicative naționale și regionale.

▼ B

CAPITOLUL 2

Sfera de aplicare și natura finanțărilor*Articolul 59*

În cadrul priorităților stabilite de țara sau țările ACP în cauză, atât la nivel național, cât și regional, se pot susține proiectele, programe și alte forme de acțiune care pot contribui la realizarea obiectivelor prevăzute de prezentul acord.

*Articolul 60***Sfera de aplicare a finanțărilor**

Sfera de aplicare a finanțărilor poate cuprinde, în funcție de nevoile și tipurile de operațiuni considerate ca fiind cele mai adecvate, sprijinul pentru următoarele acțiuni:

- (a) măsurile care contribuie la atenuarea datoriilor și a problemelor privind balanța de plăți în țările ACP;
- (b) reforme și politici macroeconomice și structurale;

▼ M10

- (c) atenuarea efectelor negative pe termen scurt rezultate din șocuri exogene, inclusiv din instabilitatea veniturilor din export, asupra reformelor și politicilor socioeconomice;

▼ B

- (d) politici și reforme sectoriale;
- (e) dezvoltarea instituțiilor și consolidarea capacităților;
- (f) programe de cooperare tehnică și

▼ M10

- (g) ajutor umanitar și asistență de urgență, inclusiv asistență pentru refugiați și persoane strămutate, intervenții care îmbină reabilitarea și ajutoarele pe termen scurt cu dezvoltarea pe termen lung în situații de criză sau post-criză și pregătirea pentru dezastre.

▼ B*Articolul 61***Natura finanțărilor**

- (1) Finanțările cuprind, *inter alia*:
 - (a) proiecte și programe;
 - (b) linii de credit, mecanisme de garanție și participări la capital;

▼B

- (c) sprijin bugetar, fie direct pentru țările ACP a căror monedă este convertibilă și liber transferabilă, fie indirect pentru fonduri de contrapartidă generate de diferitele instrumente comunitare;
- (d) resursele umane și materiale necesare pentru administrarea și supravegherea eficientă a proiectelor și a programelor;
- (e) programe sectoriale și generale de sprijin al importurilor care pot să fie sub formă de:
 - (i) programe sectoriale de import în natură, inclusiv finanțarea intrărilor destinate sistemului productiv și a furnizărilor care permit îmbunătățirea serviciilor sociale;
 - (ii) programe sectoriale de import sub forma contribuțiilor în valută plătibile în rate pentru finanțarea importurilor sectoriale și
 - (iii) programe generale de import sub forma contribuțiilor în valută plătibile în rate pentru finanțarea importurilor generale privind o gamă largă de produse.

▼M10

- (2) Asistența bugetară directă pentru sprijinirea reformelor macroeconomice sau sectoriale se acordă în cazul în care:
- (a) strategii naționale sau sectoriale de dezvoltare bine definite, axate pe reducerea sărăciei, au fost instituite sau sunt în curs de aplicare;
 - (b) o politică sectorială sau macroeconomică bine definită, orientată spre stabilitate, instituită de țară și evaluată în mod favorabil de principalii săi donatori de fonduri, inclusiv, dacă este cazul, de instituțiile financiare internaționale, a fost instituită sau este în curs de aplicare;
 - (c) gestionarea finanțelor publice este suficient de transparentă, responsabilă și eficientă.

Comunitatea se aliniază la sistemele și procedurile specifice fiecărei țări ACP, monitorizează sprijinul său bugetar împreună cu țara parteneră și susține eforturile țărilor partenere pentru consolidarea responsabilității interne, a supravegherii parlamentare, a capacităților de audit și a accesului public la informații.

▼B

- (3) O asistență bugetară similară directă se acordă progresiv politicilor sectoriale ca înlocuitor al proiectelor individuale.
- (4) Instrumentele programelor de import sau sprijinul bugetar definite anterior pot fi, de asemenea, folosite pentru a sprijini țările ACP eligibile care pun în aplicare reforme ce urmăresc liberalizarea economică intraregională, care implică costuri tranziționale nete.

▼M10

- (5) În înțelesul prezentului acord, fondurile alocate din cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord, resursele proprii ale Băncii Europene de Investiții (denumită în continuare „banca”) și, după caz, alte resurse provenite din bugetul Comunității Europene, se folosesc pentru a finanța proiecte, programe și alte forme de acțiuni care contribuie la realizarea obiectivelor prezentului acord.

▼B

(6) Fondurile furnizate în temeiul prezentului acord se pot folosi pentru a acoperi toate cheltuielile locale și externe ale proiectelor și ale programelor, inclusiv finanțarea costurilor recurente.

TITLUL II

COOPERAREA FINANCIARĂ

CAPITOLUL 1

Mijloacele de finanțare

Articolul 62

Suma globală

(1) În scopurile prevăzute de prezentul acord, suma globală a asistenței financiare a Comunității și modalitățile și condițiile de finanțare detaliate sunt prevăzute în anexele la prezentul acord.

(2) În cazul în care o țară ACP nu ratifică prezentul acord sau îl denunță, părțile ajustează sumele mijloacelor financiare prevăzute de protocolul financiar din anexa I. Ajustarea resurselor financiare se aplică, de asemenea, în cazul:

- (a) aderării la acord a unei noi țări ACP, care nu a luat parte la negocieri, și
- (b) extinderii Comunității.

Articolul 63

Moduri de finanțare

Modurile de finanțare pentru fiecare proiect sau program se determină de către țara sau țările ACP în cauză împreună cu Comunitatea în funcție de:

- (a) nivelul de dezvoltare, situarea geografică, economică și financiară a acestor țări;
- (b) natura proiectului sau a programului, perspectivele sale de rentabilitate economică și financiară, precum și impactul său social și cultural și
- (c) în cazul împrumuturilor, factorii care garantează serviciul de împrumut.

Articolul 64

Împrumuturi pe două niveluri

(1) Se poate acorda asistență financiară țărilor ACP în cauză sau prin intermediul țărilor ACP sau, sub rezerva dispozițiilor prezentului acord, prin intermediul instituțiilor financiare eligibile sau direct oricărui alt beneficiar eligibil. În cazul în care se acordă asistență financiară beneficiarului final printr-un intermediar sau direct beneficiarului final din sectorul privat:

- (a) condițiile de acordare a acestor fonduri beneficiarului final prin intermediar sau direct unui beneficiar final din sectorul privat se stabilesc prin convenția de finanțare sau prin contractul de împrumut și

▼B

(b) orice beneficiu financiar care revine intermediarului în urma tranzacției sau care rezultă din operațiunile de împrumuturi directe unui beneficiar final din sectorul privat se folosește în scopul dezvoltării în condițiile prevăzute de convenția de finanțare sau de contractul de împrumut, după ce se iau în calcul costurile administrative, riscurile financiare și de schimb și costul asistenței tehnice furnizate beneficiarului final.

(2) Atunci când fondurile sunt acordate de o instituție de credit care are sediul și/sau care operează în țările ACP, instituția în cauză are responsabilitatea să selecteze și să evalueze proiectele individuale și să administreze fondurile puse la dispoziția sa în condițiile prevăzute de prezentul acord și de comun acord între părți.

*Articolul 65***Cofinanțările**

(1) La cererea țărilor ACP, mijloacele de finanțare prevăzute de prezentul acord pot fi alocate cofinanțărilor, în special cu organismele și instituțiile de dezvoltare, statele membre ale Comunității, țările ACP, țările terțe sau instituțiile financiare internaționale sau private, întreprinderi sau organisme de credit la export.

(2) Se acordă o atenție specială posibilităților de cofinanțare în cazurile în care participarea Comunității încurajează participarea altor instituții de finanțare și în cazul în care o astfel de finanțare poate conduce la un aranjament financiar avantajos pentru țara ACP în cauză.

(3) Cofinanțarea poate lua forma finanțărilor comune sau paralele. În fiecare caz se acordă preferință formulei celei mai adecvate din punct de vedere al costurilor și al eficienței. În afară de aceasta, intervențiile Comunității și cele ale celorlalte organisme de cofinanțare fac obiectul măsurilor necesare de armonizare și de coordonare pentru a se reduce numărul de proceduri care trebuie aplicate de țările ACP și pentru a se permite o flexibilizare a acestor proceduri.

(4) Procesul de consultare și de coordonare cu ceilalți furnizori de fonduri și ceilalți cofinanțatori trebuie consolidat și dezvoltat, prin încheierea, în măsura posibilului, a unor acorduri-cadru de cofinanțare, iar orientările și procedurile de cofinanțare trebuie reexaminat pentru a se garanta eficiența și cele mai bune condiții posibile.

CAPITOLUL 2**Datoria și sprijinul pentru ajustare structurală***Articolul 66***Sprijinul pentru reducerea datoriei****▼M10**

(1) Pentru a reduce datoria țărilor ACP și a atenua problemele lor privind balanța de plăți, părțile convin să utilizeze resursele prevăzute în cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord pentru a contribui la inițiativele de reducere a datoriei aprobate la nivel internațional, în beneficiul țărilor ACP. În afară de aceasta, Comunitatea

▼ M10

se angajează să examineze modul în care, pe termen lung, se pot mobiliza și alte resurse comunitare în sprijinul inițiativelor de reducere a datoriilor convenite la nivel internațional.

▼ B

(2) La cererea unei țări ACP, Comunitatea poate acorda:

- (a) asistență pentru studierea și găsirea de soluții concrete pentru îndatorare, inclusiv datoria internă, dificultățile legate de obținerea împrumuturilor și problemele de balanță de plăți;
- (b) formare în materie de gestiune a datoriei și de negociere financiară internațională, precum și sprijin pentru ateliere, cursuri și seminarii de formare în aceste domenii și
- (c) asistență pentru a pune la punct tehnici și instrumente flexibile de gestiune a datoriilor.

(3) Pentru a contribui la obținerea acelor împrumuturi rezultate din resursele proprii ale băncii, a împrumuturilor speciale și a capitalurilor cu risc, țările ACP pot, în conformitate cu sisteme care trebuie convenite pentru fiecare caz împreună cu Comisia, să folosească devizele disponibile menționate de prezentul acord pentru acest serviciu, în funcție de cerințele datoriei și în limita nevoilor de plată în moneda națională.

(4) Ținându-se seama de seriozitatea problemei datoriei internaționale și de repercusiunile acesteia asupra creșterii economice, părțile își declară disponibilitatea de a avea schimburi de vederi, în contextul discuțiilor internaționale, privind problema generală a datoriei fără a aduce atingere discuțiilor specifice care au loc în forurile adecvate.

Articolul 67

Sprijinul pentru ajustarea structurală

▼ M10

(1) Cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord prevede sprijin pentru reformele macroeconomice și sectoriale aplicate de țările ACP. În acest context, părțile se asigură că ajustarea este viabilă din punct de vedere economic și poate fi suportată social și politic. Sprijinul se acordă în contextul unei evaluări efectuate de statele din Comunitate împreună cu țara ACP în cauză a reformelor care sunt aplicate sau proiectate la nivel macroeconomic sau sectorial și urmăresc o evaluare generală a eforturilor de reformă. În măsura posibilului, evaluarea comună se aliniază la acordurile specifice țării, iar sprijinul este monitorizat pe baza rezultatelor obținute. O trăsătură importantă a acestor programe este decontarea rapidă.

▼ B

(2) Țările ACP și Comunitatea recunosc necesitatea încurajării programelor de reformă la nivel regional în așa fel încât, la pregătirea și executarea programelor naționale, se ține seama de activitățile regionale care au influență asupra dezvoltării naționale. În acest sens, sprijinul pentru ajustarea structurală urmărește, de asemenea:

- (a) să integreze, de la începutul evaluării, măsuri care să favorizeze integrarea regională și să țină seama de consecințele ajustărilor transfrontaliere;

▼B

(b) să sprijine armonizarea și coordonarea politicilor macroeconomice și sectoriale, inclusiv în domeniul fiscal și cel vamal, în vederea realizării obiectivului dublu al integrării regionale și al reformei structurale la nivel național și

(c) să țină seama, prin intermediul programelor generale de import sau al sprijinului bugetar, de efectele nete ale costurilor de tranziție ale integrării regionale asupra venitului bugetar și a balanței de plăți.

(3) Țările ACP care efectuează sau prevăd efectuarea de reforme la nivel macroeconomic sau sectorial sunt eligibile pentru asistența de ajustare structurală, ținând seama de contextul regional, de eficiența lor și de impactul posibil asupra dimensiunii economice, sociale și politice a dezvoltării și asupra dificultăților economice și sociale cu care se confruntă.

(4) În ceea ce privește țările ACP care efectuează programe de reformă recunoscute sau sprijinite cel puțin de principalii furnizori de fonduri multilaterali sau care sunt convenite cu acești furnizori, dar care nu sunt neapărat sprijinite financiar de aceștia, se consideră că respectivele țări îndeplinesc automat condițiile necesare pentru obținerea unei asistențe pentru ajustare.

(5) Sprijinul pentru ajustarea structurală este mobilizat într-un mod flexibil și sub formă de programe sectoriale și generale de import sau de sprijin bugetar.

(6) Pregătirea și evaluarea programelor de ajustare structurală și deciziile de finanțare se efectuează în conformitate cu dispozițiile prezentului acord privind procedurile de aplicare, ținându-se seama de caracteristicile de decontare rapidă a plăților în temeiul ajustării structurale. După caz, se poate autoriza finanțarea retroactivă a unei părți limitate a importurilor de origine ACP-CE.

(7) Aplicarea fiecărui program de sprijin asigură un acces cât se poate de cuprinzător și de transparent al operatorilor economici din țările ACP la resursele programului și la procedurile de licitație care sunt în conformitate cu practicile administrative și comerciale din țara în cauză, asigurându-se, în același timp, cel mai bun raport preț/calitate pentru bunurile importate și coerența necesară cu progresele realizate la nivel internațional pentru armonizarea procedurilor de sprijin al ajustării structurale.

▼M10

CAPITOLUL 3

Sprijinul în cazul șocurilor exogene*Articolul 68*

(1) Părțile recunosc că instabilitatea macroeconomică rezultată din șocurile exogene poate aduce prejudicii dezvoltării țărilor ACP și poate compromite realizarea obiectivelor lor de dezvoltare. De aceea, se instituie un sistem de sprijin suplimentar în cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord pentru a atenua efectele adverse pe termen scurt ale șocurilor exogene, inclusiv efectele asupra veniturilor din export.

(2) Scopul acestui sprijin este salvagardarea reformelor și politicilor socioeconomice care ar putea fi afectate negativ în urma scăderii venitului și remedierea efectelor adverse pe termen scurt ale acestor șocuri.

▼ M10

(3) Se ține seama de dependența extremă a economiilor statelor ACP față de exporturi, în special în sectoarele agricol și minier, pentru alocarea resurselor. În acest context, statele ACP cel mai puțin dezvoltate, fără ieșire la mare și insulare, aflate la încheierea conflictelor sau în urma catastrofelor naturale, beneficiază de un tratament mai favorabil.

(4) Resursele suplimentare se pun la dispoziție în conformitate cu modalitățile specifice ale sistemului de sprijin prevăzut la anexa II privind condiții de finanțare.

(5) Comunitatea susține, de asemenea, regimurile de asigurare comercială create pentru țările ACP care urmăresc să ia măsuri împotriva efectelor pe termen scurt ale șocurilor exogene.

▼ B

CAPITOLUL 4

Sprijinul pentru politicile sectoriale*Articolul 69*

(1) Cooperarea sprijină, prin diferite instrumente și modalități prevăzute de prezentul acord:

- (a) politici și reforme sectoriale, sociale și economice;
- (b) măsuri de îmbunătățire a activității sectorului productiv și a competitivității în materie de exporturi;
- (c) măsuri de dezvoltare a serviciilor sociale sectoriale și
- (d) chestiuni tematice sau cu caracter transversal.

(2) Acest sprijin se furnizează, după caz, prin:

- (a) programe sectoriale;
- (b) sprijin bugetar;
- (c) investiții;
- (d) activități de reabilitare;
- (e) formare;
- (f) asistență tehnică și
- (g) sprijin instituțional.

CAPITOLUL 5

Microproiectele și cooperarea descentralizată*Articolul 70*

Pentru a răspunde nevoilor colectivităților locale cu privire la dezvoltare și pentru a încuraja toți actorii cooperării descentralizate care pot să își aducă contribuția la dezvoltarea autonomă a țărilor ACP pentru a propune și pune în aplicare inițiative, cooperarea sprijină aceste acțiuni de dezvoltare, în cadrul stabilit de normele și de legislația națională a țărilor ACP în cauză și în cadrul dispozițiilor din programul indicativ. În acest context, cooperarea sprijină:

▼B

- (a) finanțarea microproiectelor la nivel local care au un impact economic și social asupra vieții populațiilor, răspund unei nevoi prioritare exprimate și constatate și sunt aplicate la inițiativa și cu participarea activă a colectivității locale care beneficiază de acestea și
- (b) finanțarea cooperării descentralizate, în special în cazul în care aceasta combină eforturile și resursele organizațiilor din țările ACP și ale omologilor lor din Comunitate. Această formă de cooperare permite mobilizarea competențelor, moduri de acțiune inovatoare și resurse ale actorilor cooperării descentralizate pentru dezvoltarea țării ACP.

Articolul 71

(1) Microproiectele și acțiunile de cooperare descentralizată pot fi finanțate din resursele financiare ale prezentului acord. Proiectele și programele care intră sub incidența acestei forme de cooperare pot să fie legate sau nu de programe aplicate în sectoare de concentrare a programelor indicative, dar pot fi un mijloc de realizare a obiectivelor specifice ale programelor indicative sau a celor care rezultă din inițiativele colectivităților locale sau ale actorilor cooperării descentralizate.

(2) Participarea la finanțarea microproiectelor și a cooperării descentralizate se asigură prin fonduri a căror contribuție nu poate, în principiu, să depășească trei sferturi din costul total al fiecărui proiect și nu poate fi superioară limitei stabilite în programul indicativ. Restul finanțării se asigură:

- (a) de către comunitatea locală în cauză, în cazul microproiectelor (sub formă de contribuții în natură, prestări de servicii sau în numerar, în funcție de posibilități);
- (b) de actorii cooperării descentralizate, cu condiția ca resursele financiare, tehnice, materiale și de alt fel oferite de acești actori să nu fie mai mici de 25 % din costul estimat al proiectului/programului, și
- (c) în mod excepțional de țara ACP în cauză, fie sub forma unei contribuții financiare, fie prin folosirea echipamentului public sau prin furnizare de servicii.

(3) Procedurile care se aplică proiectelor și programelor finanțate în cadrul microproiectelor sau al cooperării descentralizate sunt cele prevăzute de prezentul acord, în special cele prevăzute de programele multianuale.

▼M10

CAPITOLUL 6

Asistența umanitară, asistența de urgență și asistența ulterioară situațiilor de urgență*Articolul 72***Principiu general**

(1) Asistența umanitară, asistența de urgență și asistența ulterioară situațiilor de urgență se acordă în situații de criză. Asistența umanitară și asistența de urgență urmăresc salvarea și apărarea vieții și prevenirea

▼ **M10**

și ușurarea suferinței umane oriunde apar aceste necesități. Asistența ulterioară situațiilor de urgență urmărește reabilitarea și corelarea ajutoarelor pe termen scurt cu programele de dezvoltare pe termen mai lung.

(2) Situațiile de criză, inclusiv instabilitatea sau fragilitatea structurală pe termen lung, sunt situații care reprezintă o amenințare la adresa legii și ordinii sau a securității și siguranței persoanelor, amenințând să degenereze într-un conflict armat sau să destabilizeze țara. Situații de criză pot rezulta, de asemenea, din calamități naturale, crize de origine umană, cum sunt războaiele și alte conflicte sau circumstanțe extraordinare cu efecte comparabile legate, *inter alia*, de schimbările climatice, de degradarea mediului, de accesul la resurse naturale și la energie sau de sărăcia extremă.

(3) Asistența umanitară, asistența de urgență și asistența ulterioară situațiilor de urgență se mențin atât timp cât sunt necesare pentru a se rezolva problemele urgente care rezultă din aceste situații pentru victime, îmbinând astfel ajutorul, reabilitarea și dezvoltarea.

(4) Asistența umanitară se acordă exclusiv în funcție de nevoile și de interesele victimelor situației de criză și în conformitate cu principiile dreptului umanitar internațional în ceea ce privește umanitatea, neutralitatea, imparțialitatea și independența. În special, nu se face niciun fel de discriminare între victime pe criterii de rasă, origine etnică, religie, sex, vârstă, naționalitate sau afiliere politică, iar accesul liber al victimelor și protecția acestora se garantează în același fel ca securitatea personalului și a echipamentului umanitar.

(5) Asistența umanitară, asistența de urgență și asistența ulterioară situațiilor de urgență sunt finanțate din cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord, în cazul în care asistența nu se poate finanța din bugetul UE. Asistența umanitară, asistența de urgență și asistența ulterioară situațiilor de urgență sunt aplicate în complementaritate și coordonare cu eforturile statelor membre și în conformitate cu cele mai bune practici privind eficacitatea ajutorului.

Articolul 72a

Obiectiv

(1) Asistența umanitară și asistența de urgență urmăresc:

- (a) salvarea vieților oamenilor în situații de criză și post-criză;
- (b) contribuția la finanțarea și expedierea ajutorului umanitar, precum și la accesul direct la acesta al destinatarilor săi, cu utilizarea tuturor mijloacelor logistice disponibile;
- (c) punerea în aplicare a unor măsuri de reabilitare pe termen scurt și de reconstrucție pentru a permite victimelor să beneficieze de o minimă integrare socioeconomică și pentru a crea, cât mai curând posibil, condiții de reluare a dezvoltării pe baza obiectivelor pe termen lung stabilite de țările și regiunile ACP în cauză;

▼ **M10**

(d) satisfacerea nevoilor care apar din strămutarea persoanelor (refugiați, persoane strămutate sau repatriați), după catastrofe de origine naturală sau umană, pentru a îndeplini, pe toată perioada în care este necesar, toate nevoile refugiaților și ale persoanelor strămutate (indiferent unde se găsesc) și a facilita repatrierea voluntară și reintegrarea în țara lor de origine; și

(e) asistență pentru țările sau regiunile ACP pentru a stabili mecanisme de prevenire și de pregătire în caz de catastrofe naturale pe termen scurt, inclusiv pentru sisteme de prevenire și de alertă timpurie, în vederea reducerii consecințelor catastrofelor.

(2) Se poate acorda asistență țărilor sau regiunilor ACP care preiau refugiați sau repatriați pentru a răspunde nevoilor acute care nu sunt prevăzute de asistența de urgență.

(3) Acțiunile ulterioare situației de urgență urmăresc reabilitarea fizică și socială necesară ca urmare a rezultatelor crizei în cauză și pot fi întreprinse pentru a îmbina reabilitarea și ajutoarele pe termen scurt cu programele de dezvoltare relevante pe termen mai lung finanțate în cadrul programelor indicative naționale, regionale sau al programului intra-ACP. Acțiunile de acest tip trebuie să fie necesare pentru tranziția de la faza de urgență la faza de dezvoltare, promovând reintegrarea socioeconomică a grupurilor de populație afectate, eliminând, în măsura posibilului, cauzele crizei și consolidând instituțiile și însușirea de către factorii locali și naționali a rolului lor în formularea unei politici de dezvoltare durabilă pentru țara ACP în cauză.

(4) După caz, mecanismele de prevenire și pregătire pe termen scurt în caz de catastrofe naturale menționate la alineatul (1) litera (e) sunt coordonate cu alte mecanisme existente de prevenire și pregătire în caz de catastrofe naturale.

Dezvoltarea și consolidarea mecanismelor naționale, regionale și la nivelul întregului grup ACP de reducere și gestionare a riscurilor de catastrofe naturale ajută statele ACP să își mărească rezistența la impactul calamităților. Toate activitățile asociate pot fi desfășurate în cooperare cu organizații și programe regionale și internaționale cu o experiență dovedită în reducerea riscului de calamități.

*Articolul 73***Punerea în aplicare**

(1) Operațiunile de asistență se efectuează la cererea țării sau regiunii ACP afectate de situația de criză, la inițiativa Comisiei sau la recomandarea organizațiilor internaționale sau a organizațiilor neguvernamentale locale sau internaționale.

(2) Comunitatea ia măsurile necesare pentru a facilita rapiditatea acțiunilor necesare pentru a răspunde imediat situației de urgență. Asistența se administrează și se aplică în conformitate cu procedurile care permit intervenții rapide, flexibile și eficiente.

(3) Dat fiind obiectivul de dezvoltare al asistenței acordate în conformitate cu prezentul articol, aceasta poate fi folosită în mod excepțional împreună cu programul indicativ, la cererea țării sau regiunii în cauză.

CAPITOLUL 7

Sprijinirea investițiilor și a dezvoltării sectorului privat

Articolul 74

Cooperarea sprijină, prin asistență tehnică și financiară, politicile și strategiile de dezvoltare a investițiilor și a sectorului privat definite de prezentul acord.

Articolul 75

Promovarea investițiilor

Recunoscând importanța investițiilor private pentru promovarea cooperării lor în vederea dezvoltării și necesitatea de a lua măsuri pentru a stimula asemenea investiții, țările ACP, Comunitatea și statele sale membre, în cadrul prezentului acord:

- (a) pun în aplicare măsuri de încurajare a participării la eforturile de dezvoltare a investitorilor privați care respectă obiectivele și prioritățile cooperării în vederea dezvoltării ACP-CE, precum și actele cu putere de lege și actele administrative aplicabile din statele lor;
- (b) iau măsuri și dispoziții necesare pentru crearea și menținerea unui climat de investiții previzibil și sigur, negociază acordurile care pot îmbunătăți acest climat;
- (c) încurajează sectorul privat al UE să investească și să acorde asistență specifică sectorului echivalent din țările ACP în cadrul cooperării și al parteneriatelor inter-întreprinderi de interes reciproc;
- (d) facilitează parteneriatele și asociațiile în participațiune, încurajând cofinanțarea;
- (e) sponsorizează forumurile sectoriale de investiții pentru promovarea parteneriatelor și a investițiilor străine;
- (f) sprijină eforturile țărilor ACP de a atrage finanțare, cu accent special pe finanțarea privată, a investițiilor în infrastructură și sprijinul pentru infrastructurile care sunt indispensabile pentru sectorul privat;
- (g) sprijină consolidarea capacităților agenților și ale instituțiilor naționale de promovare a investițiilor, însărcinate cu promovarea și facilitarea investițiilor străine;
- (h) difuzează informații privind oportunitățile de investiții și condițiile de funcționare ale întreprinderilor din țările ACP;
- (i) promovează dialogul la nivel național, regional și ACP-UE, cooperarea și parteneriatul între întreprinderile private, în special prin intermediul unui forum de afaceri ACP-UE. Sprijinul acțiunilor forumului de afaceri este însoțit de următoarele obiective:
 - (i) facilitarea dialogului din sectorul privat ACP-UE și între sectorul privat ACP-UE și organismele instituite în temeiul acordului;

▼B

- (ii) analizarea și informarea periodică a organismelor competente, cu privire la relațiile dintre sectoarele private din ACP și UE în cadrul prezentului acord sau, de manieră mai generală, relațiile economice dintre Comunitate și țările ACP, și
- (iii) analizarea și informarea organismelor relevante cu privire la problemele specifice de natură sectorială, în special în legătură cu ramurile de producție sau tipurile de produse la nivel regional și subregional.

*Articolul 76***Sprijinirea și finanțarea investițiilor**

- (1) Cooperarea asigură resurse financiare pe termen lung, inclusiv capital de risc necesar pentru a promova creșterea sectorului privat și a mobiliza capitalurile naționale și străine în acest scop. În acest sens, cooperarea asigură, în special:
 - (a) fonduri nerambursabile pentru asistență tehnică și financiară pentru sprijinirea reformelor politice, dezvoltarea resurselor umane, consolidarea capacităților instituționale sau alte forme de sprijin instituțional legate de o investiție anume, măsuri de creștere a competitivității întreprinderilor și de consolidare a capacității intermediarilor financiari și nefinanciari privați, activități de facilitare și promovare a investițiilor și de sporire a competitivității;
 - (b) servicii de consultanță și asistență pentru crearea unui climat favorabil investițiilor și a unei baze de informații care să orienteze și să încurajeze fluxurile de capital;
 - (c) capital de risc pentru investiții în fonduri proprii sau cvasiproprii, garanții pentru sprijinirea investițiilor private, naționale sau străine și împrumuturi și linii de credit în conformitate cu condițiile prevăzute la anexa II la prezentul acord privind termenii și condițiile de finanțare și

▼M10

- (d) împrumuturi din resursele proprii ale băncii și facilitatea pentru investiții, ale căror termeni și condiții sunt prevăzute în anexa II la prezentul acord. Aceste împrumuturi se pot folosi, de asemenea, la finanțarea investițiilor publice în infrastructura de bază.

▼B

- (2) Împrumuturile din resursele proprii ale Băncii se acordă în conformitate cu reglementările sale și cu termenii și condițiile prevăzute la anexa II la prezentul acord.

*Articolul 77***Garanții pentru investiții**

- (1) Garanțiile pentru investiții sunt un instrument tot mai important pentru finanțarea dezvoltării, deoarece contribuie la reducerea riscurilor legate de proiecte și încurajează fluxurile de capital privat. Cooperarea asigură, prin urmare, disponibilitatea și folosirea crescândă a asigurării de risc ca mecanism de atenuare a riscurilor pentru a spori încrederea în țările ACP.

▼B

(2) Cooperarea asigură garanții și contribuie prin fonduri de garantare care reglementează riscurile legate de investițiile eligibile. În mod specific, cooperarea asigură sprijin pentru:

- (a) regimurile de reasigurare destinate reglementării investițiilor directe externe realizate de către investitori eligibili împotriva incertitudinilor legislative și a riscurilor majore de expropriere, a restricțiilor de transfer a devizelor, a războiului și a conflictelor civile sau a încălcărilor contractelor. Investitorii pot asigura proiectele pentru orice combinații ale celor patru tipuri de riscuri;
- (b) programe de garantare pentru asigurarea riscurilor prin garanții parțiale ale împrumutului. Sunt disponibile garanții parțiale, atât pentru riscul politic, cât și pentru riscul de credit și
- (c) fonduri de garanție naționale și regionale, care implică în special instituții financiare interne sau investitori naționali pentru a încuraja dezvoltarea sectorului financiar.

(3) Cooperarea asigură sprijin și pentru consolidarea capacităților, sprijin instituțional și participare la finanțarea de bază a inițiativelor naționale și/sau regionale pentru a reduce riscurile comerciale pentru investitori (în special, fonduri de garanție, organisme de reglementare, mecanisme de arbitraj și sisteme juridice care urmăresc să sporească protecția investițiilor îmbunătățind sistemele de credit la export).

(4) Cooperarea asigură sprijinul respectiv pe baza valorii complementare și adăugate în ceea ce privește inițiativele private și/sau publice și, în măsura posibilului, în parteneriat cu alte organizații publice sau private. Țările ACP și Comunitatea Europeană, în cadrul Comitetului ACP-CE de finanțare a cooperării la dezvoltare, vor întreprinde un studiu comun privind propunerea de instituire a unei agenții de garantare însărcinată cu aplicarea și gestiunea programelor de garantare a investițiilor.

Articolul 78

Protecția investițiilor

(1) Țările ACP, Comunitatea și statele sale membre, în cadrul competențelor lor respective, afirmă nevoia de a promova și a proteja investițiile părților pe teritoriile lor și, în acest context, afirmă importanța încheierii, în interes reciproc, a unor acorduri de promovare și de protecție a investițiilor care ar putea să constituie baza sistemelor de asigurare și garantare.

(2) Pentru a încuraja investițiile europene în proiectele de dezvoltare elaborate de țările ACP și care au o importanță particulară pentru acestea, Comunitatea și statele membre, pe de o parte, și țările ACP, pe de altă parte, pot, de asemenea, să încheie acorduri privind proiecte specifice de interes reciproc, în cazul în care Comunitatea și întreprinderile europene contribuie la finanțarea lor.

(3) Părțile convin, în afară de aceasta, să introducă în cadrul acordurilor de parteneriate economice, și cu respectarea în același timp a competențelor Comunității și ale statelor sale membre, principii generale de protecție și promovare a investițiilor, care încorporează cele mai bune rezultate înregistrate în forurile internaționale competente sau la nivel bilateral.

TITLUL III COOPERAREA TEHNICĂ

Articolul 79

(1) Cooperarea tehnică trebuie să asiste țările ACP în dezvoltarea resurselor lor umane naționale și regionale, în dezvoltarea durabilă a instituțiilor indispensabile pentru succesul dezvoltării, *inter alia*, prin consolidarea societăților și a organizațiilor de consultanță ale ACP, precum și prin acorduri care implică schimburi de consultanți din societăți ale ACP și ale UE.

(2) De asemenea, cooperarea tehnică trebuie să aibă un raport cost-eficiență favorabil, să răspundă nevoilor pentru care a fost concepută, să faciliteze transferul de know-how și să sporească capacitățile naționale și regionale. Cooperarea tehnică trebuie să contribuie la realizarea obiectivelor proiectelor și ale programelor, inclusiv a eforturilor de consolidare a capacității de gestionare a responsabililor naționali și regionali cu autorizarea finanțării. Asistența tehnică trebuie:

- (a) să se axeze pe cerere și să fie, așadar, furnizată numai la cererea țării sau a țărilor ACP în cauză și adaptată nevoilor beneficiarilor;
- (b) să completeze și să sprijine eforturile de identificare a cerințelor proprii ale țărilor ACP;
- (c) să fie controlată și monitorizată în vederea garantării eficienței activităților de cooperare tehnică;
- (d) să încurajeze participarea experților, a societăților de consultanță și a instituțiilor de formare și de cercetare din țările ACP în contracte finanțate prin fonduri și să identifice mijloacele de angajare a personalului național și regional calificat pentru proiectele finanțate din fonduri;
- (e) să încurajeze detașarea cadrelor naționale din țările ACP în calitate de consultanți într-o instituție din țara lor, o țară vecină sau o organizație regională;
- (f) să urmărească dezvoltarea cunoașterii constrângerilor și a potențialului forței de muncă naționale și regionale și să stabilească o listă de experți, consultanți și societăți de consultanță ACP, la care să se poată recurge pentru proiecte și programe finanțate din fonduri;
- (g) să sprijine asistența tehnică în interiorul ACP pentru a permite schimburile de cadre și de experți între țările ACP în materie de asistență tehnică și de gestiune;
- (h) să dezvolte programe de acțiune pentru construcția instituțională și dezvoltarea capacităților pe termen lung ca parte integrantă a planificării proiectelor și a programelor, ținând seama de cerințele financiare necesare;
- (i) să consolideze capacitatea țărilor ACP de a dobândi cunoștințe proprii și
- (j) să acorde o atenție specială dezvoltării capacităților țărilor ACP în materie de planificare, punere în aplicare și evaluare a proiectelor, precum și de gestionare a bugetelor.

▼B

(3) Asistența tehnică poate fi asigurată în toate domeniile de cooperare și în limitele sferei sale de aplicare. Activitățile reglementate ar trebui să fie diverse ca sferă de aplicare și natură și proiectate astfel încât să răspundă nevoilor țărilor ACP.

(4) Cooperarea tehnică poate avea un caracter specific sau general. Comitetul de cooperare ACP-CE pentru finanțarea dezvoltării stabilește orientările pentru punerea în aplicare a cooperării tehnice.

Articolul 80

În vederea inversării mișcării de „exod al cadrelor” din țările ACP, Comunitatea sprijină țările ACP, la cererea acestora, să faciliteze revenirea resortisanților ACP calificați cu reședința în țări dezvoltate prin măsuri adecvate de încurajare a repatrierii.

TITLUL IV

PROCEDURI ȘI SISTEME DE GESTIONARE*Articolul 81***Proceduri**

Procedurile de gestionare sunt transparente, ușor de aplicat și permit descentralizarea sarcinilor și a responsabilităților către actorii din teritoriu. Punerea în aplicare a cooperării pentru dezvoltare ACP-UE este deschisă actorilor neguvernamentali, în domeniile lor de interes. Dispozițiile procedurale detaliate pentru programarea, pregătirea, aplicarea și gestionarea cooperării tehnice și financiare sunt prevăzute la anexa IV privind procedurile de punere în aplicare și gestionare. Consiliul de miniștri poate examina, revizui și modifica aceste dispoziții pe baza unei recomandări din partea Comitetului ACP-CE de cooperare pentru finanțarea dezvoltării.

*Articolul 82***Agenții însărcinați cu executarea**

Pentru asigurarea punerii în aplicare a cooperării financiare și tehnice în temeiul prezentului acord, se desemnează agenți însărcinați cu executarea. Dispozițiile detaliate privind responsabilitățile acestora sunt prevăzute la anexa IV privind procedurile de punere în aplicare și gestionare.

*Articolul 83***Comitetul ACP-CE de cooperare pentru finanțarea dezvoltării**

(1) Cel puțin o dată pe an, Consiliul de miniștri examinează îndeplinirea obiectivelor cooperării pentru finanțarea dezvoltării, precum și problemele generale și specifice care rezultă din punerea în aplicare a respectivei cooperări. În acest scop, se instituie în cadrul Consiliului de miniștri un comitet ACP-CE de cooperare pentru finanțarea dezvoltării, denumit „Comitetul ACP-CE”.

▼B

- (2) Comitetul ACP-CE urmărește, în special:
- (a) să asigure realizarea totală a obiectivelor și a principiilor cooperării pentru finanțarea dezvoltării și să stabilească orientări generale pentru punerea în aplicare eficientă și în timp util;
 - (b) să examineze problemele legate de punerea în aplicare a activităților de cooperare pentru dezvoltare și să propună măsuri adecvate;
 - (c) să revizuiască anexele la prezentul acord pentru a asigura relevanța lor continuă și să recomande orice modificări adecvate Consiliului de miniștri pentru aprobare și
 - (d) să examineze operațiunile aplicate în cadrul prezentului acord pentru a atinge obiectivele în materie de promovare a dezvoltării și a investițiilor din sectorul privat, precum și operațiunile de facilitare a investițiilor.
- (3) Comitetul ACP-CE, care se reunește trimestrial, este format, pe bază paritară, din reprezentanți ai țărilor ACP și ai Comunității sau din mandatarii acestora. Comitetul se reunește la nivel de miniștri de fiecare dată când una dintre părți o solicită și cel puțin o dată pe an.
- (4) Consiliul de miniștri adoptă regulamentul de procedură al Comitetului ACP-CE, în special condițiile de reprezentare și numărul de membri din comitet, modalitățile de deliberare și condițiile de exercitare a președinției.
- (5) Comitetul ACP-CE poate convoca reuniuni de experți pentru a studia dificultățile sau blocajele care pot împiedica punerea în aplicare eficientă a cooperării în vederea dezvoltării. Acești experți fac recomandări comitetului privind mijloacele de eliminare a respectivelor dificultăți sau blocaje.

PARTEA 5

DISPOZIȚII GENERALE PRIVIND STATELE ACP CEL MAI PUȚIN DEZVOLTATE, FĂRĂ IEȘIRE LA MARE ȘI INSULARE

CAPITOLUL 1

Dispoziții generale*Articolul 84*

- (1) Pentru a permite statelor ACP cel mai puțin dezvoltate, fără ieșire la mare și insulare să beneficieze pe deplin de oportunitățile oferite de prezentul acord pentru a-și accelera ritmul de dezvoltare, cooperarea asigură un tratament special pentru statele ACP cel mai puțin dezvoltate și ține seama de vulnerabilitatea statelor ACP fără ieșire la mare și insulare. De asemenea, ține seama de nevoile statelor în situații post-conflict.
- (2) Independent de măsurile și dispozițiile specifice pentru statele cel mai puțin dezvoltate, fără ieșire la mare și insulare din diferitele capitole ale prezentului acord, se acordă o atenție specială acestor grupuri, precum și țărilor în situații post-conflict în ceea ce privește:

▼B

- (a) consolidarea cooperării regionale;
- (b) infrastructurile de transport și comunicații;
- (c) exploatarea eficientă a resurselor marine și comercializarea produselor obținute din acestea, iar în cazul țărilor fără ieșire la mare, pescuitul continental;
- (d) ajustarea structurală, nivelul de dezvoltare a acestor țări și, în etapa de execuție, dimensiunea socială a ajustării și
- (e) punerea în aplicare a strategiilor alimentare și a programelor integrate de dezvoltare.

CAPITOLUL 2

Statele ACP cel mai puțin dezvoltate*Articolul 85*

(1) Statele ACP cel mai puțin dezvoltate beneficiază de un tratament special pentru a putea depăși dificultățile economice și sociale grave care le împiedică dezvoltarea, precum și pentru a-și accelera ritmul de dezvoltare.

(2) Lista statelor ACP cel mai puțin dezvoltate se găsește la anexa IV. Aceasta poate fi modificată prin decizia Consiliului de miniștri, în cazul în care:

- (a) un stat terț care se află într-o situație comparabilă aderă la prezentul acord și
- (b) situația economică a unui stat ACP se schimbă considerabil și durabil în măsura în care justifică includerea în categoria statelor cel mai puțin dezvoltate sau scoaterea sa din respectiva categorie.

Articolul 86

Dispozițiile adoptate în ceea ce privește statele ACP cel mai puțin dezvoltate se găsesc la următoarele articole: 2, 29, 32, 35, 37, 56, 68, 84 și 85.

CAPITOLUL 3

Statele ACP fără ieșire la mare*Articolul 87*

(1) Se instituie dispoziții și măsuri specifice pentru a sprijini statele ACP fără ieșire la mare în eforturile lor de a depăși dificultățile geografice și alte obstacole care le împiedică dezvoltarea, astfel încât să le permită să își accelereze ritmul de dezvoltare.

(2) Lista statelor ACP fără ieșire la mare se găsește la anexa VI. Aceasta poate fi modificată prin decizia Consiliului de miniștri în cazul în care un stat terț care se află într-o situație comparabilă aderă la prezentul acord.

▼B*Articolul 88*

Dispozițiile adoptate în ceea ce privește statele ACP fără ieșire la mare se găsesc la următoarele articole: 2, 32, 35, 56, 68, 84 și 87.

CAPITOLUL 4

Statele ACP insulare*Articolul 89***▼M4**

(1) Se urmăresc acțiuni specifice pentru a sprijini statele ACP insulare în eforturile lor de a opri și de a remedia vulnerabilitatea lor tot mai mare datorată noilor provocări grave economice, sociale și ecologice. Aceste acțiuni urmăresc să promoveze punerea în aplicare a priorităților privind dezvoltarea durabilă a statelor insulare mici în curs de dezvoltare, promovând totodată o abordare armonizată în ceea ce privește creșterea economică și dezvoltarea umană a acestora.

▼B

(2) Lista statelor ACP insulare se găsește la anexa VI. Aceasta poate fi modificată prin decizia Consiliului de miniștri în cazul în care un stat terț care se află într-o situație comparabilă aderă la prezentul acord.

Articolul 90

Dispozițiile adoptate în ceea ce privește statele ACP insulare se găsesc la următoarele articole: 2, 32, 35, 56, 68, 84 și 89.

PARTEA 6

DISPOZIȚII FINALE*Articolul 91***Conflictul dintre prezentul acord și alte tratate**

Tratatele, convențiile, acordurile sau aranjamentele încheiate între unul sau mai multe state membre ale Comunității și una sau mai multe țări ACP, indiferent de forma sau natura lor, nu trebuie să împiedice aplicarea prezentului acord.

*Articolul 92***Sfera de aplicare teritorială**

Sub rezerva dispozițiilor speciale cu privire la relațiile dintre țările ACP și departamentele franceze de peste mări prevăzute de acesta, prezentul acord se aplică, pe de o parte, teritoriilor în care se aplică Tratatul de instituire a Comunității Europene și în conformitate cu condițiile prevăzute de respectivul tratat și, pe de altă parte, teritoriilor țărilor ACP.

Articolul 93

Ratificarea și intrarea în vigoare

(1) Prezentul acord se ratifică sau se aprobă de către părțile semnatare în conformitate cu normele lor constituționale și procedurile respective.

(2) Instrumentele de ratificare sau de aprobare a prezentului acord se depun, în cazul țărilor ACP, la Secretariatul General al Consiliului Uniunii Europene, iar în cazul Comunității și al statelor sale membre, la Secretariatul General al țărilor ACP. Secretariatele informează de îndată statele semnatare și Comunitatea.

(3) Prezentul acord intră în vigoare în prima zi din a doua lună care urmează după data depunerii instrumentelor de ratificare de către statele membre și de către cel puțin două treimi din țările ACP și a instrumentelor de aprobare a prezentului acord de către Comunitate.

(4) O țară ACP semnatară care nu a încheiat procedurile prevăzute la alineatele (1) și (2) la data intrării în vigoare a prezentului acord, în conformitate cu prevederile alineatului (3), poate face acest lucru numai în termen de 12 luni după data respectivă, fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului (6).

Pentru țara respectivă, prezentul acord devine aplicabil în prima zi din a doua lună după îndeplinirea procedurilor respective. Țara respectivă recunoaște valabilitatea oricărei măsuri de aplicare a prezentului acord luată după data intrării sale în vigoare.

(5) Regulamentul de procedură al instituțiilor comune instituit de prezentul acord stabilește condițiile în care reprezentanții statelor semnatare menționate la alineatul (4) pot participa în calitate de observatori în cadrul instituțiilor respective.

(6) Consiliul de miniștri poate decide să acorde un sprijin special țărilor ACP care sunt părți la Convențiile ACP-CE anterioare care, în absența unor instituții guvernamentale instituite normal, nu au putut semna sau ratifica prezentul acord. Acest sprijin poate fi legat de consolidarea instituțiilor și de procesul de dezvoltare economică și socială, ținând seama, în special, de nevoile populațiilor celor mai vulnerabile. În acest context, respectivele țări vor putea beneficia de creditele prevăzute la Partea 4 a prezentului acord privind cooperarea financiară și tehnică.

Prin derogare de la alineatul (4), în cazul țărilor care sunt semnatare ale prezentului acord, procedurile de ratificare pot fi îndeplinite în termen de 12 luni de la restaurarea instituțiilor statale.

Țările în cauză care nu au semnat și nu au ratificat prezentul acord pot adera la el prin procedura de aderare prevăzută la articolul 94.

Articolul 94

Aderarea

(1) Orice cerere de aderare la prezentul acord introdusă de un stat independent ale cărui caracteristici structurale și situație economică și socială sunt comparabile cu cele ale țărilor ACP este adusă la cunoștința Consiliului de miniștri.

În cazul în care cererea este aprobată de Consiliul de miniștri, statul în cauză aderă la prezentul acord prin depunerea unui act de aderare la Secretariatul General al Consiliului Uniunii Europene, care transmite o copie certificată Secretariatului țărilor ACP și informează statele membre despre aceasta. Consiliul de miniștri poate să prevadă orice măsuri de modificare care ar putea fi necesare.

Statul în cauză se bucură de aceleași drepturi și este supus acelorași obligații ca și țărilor ACP. Aderarea sa nu aduce atingere avantajelor de care se bucură țărilor ACP semnatare ale prezentului acord în temeiul dispozițiilor privind finanțarea cooperării pentru dezvoltare. Consiliul de miniștri poate stabili condițiile și regimurile speciale pentru aderarea unui stat individual într-un protocol special care face parte integrantă din prezentul acord.

(2) Consiliului de miniștri i se aduce la cunoștință orice cerere de aderare a unui stat terț de a adera la o grupare economică a țărilor ACP.

(3) Consiliului de miniștri i se aduce la cunoștință orice cerere de aderare a unui stat terț de a adera la Uniunea Europeană. Pe parcursul negocierilor dintre Uniune și statul candidat, Comunitatea furnizează țărilor ACP orice informație relevantă și acestea, la rândul lor, transmit preocupările lor Comunității pentru ca acestea să poată fi luate în considerare pe deplin. Secretariatului țărilor ACP i se notifică de către Comunitate orice aderare la Uniunea Europeană.

Orice nou stat membru al Uniunii Europene devine parte la prezentul acord de la data aderării sale, prin intermediul unei clauze înscrise în acest sens în actul de aderare. În cazul în care actul de aderare la Uniune nu prevede o asemenea aderare automată a statului membru la prezentul acord, statul membru în cauză aderă prin depunerea unui act de aderare la Secretariatul General al Consiliului Uniunii Europene, care trimite o copie certificată conform la Secretariatul țărilor ACP și notifică statele membre.

Părțile examinează efectele aderării noilor state membre asupra prezentului acord. Consiliul de miniștri poate hotărî cu privire la orice măsuri tranzitorii sau de modificare care ar putea fi necesare.

Articolul 95

Durata acordului și clauze de revizuire

(1) Prezentul acord se încheie pentru o perioadă de 20 de ani, începând cu 1 martie 2000.

(2) Protocoalele financiare se definesc pentru fiecare perioadă de cinci ani.

▼ M10

(3) Cu cel mult 12 luni înainte de expirarea perioadei de cinci ani, Comunitatea și statele sale membre, pe de o parte, și țările ACP, pe de altă parte, notifică celeilalte părți dispozițiile prezentului acord a căror revizuire o solicită în vederea unei modificări posibile. Fără a aduce atingere acestui termen, în cazul în care una dintre părți solicită revizuirea oricărei dispoziții din prezentul acord, cealaltă parte dispune de o perioadă de două luni pentru a solicita extinderea revizuirii la alte dispoziții legate de cele care au făcut obiectul cererii inițiale.

▼ B

Cu 10 luni înainte de sfârșitul perioadei de cinci ani, părțile inițiază negocieri pentru a examina orice modificări posibile care trebuie efectuate asupra dispozițiilor care au făcut obiectul notificării.

Articolul 93 se aplică, de asemenea, modificărilor.

Consiliul de miniștri adoptă măsurile tranzitorii care pot fi necesare în ceea ce privește dispozițiile modificate, până la intrarea lor în vigoare.

(4) Cu 18 luni înainte de expirarea acordului, părțile inițiază negocieri pentru a examina dispozițiile care reglementează în continuare relațiile lor.

Consiliul de miniștri adoptă măsurile tranzitorii care pot fi necesare până la intrarea în vigoare a noului acord.

Articolul 96

Elemente esențiale – Procedura de consultare și măsurile adecvate privind drepturile omului, principiile democratice și statul de drept

(1) În sensul prezentului articol, termenul „parte” se referă la Comunitate și la statele membre ale Uniunii Europene, pe de o parte, și la fiecare țară ACP, pe de altă parte.

▼ M4

(1a) Ambele părți convin să epuizeze toate opțiunile posibile de dialog în temeiul articolului 8, cu excepția cazurilor de urgență specială, înainte de inițierea consultărilor menționate la alineatul (2) litera (a) din prezentul articol.

▼ B

(2) ► **M4** (a) În cazul în care, în pofida dialogului politic privind elementele esențiale astfel cum se prevede la articolul 8 și la alineatul (1a) din prezentul articol, una dintre părți consideră că cealaltă parte nu și-a îndeplinit una dintre obligațiile care decurg din respectarea drepturilor omului, a principiilor democratice și a statului de drept menționate la articolul 9 alineatul (2), cu excepția cazurilor de urgență specială, aceasta furnizează celeilalte părți și Consiliului de Miniștri informațiile relevante necesare pentru o examinare detaliată a situației în vederea identificării unei soluții acceptabile pentru ambele părți. În acest scop, aceasta invita cealaltă parte să demareze consultări care să se axeze pe măsurile luate sau care urmează a fi luate de către partea respectivă pentru remedierea situației, în conformitate cu anexa VII.

▼B

Consultările se desfășoară la nivelul și în forma considerate cele mai potrivite pentru identificarea unei soluții.

Consultările încep în termen de cel mult 30 de zile de la lansarea invitației și continuă pentru o perioadă de timp stabilită de comun acord, în funcție de natura și gravitatea încălcării. Dialogul în temeiul procedurii de consultare nu durează în nici un caz mai mult de 120 de zile.

În cazul în care consultările nu conduc la o soluție acceptabilă pentru ambele părți, în cazul în care se refuză consultarea sau în cazuri de urgență specială, se pot lua măsurile adecvate. Măsurile respective se revocă de îndată ce motivele pentru care au fost luate nu mai sunt valabile. ◀

- (b) Sintagma „cazuri de urgență specială” se referă la cazurile excepționale de încălcare gravă și evidentă a unuia dintre elementele esențiale menționate la articolul 9 alineatul (2), care necesită o reacție imediată.

Partea care recurge la procedura de urgență specială informează în paralel cealaltă parte și Consiliul de miniștri, cu excepția cazului în care termenul nu îi permite acest lucru.

- (c) „Măsurile adecvate”, în sensul prezentului articol, sunt măsurile luate în conformitate cu dreptul internațional și sunt proporționale cu încălcarea. La selectarea acestor măsuri, trebuie acordată prioritate măsurilor care afectează cel mai puțin aplicarea prezentului acord. Se înțelege că suspendarea este ultima măsură la care se poate recurge.

În cazul în care se iau măsuri, în caz de urgență specială, acestea se notifică imediat celeilalte părți sau Consiliului de miniștri. La cererea părții în cauză, se pot convoca consultări pentru a se examina situația în detaliu și, după caz, pentru a se găsi soluții. Respectivele consultări se desfășoară în conformitate cu modalitățile prevăzute la litera (a) paragrafele al doilea și al treilea.

Articolul 97

Procedura de consultare și măsurile adecvate privind corupția

- (1) Părțile consideră că, în cazurile în care Comunitatea este un partener important în ceea ce privește sprijinul financiar pentru politicile și programele economice și sectoriale, cazurile grave de corupție fac obiectul unor consultări între părți.

▼M4

- (2) În astfel de cazuri, fiecare parte o poate invita pe cealaltă să inițieze consultări. Consultările respective încep în termen de cel mult 30 de zile de la lansarea invitației iar dialogul în temeiul procedurii de consultare nu durează mai mult de 120 de zile.

▼B

- (3) În cazul în care consultările nu duc la o soluție acceptabilă pentru ambele părți sau consultarea este refuzată, părțile iau măsurile adecvate. În toate cazurile, obligația de a lua imediat măsurile necesare pentru a remedia situația revine părții pe lângă care au fost constatate cazurile grave de corupție. Măsurile luate de oricare dintre părți trebuie să fie

▼B

proporționale cu gravitatea situației. La selectarea acestor măsuri, trebuie acordată prioritate măsurilor care afectează cel mai puțin aplicarea prezentului acord. Se înțelege că suspendarea este ultima măsură la care se poate recurge.

(4) În sensul prezentului articol, termenul „parte” se referă, pe de o parte, la Comunitate și statele membre ale Uniunii Europene și la fiecare țară ACP, pe de altă parte.

*Articolul 98***Soluționarea litigiilor**

(1) Orice litigiu care ia naștere din interpretarea sau din aplicarea prezentului acord între unul sau mai multe state membre sau Comunitate, pe de o parte, și una sau mai multe țări ACP, pe de altă parte, se înaintează Consiliului de miniștri.

Între sesiunile Consiliului de miniștri, astfel de litigii se înaintează Comitetului ambasadorilor.

- (2) (a) În cazul în care Consiliul de miniștri nu reușește să soluționeze litigiul, oricare dintre părți poate solicita soluționarea litigiului prin arbitraj. În acest sens, fiecare parte desemnează un arbitru în termen de 30 de zile de la cererea de arbitraj. În lipsa acestei desemnări, fiecare parte poate solicita Secretarului General al Curții Permanente de Arbitraj să desemneze cel de-al doilea arbitru.
- (b) Cei doi arbitri desemnează, la rândul lor, al treilea arbitru în termen de 30 de zile. În lipsa acestei desemnări, fiecare parte poate solicita Secretarului General al Curții Permanente de Arbitraj să desemneze cel de-al treilea arbitru.
- (c) În cazul în care arbitrii nu decid altfel, se aplică procedura prevăzută de regulamentul facultativ de arbitraj al Curții Permanente de Arbitraj pentru Organizațiile Internaționale și State. Hotărârile arbitrilor se iau cu majoritate de voturi în termen de trei luni.
- (d) Fiecare parte la litigiu este obligată să ia măsurile necesare pentru a asigura aplicarea hotărârii arbitrilor.
- (e) În sensul aplicării prezentei proceduri, Comunitatea și statele sale membre sunt considerate ca fiind o singură parte în litigiu.

*Articolul 99***Clauza de denunțare**

Prezentul acord poate fi denunțat de Comunitate și de statele sale membre în ceea ce privește fiecare țară ACP și de fiecare țară ACP în ceea ce privește Comunitatea și statele sale membre, cu un preaviz de șase luni.

▼ M4*Articolul 100*

Statutul textelor

Protocoloalele și anexele la prezentul acord fac parte integrantă din acesta. Anexele Ia, II, III, IV și VI pot fi revizuite, corectate și/sau modificate de Consiliul de Miniștri pe baza unei recomandări din partea Comitetului de cooperare pentru finanțarea dezvoltării ACP-CE.

▼ M10

Prezentul acord, întocmit în dublu exemplar în limbile bulgară, cehă, daneză, engleză, estonă, finlandeză, franceză, germană, greacă, italiană, letonă, lituaniană, maghiară, malteză, olandeză, polonă, portugheză, română, slovacă, slovenă, spaniolă și suedeză, toate aceste texte fiind egal autentice, se depune la arhivele Secretariatului General al Consiliului Uniunii Europene și ale Secretariatului statelor ACP, care trimit câte o copie certificată guvernului fiecăruia dintre statele semnatare.

▼B

Hecho en Cotonú, el veintitrés de junio del año dos mil.
 Udfærdiget i Cotonou den treogtyvende juni to tusind.
 Geschehen zu Cotonou am dreiundzwanzigsten Juni zweitausend.
 Έγινε στην Κοτονού, στις είκοσι τρεις Ιουνίου δύο χιλιάδες.
 Done at Cotonou on the twenty-third day of June in the year two thousand.
 Fait à Cotonou, le vingt-trois juin deux mille.
 Fatto a Cotonou, addì ventitré giugno duemila.
 Gedaan te Cotonou, de drieëntwintigste juni tweeduizend.
 Feito em Cotonu, em vinte e três de Junho de dois mil.
 Tehty Cotonoussa kahdentenäkymmenentenäkölmantena päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhatta.
 Som skedde i Cotonou den tjugotredje juni tjugohundra.

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
 Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
 Für Seine Majestät den König der Belgier

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.
 Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest.
 Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning
 Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland
 Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας
 Por Su Majestad el Rey de España
 Pour le Président de la République française
 Thar ceann Uachtarán na hÉireann
 For the President of Ireland
 Per il Presidente della Repubblica italiana
 Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg
 Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden
 Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich
 Pelo Presidente da República Portuguesa
 Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
 För Republiken Finlands President
 På svenska regeringens vägnar
 For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
 Por la Comunidad Europea
 For Det Europæiske Fællesskab
 Für die Europäische Gemeinschaft
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
 For the European Community
 Pour la Communauté européenne
 Per la Comunità europea
 Voor de Europese Gemeenschap
 Pela Comunidade Europeia
 Euroopan yhteisön puolesta
 På Europeiska gemenskapens vägnar
 Pour le Président de la République d'Angola
 For Her Majesty the Queen of Antigua and Barbuda
 For the Head of State of the Commonwealth of the Bahamas
 For the Head of State of Barbados
 For the Government of Belize

▼B

Pour le Président de la République du Bénin
 For the President of the Republic of Botswana
 Pour le Président du Burkina Faso
 Pour le Président de la République du Burundi
 Pour le Président de la République du Cameroun
 Pour le Président de la République du Cap-Vert
 Pour le Président de la République Centrafricaine
 Pour le Président de la République Fédérale Islamique des Comores
 Pour le Président de la République démocratique du Congo
 Pour le Président de la République du Congo
 For the Government of the Cook Islands
 Pour le Président de la République de Côte d'Ivoire
 Pour le Président de la République de Djibouti
 For the Government of the Commonwealth of Dominica
 For the President of the Dominican Republic
 For the President of the State of Eritrea
 For the President of the Federal Republic of Ethiopia
 For the President of the Sovereign Democratic Republic of Fiji
 Pour le Président de la République gabonaise
 For the President and Head of State of the Republic of The Gambia
 For the President of the Republic of Ghana
 For Her Majesty the Queen of Grenada
 Pour le Président de la République de Guinée
 Pour le Président de la République de Guinée-Bissau
 Pour le Président de la République de Guinée équatoriale
 For the President of the Republic of Guyana
 Pour le Président de la République d'Haïti
 For the Head of State of Jamaica
 For the President of the Republic of Kenya
 For the President of the Republic of Kiribati
 For His Majesty the King of the Kingdom of Lesotho
 For the President of the Republic of Liberia
 Pour le Président de la République de Madagascar
 For the President of the Republic of Malawi
 Pour le Président de la République du Mali
 For the Government of the Republic of the Marshall Islands
 Pour le Président de la République Islamique de Mauritanie
 For the President of the Republic of Mauritius
 For the Government of the Federated States of Micronesia
 Pour le Président de la République du Mozambique
 For the President of the Republic of Namibia
 For the Government of the Republic of Nauru
 Pour le Président de la République du Niger
 For the President of the Federal Republic of Nigeria
 For the Government of Niue
 For the Government of the Republic of Palau
 For Her Majesty the Queen of the Independent State of Papua New Guinea
 Pour le Président de la République Rwandaise
 For Her Majesty the Queen of Saint Kitts and Nevis
 For Her Majesty the Queen of Saint Lucia
 For Her Majesty the Queen of Saint Vincent and the Grenadines
 For the Head of State of the Independent State of Samoa
 Pour le Président de la République démocratique de São Tomé et Príncipe
 Pour le Président de la République du Sénégal
 Pour le Président de la République des Seychelles
 For the President of the Republic of Sierra Leone
 For Her Majesty the Queen of the Solomon Islands
 For the President of the Republic of South Africa
 For the President of the Republic of the Sudan
 For the President of the Republic of Suriname
 For His Majesty the King of the Kingdom of Swaziland
 For the President of the United Republic of Tanzania
 Pour le Président de la République du Tchad
 Pour le Président de la République togolaise

▼B

For His Majesty King Taufa'ahau Tupou IV of Tonga
For the President of the Republic of Trinidad and Tobago
For Her Majesty the Queen of Tuvalu
For the President of the Republic of Uganda
For the Government of the Republic of Vanuatu
For the President of the Republic of Zambia
For the Government of the Republic of Zimbabwe

ANEXE LA ACORD

CUPRINS

ANEXA I: PROTOCOLUL FINANCIAR

ANEXA IA: CADRUL FINANCIAR MULTIANUAL DE COOPERARE ÎN TEMEIUL PREZENTULUI ACORD

ANNEX IB: MULTIANNUAL FINANCIAL FRAMEWORK FOR THE PERIOD 2008 TO 2013

ANNEX IC: CADRUL FINANCIAR MULTIANUAL PENTRU PERIOADA 2014-2020

ANEXA II: MODALITĂȚILE ȘI CONDIȚIILE DE FINANȚARE

- Capitolul 1: Finanțarea investițiilor
- Capitolul 2: Operațiuni speciale
- Capitolul 3: Finanțarea în caz de fluctuații pe termen scurt ale veniturilor din export
- Capitolul 4: Alte dispoziții
- Capitolul 5: Acorduri de protecție a investițiilor

ANEXA III: SPRIJIN INSTITUȚIONAL

ANEXA IV: PROCEDURI DE PUNERE ÎN APLICARE ȘI DE GESTIUNE

- Capitolul 1: Programarea (națională)
- Capitolul 2: Programarea și pregătirea (regionale)
- Capitolul 3: Evaluarea și finanțarea
- Capitolul 4: Punerea în aplicare
- Capitolul 5: Monitorizarea și evaluarea
- Capitolul 6: Agenți însărcinați cu gestionarea și execuția resurselor provenite din fond

ANEXA VI: LISTA ȚĂRILOR ACP CEL MAI PUȚIN DEZVOLTATE, FĂRĂ IEȘIRE LA MARE SAU INSULARE

ANEXA VII: Dialogul politic privind drepturile omului, principiile democratice și statul de drept

PROTOCOALE

PROTOCOLUL NR. 1 PRIVIND CHELTUIELILE DE FUNCȚIONARE A INSTITUȚIILOR COMUNE

PROTOCOLUL NR. 2 PRIVIND PRIVILEGIILE ȘI IMUNITĂȚILE

- Capitolul 1: Persoanele care participă la lucrările legate de acord
- Capitolul 2: Proprietăți, fonduri și bunuri ale Consiliului de miniștri ACP
- Capitolul 3: Comunicările oficiale
- Capitolul 4: Personalul Secretariatului țărilor ACP
- Capitolul 5: Delegațiile Comisiei în țările ACP
- Capitolul 6: Dispoziții generale

PROTOCOLUL NR. 3 PRIVIND AFRICA DE SUD

ANEXA I

PROTOCOLUL FINANCIAR

1. În sensul prevăzut de prezentul acord și pe o perioadă de cinci ani cu începere de la 1 martie 2000, suma totală a asistenței financiare a Comunității pentru țările ACP este de 15 200 milioane EUR.

2. Asistența financiară a Comunității cuprinde o sumă de până la 13 500 milioane EUR de la cel de-al nouălea Fond European de Dezvoltare (FED).

3. Cel de-al nouălea FED se alocă între instrumentele de cooperare după cum urmează:

(a) 10 000 milioane euro, sub formă de subvenții, se rezervă pentru un pachet de sprijinire a dezvoltării pe termen lung. Acest pachet se utilizează pentru a finanța programele naționale indicative în conformitate cu articolele 1-5 din anexa IV la prezentul acord privind procedurile de punere în aplicare și de gestiune. Din acest pachet de sprijinire a dezvoltării pe termen lung:

(i) 90 milioane EUR se rezervă pentru finanțarea bugetului Centrului pentru dezvoltarea întreprinderilor (CDI);

(ii) 70 milioane EUR se rezervă pentru finanțarea bugetului Centrului pentru dezvoltarea agriculturii (CDA);

(iii) o sumă mai mică de 4 milioane EUR se rezervă în scopurile menționate la articolul 17 din prezentul acord (Adunarea parlamentară paritară).

(b) 1 300 milioane EUR, sub formă de subvenții, se rezervă pentru finanțarea sprijinului pentru cooperarea și integrarea regională a țărilor ACP în conformitate cu articolele 6-14 din anexa IV la prezentul acord privind procedurile de punere în aplicare și de gestiune;

(c) 2 200 milioane EUR se alocă finanțării facilității pentru investiții în conformitate cu modalitățile și condițiile prevăzute în anexa II la prezentul acord privind modalitățile și condițiile de finanțare fără a aduce atingere finanțării subvențiilor la dobândă prevăzute la articolele 2 și 4 din anexa II la prezentul acord privind resursele menționate la alineatul (3) litera (a) din prezenta anexă.

4. Se asigură o sumă de până la 1 700 milioane EUR de la Banca Europeană de Investiții sub formă de împrumuturi din resurse proprii. Aceste resurse se acordă în scopurile prevăzute în anexa II la prezentul acord privind modalitățile și condițiile de finanțare conform condițiilor prevăzute de statutele sale și dispozițiilor corespunzătoare ale modalităților și ale condițiilor de finanțare a investițiilor, astfel cum sunt definite în anexa menționată anterior. Banca poate, din resursele pe care le gestionează, să contribuie la finanțarea proiectelor și a programelor regionale.

5. Toate diferențele rămase din FED anterioare la data intrării în vigoare a acestui protocol financiar, precum și toate sumele dezangajate ulterior acestei date din proiecte în desfășurare din aceste fonduri se transferă la al nouălea FED și se folosesc conform condițiilor prevăzute de prezentul acord. Orice resurse astfel transferate la al nouălea FED care au fost alocate anterior programului indicativ al unei țări ACP sau al unei regiuni rămân alocate țării sau regiunii respective. Suma totală a prezentului protocol financiar, suplimentată cu diferențele rămase transferate din FED anterioare, va acoperi perioada 2000-2007.

6. Banca administrează împrumuturile acordate din resursele proprii, precum și operațiunile finanțate din Facilitatea pentru investiții. Toate celelalte resurse financiare ale prezentului acord se administrează de către Comisie.

▼ B

7. Înainte de expirarea prezentului protocol financiar, părțile evaluează gradul de realizare a angajamentelor și a decontărilor. Această evaluare constituie baza reevaluării cantității totale a resurselor, precum și a nevoii de noi resurse pentru sprijinul cooperării financiare în temeiul prezentului acord.

8. În cazul în care fondurile prevăzute de oricare dintre instrumentele acordului sunt epuizate înainte de expirarea prezentului protocol financiar, Consiliul de miniștri ACP-CE ia măsurile necesare.

▼ M4

9. Prin derogare de la articolul 58 din prezentul acord, se transferă o sumă de 90 de milioane EUR în pachetul intra-ACP, în cadrul celui de-al nouălea FED. Suma respectivă poate fi alocată pentru finanțarea deconcentrării în perioada 2006-2007 și este gestionată direct de către Comisie.

▼M4*ANEXA Ia***Cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord**

- (1) Pentru scopurile prevăzute în prezentul acord și pentru o perioadă care începe la 1 martie 2005, un cadru financiar multianual de cooperare acoperă angajamentele care încep la 1 ianuarie 2008 pentru o perioadă de 5 sau 6 ani.
- (2) Pentru această nouă perioadă, Uniunea Europeană își menține ajutoarele pentru statele ACP cel puțin la nivelul celui de-al nouălea FED, excluzând soldurile; pe baza estimărilor făcute de Comunitate, la aceasta se adaugă efectele inflației, creșterea în cadrul Uniunii Europene și extinderea cu zece noi state membre în 2004.
- (3) Prin derogare de la articolul 95 din prezentul acord, Consiliul de Miniștri decide orice modificare necesară a cadrului financiar multianual sau a unor părți ale acordului referitoare la acesta.

▼ **M5***ANNEX Ib***Multiannual financial framework for the period 2008 to 2013**

1. For the purposes set out in this Agreement and for a period starting on 1 January 2008, the overall amount of the financial assistance for the ACP Group of States within this multiannual financial framework shall be EUR 23 966 million, as specified in points 2 and 3.

2. The sum of EUR 21 966 million under the 10th European Development Fund (EDF), shall be made available on entry into force of the multiannual financial framework. It shall be allocated between the instruments of cooperation as follows:
 - (a) EUR 17 766 million to finance national and regional indicative programmes. This allocation will be used to finance:
 - (i) the national indicative programmes of the ACP Group of States in accordance with Articles 1 to 5 of Annex IV to this Agreement concerning implementation and management procedures;
 - (ii) the regional indicative programmes of support for regional and inter-regional cooperation and integration of ACP Group of States in accordance with Articles 6 to 11, 13(1) and 14 of Annex IV to this Agreement concerning implementation and management procedures;
 - (b) EUR 2 700 million to finance intra-ACP and inter-regional cooperation with many or all of the ACP Group of States, in accordance with Articles 12, 13(2) and 14 of Annex IV to this Agreement concerning implementation and management procedures. This envelope shall include structural support to the joint institutions: the CDE and the CTA referred to and supervised in accordance with the rules and procedures set out in Annex III to this Agreement, and the Joint Parliamentary Assembly referred to in Article 17 of this Agreement. This envelope shall also cover assistance for the operating expenditures of the ACP Secretariat referred to in points 1 and 2 of Protocol 1 attached to this Agreement;
 - (c) EUR 1 500 million to finance the Investment Facility in accordance with the terms and conditions set out in Annex II (Terms and conditions of financing) to this Agreement, comprising an additional contribution of EUR 1 100 million to the resources of the Investment Facility, managed as a revolving fund, and EUR 400 million under the form of grants for the financing of the interestrate subsidies provided for in Articles 2 and 4 of that Annex over the period of the 10th EDF.

3. The operations financed under the Investment Facility, including the corresponding interestrate subsidies, shall be managed by the European Investment Bank (EIB). An amount of up to EUR 2 000 million in addition to the 10th EDF shall be made available by the EIB in the form of loans from own resources. These resources shall be granted for the purposes set out in Annex II to this Agreement, in accordance with the conditions laid down in the statutes of the EIB and the relevant provisions of the terms and conditions for investment financing in that Annex. All other financial resources under this multiannual financial framework shall be administered by the Commission.

▼ **M5**

4. After 31 December 2007 or after the date of entry into force of this multiannual financial framework, whichever is the later, balances from the Ninth EDF or from previous EDFs and funds decommitted from projects under these EDFs shall no longer be committed, unless the Council of the European Union decides otherwise by unanimity, with the exception of the balances and funds decommitted after the date of entry into force resulting from the system guaranteeing the stabilisation of export earnings from primary agricultural products (STABEX) under the EDFs prior to the Ninth EDF, and the remaining balances and reimbursements of the amounts allocated for the financing of the Investment Facility, excluding the related interest subsidies. The funds possibly committed after 31 December 2007 until the entry into force of this Agreement, as referred to above, will be used exclusively to ensure the working ability of the EU administration and to cover the ongoing costs to sustain running projects until the 10th EDF comes into force.
5. The overall amount of this multiannual financial framework shall cover the period from 1 January 2008 to 31 December 2013. The funds of the 10th EDF, apart from amounts allocated to the Investment Facility, excluding the related interest subsidies, shall no longer be committed beyond 31 December 2013, unless the Council of the European Union decides otherwise by unanimity, on a proposal from the Commission.
6. The Committee of Ambassadors, acting on behalf of the ACP-EC Council of Ministers, may, within the overall amount of the multiannual financial framework, take appropriate measures in order to meet programming requirements under one of the allocations provided for in point 2, including the reassignment of funds between these allocations.
7. The Parties will conduct a performance review, assessing the degree of realisation of commitments and disbursements, as well as the results and impact of the aid provided. This review will be undertaken on the basis of a proposal prepared by the Commission in 2010. It shall contribute to a decision on the amount of the financial cooperation after 2013.
8. Any Member State may provide the Commission or the EIB with voluntary contributions to support the objectives of the ACP-EC Partnership Agreement. Member States may also co-finance projects or programmes, for example in the framework of specific initiatives to be managed by the Commission or the EIB. ACP ownership at the national level of such initiatives must be guaranteed.

▼ M12*ANEXA Ic*

Cadru financiar multianual pentru perioada 2014-2020

1. Pentru scopurile prevăzute în prezentul acord și pentru o perioadă care începe la 1 ianuarie 2014, valoarea totală a asistenței financiare disponibile pentru statele ACP în prezentul cadru financiar multianual este de 31 589 de milioane EUR, astfel cum se precizează la punctele 2 și 3.
2. Suma de 29 089 de milioane EUR alocată pentru cel de al 11-lea Fond european de dezvoltare (FED) este disponibilă de la data intrării în vigoare a cadrului financiar multianual. Această sumă se alocă instrumentelor de cooperare după cum urmează:

▼ M15

- (a) 23 940 de milioane EUR pentru finanțarea unor programe indicative naționale și regionale. Această sumă va servi la finanțarea:

- (i) programelor indicative naționale ale statelor ACP individuale, în conformitate cu articolele 1-5 din anexa IV la prezentul acord referitoare la procedurile de punere în aplicare și de gestiune;
- (ii) programelor indicative regionale de sprijinire a cooperării regionale și interregionale și a integrării regionale a statelor ACP, în conformitate cu articolele 6-11 din anexa IV la acord referitoare la procedurile de punere în aplicare și de gestiune;

- (b) 4 015 milioane EUR pentru finanțarea cooperării intra-ACP și interregionale cu mai multe sau toate statele ACP, în conformitate cu articolele 12-14 din anexa IV la prezentul acord referitoare la procedurile de punere în aplicare și de gestiune. Această sumă include și sprijinul acordat instituțiilor și organismelor comune instituite în temeiul prezentului acord. Suma menționată acoperă, de asemenea, asistența pentru cheltuielile de funcționare ale Secretariatului ACP menționate la punctele 1 și 2 din Protocolul nr. 1 privind cheltuielile de funcționare a instituțiilor comune;

▼ M12

- (c) 1 134 de milioane EUR pentru finanțarea Facilității pentru investiții în conformitate cu termenii și condițiile stabilite în anexa II (Termeni și condiții de finanțare) la prezentul acord, cu o contribuție suplimentară de 500 de milioane EUR la resursele Facilității pentru investiții, administrate sub forma unui fond de rulment, precum și 634 de milioane EUR sub formă de granturi pentru finanțarea subvențiilor la dobândă și de asistență tehnică în cadrul proiectelor, prevăzute la articolele 1, 2 și 4 din anexa respectivă pe perioada corespunzătoare celui de al 11-lea FED.
3. Operațiunile finanțate în cadrul Facilității pentru investiții, printre care se numără și subvențiile la dobândă aferente, sunt gestionate de Banca Europeană de Investiții (BEI). Suplimentar fondurilor disponibile în cadrul celui de al 11-lea FED, BEI pune la dispoziție maximum 2 500 de milioane EUR sub forma unor împrumuturi din resurse proprii. Aceste resurse se acordă în scopurile prevăzute în anexa II la prezentul acord, în conformitate cu condițiile stabilite în statutul BEI și cu dispozițiile relevante ale termenilor și condițiilor de finanțare a investițiilor din anexa respectivă. Toate celelalte resurse financiare din prezentul cadru financiar multianual sunt gestionate de Comisie.
 4. După 31 decembrie 2013 sau după data intrării în vigoare a prezentului cadru financiar multianual, în funcție de data cea mai recentă, soldurile aferente celui de al 10-lea FED sau FED-urilor anterioare și fondurilor dezangajate din proiectele desfășurate în cadrul acestor FED-uri nu se mai angajează, cu excepția cazului în care Consiliul Uniunii Europene adoptă în unanimitate o

▼ **M12**

decizie contrară; în mod excepțional, astfel de dezangajări pot avea loc pentru soldurile restante și sumele rambursate alocate pentru finanțarea Facilității pentru investiții, cu excepția subvențiilor la rata dobânzii, și pentru soldurile rămase aferente sistemului de stabilizare a veniturilor din exporturi agricole primare (STABEX) în cadrul FED-urilor anterioare celui de al 9-lea FED.

5. Suma totală aferentă prezentului cadru financiar multianual acoperă perioada 1 ianuarie 2014 – 31 decembrie 2020. Fondurile aferente celui de al 11-lea FED și, în cazul Facilității pentru investiții, fondurile provenite din sumele rămase disponibile, nu se angajează după 31 decembrie 2020, cu excepția cazului în care Consiliul Uniunii Europene adoptă în unanimitate o decizie contrară, pe baza unei propuneri din partea Comisiei. Cu toate acestea, fondurile subscrise de către statele membre în cadrul celui de al 9-lea, al 10-lea și al 11-lea FED pentru finanțarea Facilității pentru investiții trebuie să rămână disponibile, ulterior datei de 31 decembrie 2020, pentru plăți.
6. Comitetul ambasadorilor, care acționează în numele Consiliului de miniștri ACP-UE, poate lua, în cadrul sumei totale corespunzătoare cadrului financiar multianual, măsurile corespunzătoare pentru îndeplinirea cerințelor de programare în baza uneia dintre alocările prevăzute la punctul 2, inclusiv redistribuirea de fonduri între aceste alocări.
7. La solicitarea oricăreia dintre părți, părțile pot decide să efectueze, la un moment reciproc acceptabil, o revizuire a rezultatelor, evaluând gradul de realizare a angajamentelor și a plăților, precum și rezultatele și impactul ajutorului furnizat. Această revizuire urmează să se efectueze pe baza unei propuneri elaborate de Comisie. Ea ar putea contribui la negocierile prevăzute la articolul 95 alineatul (4) din acord.
8. Orice stat membru poate transmite Comisiei sau BEI contribuțiile voluntare în vederea sprijinirii obiectivelor Acordului de parteneriat ACP-UE. Statele membre pot, de asemenea, să cofinanțeze proiecte sau programe, de exemplu, în cadrul inițiativelor specifice care urmează să fie gestionate de către Comisie sau BEI. Trebuie garantată implicarea ACP în astfel de inițiative la nivel național.

▼B*ANEXA II***MODALITĂȚI ȘI CONDIȚII DE FINANȚARE****CAPITOLUL 1****FINANȚAREA INVESTIȚIILOR****▼M10***Articolul 1*

(1) Modalitățile și condițiile de finanțare privind operațiunile din cadrul Facilității pentru investiții (facilitatea), împrumuturile din resurse proprii ale Băncii Europene de Investiții (banca) și operațiunile speciale sunt cele stabilite în prezentul capitol. Aceste resurse pot fi canalizate către întreprinderi eligibile fie direct, fie indirect, prin fonduri de investiții și/sau intermediari financiari eligibili.

(2) Fondurile pentru subvenționarea ratei dobânzii, prevăzute în temeiul prezentei anexe, vor fi puse la dispoziție din alocarea pentru subvenția dobânzii specificată în anexa Ib alineatul (2) litera (c) la prezentul acord.

▼M11

(3) Subvenționarea dobânzii poate fi capitalizată sau poate fi utilizată sub formă de finanțări nerambursabile. Contravaloarea subvenționării ratei dobânzii, calculată la valoarea sa în momentul punerii la dispoziție a împrumutului, este dedusă din alocarea pentru subvenționarea dobânzii specificate în anexa Ib punctul 2 litera (c) și este plătită direct băncii. Maximum 15 % din această alocare pentru subvenționarea ratei dobânzii poate fi folosită, de asemenea, pentru a sprijini asistența tehnică aferentă proiectelor în țările ACP.

▼M10

(4) Aceste clauze și condiții nu aduc atingere clauzelor și condițiilor care pot fi impuse țărilor ACP care fac obiectul unor condiții restrictive aferente împrumuturilor în cadrul Inițiativei privind țările sărace puternic îndatorate sau al altor cadre de susținabilitate a datoriei convenite la nivel internațional. Prin urmare, atunci când astfel de cadre necesită o reducere a ratei dobânzii unui împrumut cu peste 3 %, lucru permis în temeiul articolelor 2 și 4 ale prezentului capitol, banca urmărește reducerea costului mediu al fondurilor prin cofinanțare adecvată cu alți donatori. În cazul în care acest lucru nu este considerat posibil, rata dobânzii pentru împrumutul acordat de bancă poate fi redusă cu suma necesară pentru a respecta nivelul care decurge din Inițiativa privind țările sărace puternic îndatorate sau din orice cadru de susținabilitate a datoriei convenit la nivel internațional.

▼B*Articolul 2***Resurse ale facilității pentru investiții**

(1) Resursele facilității pot fi utilizate, printre altele, pentru:

(a) a asigura capitaluri de risc sub forma:

- (i) participării la capitalul întreprinderilor ACP, inclusiv al instituțiilor financiare;
- (ii) asistenței prin evasicapitaluri pentru întreprinderile ACP, inclusiv instituțiile financiare;
- (iii) garanțiilor și altor majorări ale creditelor care pot fi folosite pentru a acoperi riscurile politice și de alt fel legate de investiții, la care sunt expuși investitorii sau furnizorii de fonduri străini și locali;

(b) a asigura împrumuturi obișnuite.

▼ B

(2) Participarea la capital poartă, în mod normal, asupra participațiilor minoritare și se remunerează pe baza rezultatelor proiectului în cauză.

(3) Asistența prin cvasicapitaluri poate consta în avansurile acționarilor, obligațiuni convertibile, împrumuturi condiționate, subordonate și participative și orice altă formă de asistență. Această asistență poate consta, în special, în:

(a) împrumuturi condiționate a căror amortizare și/sau durată depind de realizarea anumitor condiții cu privire la rezultatele proiectului finanțat; în cazul specific al împrumuturilor condiționate pentru finanțarea parțială a studiilor de preinvestiții sau altă asistență tehnică privind proiectul, rambursarea capitalului și/sau a dobânzii se poate suprima în cazul în care nu se efectuează investiția;

(b) împrumuturi participative a căror amortizare și/sau durată depind de rentabilitatea financiară a proiectului și

(c) împrumuturi subordonate a căror rambursare nu intervine decât după satisfacerea altor creanțe.

(4) Remunerația pentru fiecare operațiune se stabilește la acordarea împrumutului. Cu toate acestea:

(a) în cazul împrumuturilor condiționate sau participative, remunerația implică în mod normal o rată a dobânzii fixă de maximum 3 % și o componentă variabilă legată de performanța proiectului și

(b) în cazul împrumuturilor subordonate, rata dobânzii este legată de cea a pieței.

(5) Garanțiile se stabilesc astfel încât să reflecte riscurile asigurate și caracteristicile speciale ale operațiunii.

(6) Rata dobânzii pentru împrumuturile obișnuite cuprinde o rată de referință aplicată de Bancă pentru împrumuturi comparabile cu aceiași termeni și condiții de scutire și modalități de amortizare la care se adaugă o majorare stabilită de Bancă.

▼ M10

(7) Împrumuturile obișnuite pentru țările care nu fac obiectul unor condiții restrictive privind împrumuturile în temeiul Inițiativei privind țările sărace puternic îndatorate sau al altor cadre de sustenabilitate a datoriei convenite la nivel internațional pot fi extinse, pe baza unor termeni și condiții preferențiale, în următoarele cazuri:

(a) pentru proiectele de infrastructură care sunt o condiție prealabilă pentru dezvoltarea sectorului privat în țările cel mai puțin dezvoltate, în țările aflate în perioadă postconflict și în țările aflate în perioada de după producerea unor dezastre naturale. În astfel de cazuri, rata dobânzii împrumutului se reduce cu până la 3 %;

(b) pentru proiecte care implică operațiuni de restructurare în cadrul privatizării sau pentru proiecte cu beneficii sociale sau de mediu substanțiale sau care pot fi clar demonstrate. În astfel de cazuri, împrumuturile pot fi extinse printr-o subvenție a ratei dobânzii ale cărei valoare și formă vor fi decise în funcție de caracteristicile proprii proiectului. Cu toate acestea, subvenția ratei dobânzii nu depășește 3 %.

Rata finală pentru împrumuturile care intră sub incidența literei (a) sau (b) nu este în niciun caz mai mică de 50 % din rata de referință.

(8) Fondurile prevăzute în aceste scopuri preferențiale vor fi puse la dispoziție din alocarea pentru subvenția dobânzii menționată în anexa 1b alineatul (2) litera (c) la prezentul acord.

▼ M11

(9) Subvenționarea dobânzii poate fi capitalizată sau poate fi utilizată sub formă de finanțări nerambursabile. Maximum 15 % din bugetul pentru subvenționarea ratei dobânzii poate fi folosit pentru a finanța asistența tehnică aferentă proiectelor în țările ACP.

▼ B*Articolul 3***Operațiunile facilității pentru investiții****▼ M4**

(1) Facilitatea de investiție funcționează în toate sectoarele economice și sprijină investițiile entităților din sectorul privat și ale entităților cu caracter comercial din sectorul public, inclusiv infrastructurile economice și tehnologice generatoare de venituri importante pentru sectorul privat. Facilitatea:

- (a) se gestionează ca un fond revolving și se urmărește durabilitatea sa din punct de vedere financiar. Intervențiile se fac în condițiile pieței și evită crearea de denaturări ale piețelor locale sau îndepărtarea surselor private de finanțare;
- (b) sprijină sectorul financiar ACP și are un efect catalizator, încurajând mobilizarea resurselor locale pe termen lung și atragerea de investitori și creditori privați externi către proiecte din statele ACP;
- (c) suportă o parte din riscul proiectelor pe care le finanțează, durabilitatea sa financiară fiind asigurată prin portofoliu în ansamblu și nu prin intervenții individuale și
- (d) urmărește să canalizeze fondurile prin intermediul instituțiilor și programelor naționale și regionale ACP care promovează dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri).

(1a) Banca este remunerată pentru costurile suportate în gestionarea facilității de investiție. Pe parcursul primilor doi ani de la data intrării în vigoare a celui de-al doilea protocol financiar, banca primește o sumă de 2 % *per annum* din suma totală inițială a facilității de investiție. În consecință, remunerația băncii include o componentă fixă în valoare de 0,5 % *per annum* din suma inițială și o componentă variabilă în valoare de 1,5 % *per annum* din portofoliul facilității de investiție, investit în proiecte din țările ACP. Remunerația se finanțează din facilitatea de investiție.

▼ B

(2) La expirarea protocolului financiar și în absența unei decizii specifice a Consiliului de miniștri, rambursările nete cumulate din Facilitatea pentru investiții se transferă la protocolul următor.

*Articolul 4***Împrumuturile BEI din resursele sale proprii**

(1) Banca:

- (a) contribuie, prin resursele pe care le gestionează, la dezvoltarea economică și industrială a statelor ACP la nivel național și regional; în acest scop, ea finanțează prioritar proiecte și programe productive sau alte investiții care vizează promovarea sectorului privat în toate sectoarele economice;

▼ B

- (b) stabilește legături strânse de cooperare cu băncile naționale și regionale de dezvoltare și cu instituțiile bancare și financiare ale statelor ACP și ale UE și
- (c) adaptează, în cazul în care este necesar, după consultarea cu statele ACP în cauză, modalitățile și procedurile de punere în aplicare a cooperării pentru dezvoltare, conform prevederilor prezentului acord, pentru a lua în considerare natura proiectelor și a programelor și pentru a se conforma obiectivelor din prezentul acord, în cadrul procedurilor stabilite în statutul său.

▼ M10

(2) Împrumuturile din resursele proprii ale băncii se acordă conform termenilor și condițiilor următoare:

- (a) rata de referință a dobânzii este rata aplicată de bancă pentru un împrumut în aceleași condiții referitoare la monedă și la perioada de rambursare la data semnării contractului sau la data punerii la dispoziție a împrumutului;
- (b) cu toate acestea, în cazul țărilor care nu fac obiectul unor condiții restrictive privind împrumuturile în temeiul Inițiativei privind țările sărace puternic îndatorate sau al altor cadre de sustenabilitate a datoriei convenite la nivel internațional:
 - (i) în principiu, proiectele din sectorul public sunt eligibile pentru o subvenționare a ratei dobânzii de până la 3 %;
 - (ii) proiectele din sectorul privat care se încadrează în categoriile menționate la articolul 2 alineatul (7) litera (b) sunt eligibile pentru o subvenționare a ratei dobânzii în condițiile menționate în dispoziția respectivă.

Rata finală a dobânzii nu poate fi, în niciun caz, mai mică de 50 % din rata de referință;

- (c) perioada de rambursare a împrumuturilor acordate de bancă din resursele proprii este stabilită pe baza caracteristicilor economice și financiare ale proiectului. Aceste împrumuturi cuprind, de regulă, o perioadă de grație stabilită prin raportare la durata fazei de construcție a proiectului.

▼ B

- (3) Pentru investiții finanțate de bancă din propriile sale resurse în întreprinderile din sectorul public, se pot solicita garanții sau angajamente specifice legate de proiect de la statele ACP în cauză.

*Articolul 5***Condiții privind riscul cursului de schimb**

Pentru a reduce la minimum efectele fluctuațiilor cursului de schimb, problemele legate de riscul cursului de schimb se tratează în următorul mod:

- (a) în cazul participării la capital în vederea consolidării fondurilor proprii ale unei întreprinderi, riscul cursului de schimb este suportat, în general, de către Facilitatea pentru investiții;

▼ M4

- (b) în cazul împrumuturilor obișnuite și al finanțării întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) prin capital de risc, riscul cursului de schimb este împărțit, în general, între Comunitate, pe de o parte, și celelalte părți implicate, de cealaltă parte. În medie, riscul cursului de schimb ar trebui împărțit în mod egal; și

▼ B

- (c) atunci când este fezabil și oportun, în special în țări caracterizate prin stabilitate macroeconomică și financiară, Facilitatea pentru investiții urmărește să acorde împrumuturile în moneda locală, asumându-și așadar, *de facto*, riscul cursului de schimb.

▼B*Articolul 6***Condiții pentru transferul devizelor**

În ceea ce privește operațiunile în temeiul acordului, care au fost aprobate în scris în cadrul prezentului acord, țările ACP în cauză:

- (a) acordă scutire de orice impozit național sau local, taxă fiscală asupra dobânzii, a comisioanelor și a amortizărilor împrumuturilor datorate în temeiul legislației statului sau a statelor ACP în cauză;
- (b) pun la dispoziția beneficiarilor devizele necesare pentru plata dobânzii, a comisioanelor și a amortizărilor împrumuturilor datorate în temeiul contractelor de finanțare încheiate pentru punerea în aplicare a proiectelor și a programelor pe teritoriile lor și
- (c) pun la dispoziția Băncii devizele necesare transferului tuturor sumelor primite de aceasta în monedă națională, la cursul de schimb în vigoare între euro sau alte valute de transfer și moneda națională la data transferului. Aceste sume cuprind toate formele de remunerare, cum sunt dobânzile, dividendele, comisioanele, onorariile, precum și amortizarea împrumuturilor și câștigurile din vânzarea de acțiuni datorate în temeiul contractelor de finanțare încheiate pentru execuția proiectelor și a programelor pe teritoriile lor.

▼M4*Articolul 6a***Raportarea anuală privind facilitatea de investiție**

Reprezentanții statelor membre UE responsabili cu facilitatea de investiție, reprezentanții statelor ACP, precum și Banca Europeană de Investiții, Comisia Europeană, Secretariatul Consiliului Uniunii Europene și Secretariatul ACP se reunesc anual pentru a discuta chestiunile legate de operațiunile efectuate, performanța facilității de investiție și politica cu privire la aceasta.

*Articolul 6b***Reexaminarea performanței facilității de investiție**

Performanța generală a facilității de investiție face obiectul unei examinări comune la mijlocul și la încheierea perioadei pentru care este încheiat protocolul financiar. Procedura respectivă poate include o recomandare privind modalitatea de îmbunătățire a punerii în aplicare a facilității.

▼B

CAPITOLUL 2

Operațiuni speciale*Articolul 7*

- (1) Din subvențiile care îi sunt alocate cooperarea sprijină:
 - (a) construcția de locuințe sociale pentru a promova dezvoltarea pe termen lung a sectorului de locuințe, inclusiv facilitățile acordate în materie de ipotecă în al doilea rang;
 - (b) microfinanțarea pentru promovarea IMM-urilor și a microîntreprinderilor și

▼B

(c) dezvoltarea capacităților pentru a consolida și a facilita participarea efectivă a sectorului privat la dezvoltarea socială și economică.

(2) După semnarea prezentului acord și la propunerea Comitetului de cooperare ACP-CE pentru finanțarea dezvoltării, Consiliul de miniștri ACP-CE decide modalitățile și sumele resurselor alocate din programul de dezvoltare pe termen lung pentru a realiza aceste obiective.

CAPITOLUL 3

FINANȚAREA ÎN CAZ DE FLUCTUAȚII PE TERMEN SCURT ALE VENITURILOR DIN EXPORT*Articolul 8*

(1) Părțile recunosc că pierderile din veniturile din export ca rezultat al fluctuațiilor pe termen scurt pot pune în pericol cerințele de finanțare a dezvoltării și aplicarea politicilor macroeconomice și sectoriale. Gradul de dependență a economiei unui stat ACP de exportul de bunuri, în special de produsele agricole și miniere, este, așadar, un criteriu de determinare a alocării resurselor pentru dezvoltarea pe termen lung.

(2) Pentru a atenua efectele negative ale instabilității veniturilor din export și a proteja programele de dezvoltare afectate de o scădere a veniturilor, se poate mobiliza un sprijin financiar suplimentar din resursele programabile pentru dezvoltarea pe termen lung a țării pe baza articolelor 9 și 10.

*Articolul 9***▼M7****Criterii de eligibilitate**

1. Eligibilitatea pentru alocarea resurselor suplimentare este stabilită de:

- o pierdere de 10 % (2 % în cazul statelor cel mai puțin dezvoltate, fără ieșire la mare, insulare și în situația ieșirii dintr-un conflict sau catastrofă naturală) din veniturile din exportul de mărfuri, comparativ cu media aritmetică a veniturilor în cursul celor patru ani care preced anul de aplicare, cu excluderea valorii extreme; sau
- o pierdere de 10 % (2 % în cazul statelor cel mai puțin dezvoltate, fără ieșire la mare, insulare și în situația ieșirii dintr-un conflict sau catastrofă naturală) din veniturile din exportul produselor agricole sau miniere în ansamblu, comparativ cu media aritmetică a veniturilor în cursul celor patru ani care preced anul de aplicare, cu excluderea valorii extreme în cazul țărilor cu venituri din exportul de produse agricole sau miniere care reprezintă peste 40 % din veniturile totale din exportul de mărfuri; sau
- o pierdere de 10 % (2 % în cazul statelor cel mai puțin dezvoltate, fără ieșire la mare, insulare, precum și în situația ieșirii dintr-un conflict sau catastrofă naturală) din veniturile din exportul produselor agricole sau miniere în ansamblu, comparativ cu media aritmetică a veniturilor în cursul celor patru ani care preced anul de aplicare, cu excluderea valorii extreme în cazul țărilor pentru care veniturile din exportul de produse agricole sau miniere reprezintă între 20 % și 40 % din veniturile totale din exportul de mărfuri, cu condiția ca aceste venituri totale să nu crească mai mult decât proporțional cu pierderile de venituri din exportul produselor agricole sau miniere, exprimat ca proporție din totalul exporturilor.

▼M7

(2) Pierderea din veniturile din export definită la alineatul (1) trebuie să fie mai mare de 0,5 % din PIB sau egală cu acest procent pentru a da dreptul la dobândirea unui sprijin suplimentar. Dreptul la sprijin suplimentar este limitat la trei ani succesivi.

(3) Resursele suplimentare se reflectă în conturile publice ale țării în cauză. Acestea se utilizează în conformitate cu normele și metodele de programare, inclusiv cu dispozițiile specifice din anexa IV privind procedurile de punere în aplicare și de gestiune, pe baza unor acorduri încheiate în prealabil de Comunitate și de statul ACP în cauză în anul următor anului de punere în aplicare. De comun acord între cele două părți, resursele pot fi utilizate pentru finanțarea unor programe care sunt prevăzute în bugetul național. Cu toate acestea, o parte din resursele suplimentare poate fi rezervată unor sectoare specifice, în special pentru dezvoltarea sistemului de asigurări comerciale, prin care se iau măsuri de protecție împotriva fluctuațiilor veniturilor din export.

Articolul 9a

(1) Valoarea sprijinului financiar suplimentar este egală cu pierderea din veniturile dobândite din export, multiplicată cu media aritmetică a raportului „venituri ale administrației publice/produsul intern brut” în cei patru ani care preced anul de aplicare, minus valoarea extremă, și cu limitarea acestui raport la 25 %.

(2) Analiza datelor furnizate de statele ACP pentru determinarea eligibilității și a sprijinului financiar suplimentar, astfel cum se prevede la articolul 9, se efectuează de Comisie în moneda locală, ajustată la rata inflației. În continuare, Comisia transformă în euro valoarea potențială a sprijinului financiar suplimentar, în conformitate cu procedurile sale.

(3) În cadrul pachetului financiar alocat finanțării programelor indicative naționale, Comisia prevede anual un pachet de sprijin în cazul unor fluctuații pe termen scurt ale veniturilor din export, care să acopere ansamblul statelor ACP. În cazul în care valoarea sprijinului financiar, calculat pe baza criteriilor definite la articolul 9, depășește suma prevăzută în acest pachet, distribuirea alocațiilor naționale se va efectua proporțional cu valoarea potențială a sprijinului financiar suplimentar pentru fiecare stat ACP, exprimată în euro.

▼B*Articolul 10***Avansurile****▼M7**

Sistemul de alocare a resurselor suplimentare prevede acordarea de sume în avans pentru contracararea neajunsurilor cauzate de orice întârziere în obținerea statisticilor comerciale consolidate și pentru garantarea includerii resurselor respective cel târziu în bugetul celui de al doilea an următor anului de punere în aplicare. Obținerea unui avans este rezervată statelor în care se poate pune în practică sprijinul financiar FLEX prin intermediul unui ajutor bugetar general. Sumele în avans se mobilizează pe baza statisticilor provizorii privind exportul, întocmite de guvern și prezentate Comisiei. Suma maximă a avansului este de 100 % din valoarea sprijinului financiar suplimentar prevăzut pentru anul punerii în aplicare. Sumele astfel mobilizate se ajustează în funcție de statisticile consolidate definitive privind exportul. Aceste statistici se prezintă cel târziu la data de 31 decembrie din cel de al doilea an care urmează anului de punere în aplicare.

Articolul 11

Părțile convin ca dispozițiile prezentului articol să fie reexamineate în cel mult doi ani și, după aceea, la cererea oricăreia dintre părți.

CAPITOLUL 4

ALTE DISPOZIȚII

Articolul 12

Plăți curente și fluxuri de capital

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului (3), părțile se angajează să nu impună nici o restricție plăților în monede liber convertibile, din contul curent al balanței de plăți, între rezidenții din Comunitate și cei din statele ACP.

(2) În ceea ce privește tranzacțiile care intră sub incidența contului operațiunilor de capital al balanței de plăți, părțile se angajează să nu impună nici o restricție liberei circulații a capitalurilor în ceea ce privește investițiile directe făcute de societăți constituite în conformitate cu legislația țării gazdă și investițiile făcute în conformitate cu prezentul acord și lichidarea și repatrierea acestor investiții și a tuturor profiturilor care provin din acestea.

(3) În cazul în care unul sau mai multe state ACP sau unul sau mai multe state membre ale Comunității are (au) sau riscă să aibă probleme grave privind balanța de plăți, statul ACP, statul membru sau Comunitatea pot, în conformitate cu condițiile stabilite în temeiul Acordului General pentru Tarife și Comerț, al Acordului General privind Comerțul cu Servicii și al articolelor VIII și XIV din statutele Fondului Monetar Internațional, să adopte restricții privind tranzacțiile curente pe o perioadă limitată care nu poate depăși ceea ce este strict necesar pentru a remedia situația balanței de plăți. Partea care ia măsurile informează celelalte părți cu privire la aceasta și le prezintă cât mai curând posibil un plan de eliminare a măsurilor în cauză.

Articolul 13

Regimul aplicabil întreprinderilor

În ceea ce privește regimul aplicabil cu privire la crearea și furnizarea de servicii, statele ACP, pe de o parte, și statele membre, pe de altă parte, acordă un tratament nediscriminatoriu resortisanților și societăților din statele membre și resortisanților și societăților din statele ACP. Cu toate acestea, în cazul în care, pentru o anumită activitate, un stat ACP sau un stat membru nu este în măsură să asigure un asemenea tratament, statele ACP sau statele membre, după caz, nu sunt obligate să acorde un astfel de tratament pentru activitatea respectivă resortisanților și societăților din statul în cauză.

Articolul 14

Definiția „societăților și întreprinderilor”

(1) În sensul prezentului acord, „societățile sau întreprinderile unui stat membru sau ale unui stat ACP” sunt societăți sau întreprinderi constituite în temeiul dreptului civil sau comercial, inclusiv societățile publice sau private, societățile cooperative și orice alte persoane juridice și asociații reglementate de dreptul public sau privat, cu excepția societăților fără scop lucrativ, constituite în conformitate cu legislația unui stat membru sau a unui stat ACP și al căror sediu social, administrație centrală sau punct de lucru principal se găsește într-un stat membru sau un stat ACP.

▼B

(2) Cu toate acestea, în cazul unei societăți sau întreprinderi care are numai sediul social într-un stat membru sau într-un stat ACP, activitatea acesteia trebuie să prezinte o legătură efectivă și continuă cu economia respectivului stat membru sau stat ACP.

CAPITOLUL 5

ACORDURI DE PROTECȚIE A INVESTIȚIILOR*Articolul 15*

(1) În conformitate cu dispozițiile articolului 78 din prezentul acord, părțile iau în considerare următoarele principii:

- (a) orice stat contractant poate solicita, atunci când este necesar, deschiderea negocierilor cu un alt stat contractant în vederea unui acord de promovare și de protecție a investițiilor;
- (b) cu ocazia deschiderii negocierilor în vederea încheierii, a aplicării și a interpretării acordurilor bilaterale sau multilaterale reciproce privind promovarea și protecția investițiilor, statele părți la aceste acorduri nu fac nici o discriminare între statele părți la prezentul acord sau unele față de altele prin raportare la țările terțe;
- (c) statele contractante au dreptul să solicite o modificare sau o adaptare a tratamentului nediscriminatoriu menționat anterior în cazul în care angajamentele internaționale sau circumstanțele de fapt impun acest lucru;
- (d) aplicarea principiilor menționate anterior nu poate avea ca obiect sau ca efect să aducă atingere suveranității nici unui stat parte la acord și
- (e) relația dintre data intrării în vigoare a oricărui acord negociat, dispozițiile privind soluționarea litigiilor și data investițiilor în cauză se stabilește în acordurile menționate anterior, ținându-se seama de dispozițiile menționate anterior. Părțile contractante confirmă că retroactivitatea nu se aplică drept principiu general, cu excepția situației în care statele contractante prevăd altfel.

(2) În vederea facilitării negocierii acordurilor bilaterale privind promovarea și protecția investițiilor, părțile contractante convin să studieze principalele clauze ale unui acord tip privind protecția. Studiul, bazat pe dispozițiile acordurilor bilaterale existente între statele contractante, va acorda o atenție specială următoarelor chestiuni:

- (a) garanții juridice pentru asigurarea unui tratament just și echitabil și protecția investitorilor străini;
- (b) clauza investitorului celui mai favorizat;
- (c) protecția în caz de expropriere și naționalizare;
- (d) transferul de capitaluri și beneficii și
- (e) arbitrajul internațional în caz de litigii între investitor și statul gazdă.

(3) Părțile contractante convin să studieze capacitatea sistemelor de garantare de a răspunde nevoilor specifice ale întreprinderilor mici și mijlocii de a-și asigura investițiile în statele ACP. Studiile menționate anterior debutează cât mai curând posibil după semnarea acordului. După încheierea studiilor, rezultatul acestora se prezintă Comitetului de cooperare ACP-CE pentru finanțarea dezvoltării în vederea examinării și a unei acțiuni adecvate.

▼ B

ANEXA III

▼ M14

SPRIJIN INSTITUȚIONAL

▼ B

Articolul 1

▼ M14

Cooperarea sprijină mecanismul instituțional care promovează agricultura și dezvoltarea rurală. În acest context, cooperarea contribuie la consolidarea și la creșterea rolului Centrului tehnic pentru cooperare agricolă și rurală (CTA) în dezvoltarea capacităților instituționale ale țărilor ACP, în special a gestionării informațiilor, pentru a îmbunătăți accesul la tehnologiile care vizează creșterea productivității agriculturii, a nivelului de comercializare, de securitate alimentară și de dezvoltare rurală.

▼ M10Articolul ► M14 2 ◀

CTA

(1) Misiunea CTA este aceea de a consolida dezvoltarea politicii și a capacităților instituționale, precum și a capacităților de informare și comunicare a organizațiilor ACP de dezvoltare agricolă și rurală. Acesta ajută respectivele organizații să formuleze și să pună în aplicare politici și programe de reducere a sărăciei, de promovare a unei siguranțe alimentare durabile, de conservare a resurselor naturale, contribuind, astfel, la consolidarea autonomiei statelor ACP în domeniul dezvoltării agricole și rurale.

(2) CTA urmărește:

(a) să dezvolte și să ofere servicii de informare și un acces mai bun la cercetare, formare și la inovațiile din domeniile de dezvoltare și de extindere agricole și rurale, pentru a promova agricultura și dezvoltarea rurală;

(b) să dezvolte și să consolideze capacitățile țărilor ACP pentru;

(i) a formula și a gestiona mai bine politicile și strategiile de dezvoltare agricolă și rurală pe plan național și regional prin îmbunătățirea, în special, a capacităților de colectare de date, de cercetare a politicilor, de analiză și de formulare;

(ii) a îmbunătăți gestionarea informațiilor și a comunicațiilor, în special în cadrul strategiei lor agricole naționale;

(iii) a promova o gestionare a informațiilor și a comunicațiilor intrainstituționale eficientă pentru a asigura monitorizarea măsurilor, precum și constituirea unor consorții cu parteneri regionali și internaționali;

(iv) a promova o gestionare a informațiilor și a comunicațiilor descentralizate la nivel local și național;

(v) a consolida inițiativele prin cooperare regională;

(vi) a dezvolta metodele de evaluare a impactului politicii de dezvoltare agricolă.

▼ M10

(3) Centrul sprijină inițiativele și rețelele regionale și, în mod progresiv, își repartizează programele de dezvoltare a capacităților cu organizațiile ACP competente. În acest scop, centrul sprijină rețelele de informații descentralizate existente la nivel regional. Aceste rețele se aplică în mod progresiv și eficient.

(4) Sunt efectuate evaluări periodice ale activităților desfășurate de CTA.

(5) Comitetul ambasadorilor este autoritatea de supraveghere a centrului. După semnarea prezentului acord, acesta:

(a) stabilește statutul centrului;

(b) numește membrii Comitetului executiv;

(c) numește conducerea centrului la propunerea Comitetului executiv;

(d) monitorizează strategia generală a centrului și supraveghează activitatea Comitetului executiv.

(6) În conformitate cu statutul centrului, Comitetul executiv:

(a) stabilește regulamentul financiar, statutul funcționarilor și normele de funcționare;

(b) supraveghează activitatea acestuia;

(c) adoptă programul și bugetul centrului;

(d) prezintă raportări și evaluări periodice autorității de supraveghere;

(e) îndeplinește orice alte sarcini care îi sunt atribuite prin statutul centrului.

(7) Bugetul centrului se finanțează în conformitate cu normele stabilite de prezentul acord în materie de cooperare pentru finanțarea dezvoltării.

▼B*ANEXA IV***PROCEDURI DE PUNERE ÎN APLICARE ȘI DE GESTIUNE****CAPITOLUL 1****PROGRAMAREA (NAȚIONALĂ)****▼M10***Articolul 1*

Operațiunile finanțate prin subvenții în cadrul prezentului acord se programează la începutul perioadei reglementate de cadrul financiar multianual de cooperare.

Programarea se bazează pe principiile însușirii, alinierii, coordonării și armonizării donatorilor, gestionării în direcția rezultatelor de dezvoltare și răspunderii reciproce.

În acest sens, prin „programare” se înțelege:

- (a) pregătirea și dezvoltarea de documente de strategie (DS) de țară, regionale sau intra-ACP, bazate pe propriile obiective și strategii de dezvoltare pe termen mediu și ținând seama de principiile programării comune și diviziunii muncii între donatori, care, în măsura posibilului, sunt procese coordonate de o țară sau regiune parteneră;
- (b) o indicație clară din partea Comunității a pachetului financiar programabil indicativ de care țara, regiunea sau cooperarea intra-ACP poate beneficia în perioada reglementată de cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord, precum și orice alte informații relevante, inclusiv o posibilă rezervă pentru nevoi neprevăzute;
- (c) pregătirea și adoptarea unui program indicativ pentru aplicarea DS, ținând seama de angajamentele altor donatori, în special ale statelor membre UE; și
- (d) un proces de reexaminare referitor la DS, programul indicativ și volumul de resurse alocat acestuia.

*Articolul 2***Documentul de strategie de țară**

Documentul de strategie de țară (DST) se pregătește de statul ACP în cauză și de UE. Acesta se bazează pe consultări prealabile cu o gamă largă de actori, inclusiv actori non-statali, autorități locale și, dacă este cazul, parlamente ale statelor ACP, ținând seama de experiența dobândită și de cele mai bune practici. Fiecare DST se adaptează nevoilor și răspunde circumstanțelor specifice ale fiecărui stat ACP. DST este un instrument care trebuie să permită definirea acțiunilor prioritare și consolidarea însușirii programelor de cooperare. Se ține seama de orice divergențe între analiza țării și cea a Comunității. DST include următoarele elemente standard:

- (a) o analiză a contextului politic, economic, social și de mediu al țării, a constrângerilor, a capacităților și a perspectivelor, inclusiv o evaluare a nevoilor esențiale, cum sunt venitul pe cap de locuitor, importanța populației, indicatorii sociali și ai vulnerabilității;
- (b) o schiță în detaliu a strategiei de dezvoltare pe termen mediu a țării, priorități bine definite și cerințe de finanțare prevăzute;

▼ **M10**

- (c) o descriere a planurilor și a acțiunilor relevante ale altor donatori prezenți în țară, în special cei din statele membre ale UE în calitate de donatori bilaterali;
- (d) strategii de răspuns, cu detalierea contribuției specifice a UE, care permit, în măsura posibilului, complementaritatea cu operațiunile finanțate de statul ACP în cauză și de alți donatori prezenți în țară; și
- (e) o indicație a celor mai potrivite mecanisme de sprijin și de punere în aplicare pentru aplicarea strategiilor menționate anterior.

*Articolul 3***Alocarea de resurse**

(1) Alocarea indicativă de resurse între țările ACP se bazează pe nevoi și criterii de performanță standardizate, obiective și transparente. În acest context:

- (a) nevoile se evaluează pe baza criteriilor privind venitul pe cap de locuitor, dimensiunea populației, indicatorii sociali și nivelul de îndatorare și vulnerabilitatea la șocuri exogene. Se acordă un tratament special țărilor ACP cel mai puțin dezvoltate și se ține seama de vulnerabilitatea statelor insulare și fără ieșire la mare. În afară de aceasta, se ține seama de dificultățile speciale ale țărilor care suportă consecințele conflictelor sau catastrofelor naturale; și
- (b) performanțele se evaluează pe baza unor criterii referitoare la guvernare, progresul în aplicarea reformelor instituționale, performanțele țării în folosirea resurselor, punerea efectivă în aplicare a operațiunilor în curs, atenuarea sau reducerea sărăciei, progresele înregistrate în direcția realizării Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului, măsurile de dezvoltare durabilă și performanțele politicilor macroeconomice și sectoriale.

(2) Resursele alocate cuprind:

- (a) o alocare programabilă destinată sprijinului macroeconomic, politicilor, programelor și proiectelor sectoriale în sprijinul domeniilor critice sau mai puțin critice ale asistenței comunitare. Alocarea programabilă facilitează programarea pe termen lung a ajutorului comunitar pentru țara în cauză. Această sumă, împreună cu alte resurse comunitare posibile, servește drept bază pentru pregătirea programului indicativ pentru țara în cauză;
- (b) o alocare care să acopere nevoi neprevăzute cum ar fi cele definite la articolele 66 și 68 și la articolele 72, 72a și 73 din prezentul acord, accesibilă în condițiile prevăzute la aceste articole, în cazul în care acest sprijin nu poate fi finanțat din bugetul Uniunii.

(3) Se adoptă dispoziții speciale, pe baza rezervei pentru nevoi neprevăzute, pentru țările care, din cauza unor situații excepționale, nu pot accesa resursele programabile normale.

(4) Fără a aduce atingere articolului 5 alineatul (7) din prezenta anexă privind reexaminările, Comunitatea poate crește alocarea programabilă pentru o anumită țară sau alocarea pentru nevoi neprevăzute, pentru a ține seama de noile nevoi speciale sau de performanța excepțională:

- (a) noile nevoi pot rezulta din circumstanțe excepționale cum ar fi situații de criză și post-criză sau din nevoile neprevăzute menționate la alineatul (2) litera (b);

▼ **M10**

- (b) performanța excepțională este o situație în care, în afara reexaminărilor de la mijlocul și sfârșitul perioadei, alocarea programabilă a unei țări este total angajată și se poate absorbi o finanțare suplimentară din programul indicativ național pe fondul unor politici eficiente de reducere a sărăciei și a unei bune gestiuni financiare.

▼ **B***Articolul 4***Pregătirea și adoptarea programelor indicative**▼ **M10**

- (1) La primirea informațiilor menționate anterior, fiecare stat ACP elaborează și prezintă Comunității un proiect de program indicativ pe baza obiectivelor și a priorităților de dezvoltare și în conformitate cu acestea, astfel cum se arată în DST. Proiectul de program indicativ conține:

- (a) sprijin bugetar general și/sau un număr limitat de sectoare sau domenii cheie pe care trebuie să se concentreze sprijinul;
- (b) cele mai potrivite măsuri și operațiuni pentru atingerea obiectivelor și scopurilor din sectorul (sectoarele) sau domeniul (domeniile) cheie;
- (c) eventualele resurse rezervate pentru un număr limitat de programe și proiecte din afara sectorului (sectoarelor) sau a domeniului (domeniilor) cheie și/sau orientările generale ale acestor activități, precum și indicarea resurselor care urmează a fi destinate pentru fiecare dintre elementele respective;
- (d) tipurile de actori non-statali care îndeplinesc condițiile necesare pentru finanțare, în conformitate cu criteriile stabilite de Consiliul de miniștri, resursele alocate actorilor non-statali și tipul de activități sprijinite, care trebuie să fie non-profit;
- (e) propuneri pentru o posibilă participare la programe și proiecte regionale; și
- (f) o eventuală rezervă pentru asigurarea împotriva unor posibile revendicări și de acoperire a depășirilor de costuri și a cheltuielilor neprevăzute.

- (2) Proiectul de program indicativ conține, după caz, resursele rezervate consolidării capacităților umane, materiale și instituționale ale țărilor ACP necesare pentru pregătirea și punerea în aplicare a programelor indicative naționale și eventualele participări la programe și proiecte finanțate din programele indicative regionale și pentru îmbunătățirea gestionării ciclului de proiecte de investiții publice ale țărilor ACP.

- (3) Proiectul de program indicativ face obiectul unui schimb de opinii între statul ACP în cauză și Comunitate. Programul indicativ se adoptă de comun acord între Comisie, care acționează în numele Comunității, și statul ACP în cauză. După adoptare, acesta este obligatoriu atât pentru Comunitate, cât și pentru statul respectiv. Acest program indicativ se anexează la DST și conține, de asemenea:

- (a) o indicație a operațiunilor specifice și clar identificate, în special cele care pot fi angajate înainte de următoarea reexaminare;
- (b) un calendar indicativ pentru aplicarea și reexaminarea programului indicativ, inclusiv în ceea ce privește angajamentele și plata resurselor; și
- (c) criterii de reexaminare orientate spre rezultate.

▼ M10

(4) Comunitatea și statul ACP în cauză iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că procesul de programare se încheie în cel mai scurt timp posibil și, cu excepția unor circumstanțe excepționale, în termen de 12 luni de la adoptarea cadrului financiar multianual de cooperare. În acest context, pregătirea DST și a programului indicativ trebuie să fie parte a unui proces continuu care să conducă la adoptarea unui singur document.

▼ M4

(5) Atunci când un stat ACP trece printr-o situație de criză în urma unui război sau a altui conflict sau prin alte împrejurări excepționale cu efecte comparabile, împiedicând responsabilul național cu autorizarea finanțării să își îndeplinească obligațiile, Comisia poate să gestioneze singură resursele alocate statului respectiv în conformitate cu articolul 3 și să le utilizeze pentru sprijin special. Sprijinul special se referă la politici de consolidare a păcii, gestionarea și rezolvarea conflictelor, sprijin la încheierea conflictelor, inclusiv consolidarea instituțiilor, activități de dezvoltare economică și socială, având în vedere în special necesitățile segmentelor celor mai vulnerabile ale populației. Comisia și statul ACP în cauză revin la procedurile de aplicare și gestionare normală de îndată ce autoritățile responsabile cu gestionarea cooperării sunt în măsură să își reia atribuțiile.

▼ B*Articolul 5***Procesul de reexaminare**

(1) Cooperarea financiară dintre statul ACP și Comunitate trebuie să fie suficient de flexibilă pentru a asigura menținerea constantă a acțiunilor în conformitate cu obiectivele prezentului acord și pentru a lua în considerare orice modificări care au loc în situația economică, prioritățile și obiectivele statului ACP în cauză. În acest context, responsabilul național cu autorizarea finanțării și ► **M4** Comisia ◀:

- (a) efectuează anual o reexaminare operațională a programului indicativ și
- (b) efectuează, la mijlocul perioadei și la sfârșitul perioadei, o reexaminare a SC și a programului indicativ, luând în considerare nevoile și performanțele actualizate.

▼ M10

(2) În situațiile excepționale prevăzute la articolul 3 alineatul (4), pentru se a ține seama de noile nevoi sau de performanța excepțională, o reexaminare ad-hoc se poate efectua la cererea oricăreia dintre părți.

▼ B

(3) Responsabilul național cu autorizarea finanțării și ► **M4** Comisia ◀:

- (a) iau toate măsurile necesare pentru a asigura respectarea dispozițiilor programului indicativ, în special a respectării programului de obligații și decontări convenite la momentul programării, și
- (b) determină cauzele întârzierilor în punerea în aplicare și propun măsuri adecvate de remediere a acestora.

▼ M10

(4) Reexaminarea operațională anuală a programului indicativ constă într-o evaluare comună a punerii în aplicare a programului și ia în considerare rezultatele activităților relevante de monitorizare și evaluare. Aceste reexaminări se efectuează local și se finalizează de către responsabilul național cu autorizarea finanțării și de către Comisie, în urma consultării cu părțile interesate relevante, inclusiv actori non-statali, autorități locale și, dacă este cazul, parlamentele statelor ACP. Acestea conțin, în special, o evaluare a:

▼ B

- (a) rezultatelor obținute în domeniul sau domeniile de concentrare măsurate în raport cu obiectivele și indicatorii de impact identificați și cu angajamentele în materie de politică sectorială;

▼ M4

- (b) programe și proiecte neincluse în sectorul (sectoarele) cheie;

▼ B

- (c) folosirii de resurse rezervate actorilor neguvernamentali;
- (d) eficienței punerii în aplicare a operațiunilor curente și a măsurii în care programul de angajamente și de plăți a fost respectat și
- (e) prelungirii perspectivei programării pentru anii următori.

▼ M10

(5) Comisia prezintă, o dată pe an, un raport sintetizat privind concluziile reexaminării operaționale anuale Comitetului de cooperare pentru finanțarea dezvoltării. Comitetul examinează raportul în cadrul competențelor și al atribuțiilor sale prevăzute de prezentul acord.

(6) În funcție de rezultatele reexaminărilor operaționale anuale, responsabilul național cu autorizarea finanțării și Comisia pot revizui și adapta DST în timpul reexaminărilor de la mijlocul și de la sfârșitul perioadei:

- (a) în cazul în care reexaminările operaționale descoperă probleme specifice; și/sau
- (b) pe baza evoluției situației în statul ACP în cauză.

O modificare a DST poate fi, de asemenea, decisă ca urmare a procesului de reexaminare ad-hoc prevăzut la alineatul (2).

Reexaminarea de la sfârșitul perioadei poate include, de asemenea, adaptarea pentru noul cadru financiar multianual de cooperare cu privire la alocarea de resurse și pregătirea programului următor.

(7) După încheierea reexaminărilor de la mijlocul și sfârșitul perioadei, Comisia, în numele Comunității, poate mări sau micșora alocarea de resurse pentru o țară având în vedere nevoile și performanțele actuale ale statului ACP în cauză.

În urma unei reexaminări ad-hoc, prevăzute la alineatul (2), Comisia, în numele Comunității, poate, de asemenea, mări alocarea de resurse având în vedere noile nevoi sau performanța excepțională a statului ACP în cauză, conform definiției de la articolul 3 alineatul (4).

▼ B

CAPITOLUL 2

PROGRAMAREA ȘI PREGĂTIREA (REGIONALE)*Articolul 6***▼ M10****Domeniul de aplicare****▼ M4**

(1) Cooperarea regională reglementează operațiuni de care beneficiază și care implică:

- (a) două, mai multe sau toate statele ACP, precum și orice altă țară în curs de dezvoltare care nu face parte din grupul ACP dar care participă în operațiunile respective și/sau
- (b) un organism regional din care fac parte cel puțin două state ACP, inclusiv cele care au membri care nu sunt țări ACP.

▼B

(2) Cooperarea regională poate implica și țări și teritorii de peste mări, precum și regiunile ultraperiferice. Creditele necesare pentru participarea acestor teritorii sunt adăugate prin raportare la creditele alocate statelor ACP în cadrul prezentului acord.

▼M10

- (3) Cererile de finanțare a programelor regionale se prezintă de către:
- (a) un organism sau o organizație regională împuternicită în mod corespunzător sau
 - (b) un organism, o organizație subregională împuternicită în mod corespunzător sau o țară ACP din regiunea în cauză, în faza de programare, cu condiția ca operațiunea să fi fost identificată în programul indicativ regional (PIR).
- (4) Participarea la programe regionale a țărilor în curs de dezvoltare care nu fac parte din grupul statelor ACP se ia în considerare doar în măsura în care:
- (a) centrul de greutate al proiectelor și al programelor finanțate din cadrul financiar multianual de cooperare rămâne într-o țară ACP;
 - (b) există dispoziții echivalente în cadrul instrumentelor financiare ale Comunității; și
 - (c) este respectat principiul proporționalității.

*Articolul 7***Programele regionale**

Statele ACP în cauză stabilesc definiția regiunilor geografice. În măsura posibilității, programele de integrare regională ar trebui să corespundă programelor organizațiilor regionale existente cu un mandat de integrare economică. În principiu, în caz de aderare multiplă sau de suprapuneri, programul de integrare regională ar trebui să corespundă aderării combinate la organizațiile regionale competente.

*Articolul 8***Programarea regională**

(1) Programarea are loc la nivelul fiecărei regiuni. Programarea este rezultatul unui schimb de opinii între Comisie și organizația sau organizațiile regionale mandatate corespunzător în cauză sau, în absența unui asemenea mandat, responsabilii naționali cu autorizarea finanțării din țările din regiunea respectivă. După caz, programarea poate cuprinde o consultare cu actorii neguvernamentali reprezentați la nivel regional și, dacă este cazul, cu parlamentele regionale.

(2) Documentul de strategie regională (DSR) se pregătește de către Comisie și organizația sau organizațiile regionale mandatate corespunzător în colaborare cu statele ACP din regiunea în cauză, pe baza principiului subsidiarității și complementarității, ținând seama de programarea din cadrul DST.

(3) DSR este un instrument care trebuie să permită acordarea priorității anumitor acțiuni și consolidarea însușirii programelor care beneficiază de susținere. DSR include următoarele elemente standard:

- (a) o analiză a contextului politic, economic, social și de mediu al regiunii;

▼ **M10**

- (b) o evaluare a procesului și a perspectivelor de integrare economică regională și de integrare în economia mondială;
- (c) o schiță a strategiilor și a priorităților regionale urmărite și a cerințelor financiare prevăzute;
- (d) o schiță a activităților relevante ale altor parteneri externi din cooperarea regională;
- (e) o schiță a contribuției specifice a UE în vederea realizării obiectivelor de integrare regională, care să completeze, în măsura posibilă, operațiunile finanțate de înseși statele ACP și de alți parteneri externi, în special de statele membre ale UE; și
- (f) o indicație a celor mai potrivite mecanisme de sprijin și de punere în aplicare pentru aplicarea strategiilor menționate anterior.

*Articolul 9***Alocarea de resurse**

(1) Alocarea indicativă de resurse între regiunile ACP se bazează pe estimări standardizate, obiective și transparente ale nevoilor și ale progresului și perspectivelor în procesul de cooperare și de integrare regională.

(2) Resursele alocate cuprind:

- (a) o alocare programabilă destinată sprijinului pentru integrarea regională, politicilor, programelor și proiectelor sectoriale în sprijinul domeniilor critice sau mai puțin critice ale asistenței comunitare; și
- (b) o alocare pentru fiecare regiune ACP care să acopere nevoi neprevăzute cum ar fi cele definite la articolele 72, 72a și 73 din prezentul acord, în cazul în care, având în vedere natura și/sau aplicabilitatea transfrontalieră a nevoii neprevăzute, un astfel de sprijin poate fi acordat mai eficient la nivel regional. Aceste fonduri sunt accesibile în condițiile prevăzute la articolele 72, 72a și 73 din prezentul acord, în cazul în care acest sprijin nu poate fi finanțat din bugetul Uniunii. Se asigură complementaritatea dintre intervențiile prevăzute în baza acestei alocări și eventualele intervenții la nivel național.

(3) Alocarea programabilă facilitează programarea pe termen lung a ajutorului comunitar pentru țara în cauză. Pentru a atinge o dimensiune adecvată și pentru a-și spori eficiența, fondurile regionale și naționale se pot combina pentru finanțarea operațiunilor regionale cu o componentă națională distinctă.

O alocare regională pentru nevoi neprevăzute poate fi mobilizată în beneficiul regiunii în cauză și al țărilor ACP din afara regiunii în cazul în care natura nevoii neprevăzute necesită implicarea acestora, iar centrul de greutate al proiectelor și programelor prevăzute rămâne în regiune.

(4) Fără a aduce atingere articolului 11 privind reexaminările, Comunitatea poate crește alocarea programabilă pentru o regiune sau alocarea pentru nevoi neprevăzute, pentru a ține seama de noile nevoi sau de performanța excepțională:

- (a) noile nevoi pot rezulta din circumstanțe excepționale cum ar fi situații de criză și post-criză sau din nevoile neprevăzute menționate la alineatul (2) litera (b);

▼ M10

- (b) performanța excepțională este o situație în care, în afara reexaminărilor de la mijlocul și sfârșitul perioadei, alocarea programabilă a unei regiuni este total angajată și se poate absorbi o finanțare suplimentară din programul indicativ regional pe fondul unei integrări regionale eficiente și a unei bune gestiuni financiare.

▼ B*Articolul 10***Programul indicativ regional**

(1) Pe baza pachetului financiar menționat anterior, organizația sau organizațiile regionale în cauză, mandatate corespunzător sau, în absența unui astfel de mandat, responsabilii naționali cu autorizarea finanțării stabilesc un proiect de program indicativ regional. Proiectul de program indicativ conține, în special:

- (a) sectoarele centrale și ariile ajutorului comunitar;
- (b) măsurile și acțiunile cele mai potrivite pentru atingerea obiectivelor stabilite pentru sectoarele și ariile respective și

▼ M4

- (c) programele și proiectele care permit realizarea obiectivelor respective, în măsura în care acestea au fost identificate clar, precum și identificarea resurselor care urmează a fi alocate pentru fiecare dintre aceste elemente și un calendar pentru punerea lor în aplicare.

▼ M10

- (2) Programele indicative regionale se adoptă de comun acord de către Comunitate și de către organizația sau organizațiile regionale împuternicite în mod corespunzător sau, în absența unei astfel de împuterniciri, de către statele ACP în cauză.

▼ B*Articolul 11***Procesul de reexaminare**

► **M10** (1) ◀ Cooperarea financiară dintre fiecare regiune ACP și Comunitate trebuie să fie suficient de flexibilă pentru a asigura menținerea constantă a acțiunilor în conformitate cu obiectivele prezentului acord și pentru a lua în considerare orice modificări care ar putea să aibă loc în situația economică, prioritățile și obiectivele regiunii în cauză. Se efectuează o reexaminare a programelor indicative regionale la mijlocul perioadei și la sfârșitul perioadei pentru a adapta programul indicativ la circumstanțele noi și a se asigura o punere în aplicare corectă. După încheierea reexaminărilor de la mijlocul perioadei și de la sfârșitul perioadei, Comunitatea poate reexamina alocarea de resurse ținând seama de nevoile actualizate și de performanțe.

▼ M10

- (2) În situațiile excepționale prevăzute la articolul 9 alineatul (4), pentru a se ține seama de noile nevoi sau de performanța excepțională, o reexaminare ad-hoc se poate efectua la cererea oricăreia dintre părți. Ca urmare a unei reexaminări ad-hoc, o modificare a DSR poate fi decisă de ambele părți și/sau alocarea de resurse poate fi mărită de Comisie în numele Comunității.

Reexaminarea de la sfârșitul perioadei poate include, de asemenea, adaptarea pentru noul cadru financiar multianual de cooperare cu privire la alocarea de resurse și pregătirea programului indicativ regional următor.

▼ **M10***Articolul 12***Cooperare intra-ACP**

(1) Cooperarea intra-ACP contribuie, în calitate de instrument de dezvoltare, la realizarea obiectivului parteneriatului ACP-CE. Cooperarea intra-ACP este o cooperare supraregională. Aceasta urmărește abordarea provocărilor comune cu care se confruntă țările ACP prin operațiuni care transcend conceptul de poziție geografică și sunt în avantajul multor state ACP sau al tuturor acestor state.

(2) În conformitate cu principiile subsidiarității și complementarității, o intervenție intra-ACP este avută în vedere atunci când acțiunea națională și/sau regională se dovedește imposibilă sau mai puțin eficientă, pentru a oferi valoare adăugată în comparație cu operațiunile efectuate cu alte instrumente de cooperare.

(3) Atunci când grupul ACP decide să contribuie la inițiative internaționale sau interregionale din fondul intra-ACP, se asigură o vizibilitate adecvată.

*Articolul 12a***Documentul de strategie intra-ACP**

(1) Programarea cooperării intra-ACP este rezultatul unui schimb de opinii între Comisie și Comitetul de ambasadori ACP și se pregătește în comun de către serviciile Comisiei și Secretariatul ACP, în urma consultărilor cu actorii și părțile interesate relevante.

(2) Documentul de strategie intra-ACP definește acțiunile prioritare ale cooperării intra-ACP și acțiunile necesare pentru a susține însușirea programelor sprijinite. Acesta include următoarele elemente standard:

- (a) o analiză a contextului politic, economic, social și de mediu al grupului de state ACP;
- (b) o evaluare a cooperării intra-ACP în ceea ce privește contribuția sa la realizarea obiectivelor prezentului acord și experiența dobândită;
- (c) o scurtă descriere a strategiei intra-ACP și a obiectivelor urmărite, precum și a cerințelor de finanțare preconizate;
- (d) o scurtă descriere a activităților relevante ale altor parteneri externi în cadrul cooperării; și
- (e) o indicație a contribuției UE la realizarea obiectivelor cooperării intra-ACP și a complementarității acestora la operațiunile finanțate la nivel național și regional și de către alți parteneri externi, în special de statele membre UE.

*Articolul 12b***Cereri de finanțare**

Cererile de finanțare a programelor intra-ACP se prezintă:

- (a) direct de Consiliul de miniștri ACP sau de Comitetul ambasadorilor ACP; sau

▼ M10

(b) indirect de:

- (i) cel puțin trei organisme sau organizații regionale împuternicite în mod corespunzător, care aparțin unor regiuni geografice diferite sau cel puțin două state ACP din fiecare dintre cele 3 regiuni; sau
- (ii) organizații internaționale, cum ar fi Uniunea Africană, care efectuează operațiuni ce contribuie la realizarea obiectivelor de cooperare și integrare regională, cu condiția unei aprobări prealabile din partea Comitetului ambasadorilor ACP; sau
- (iii) regiunile Caraibe sau Pacific, având în vedere amplasarea geografică deosebită a acestora, cu condiția aprobării prealabile din partea Consiliului de miniștri ACP sau a Comitetului ambasadorilor ACP.

*Articolul 12c***Alocarea de resurse**

Alocarea indicativă de resurse se bazează pe estimări ale nevoilor și ale progresului și perspectivelor în procesul de cooperare intra-ACP. Aceasta cuprinde o rezervă de fonduri neprogramate.

*Articolul 13***Programul indicativ intra-ACP**

(1) Programul indicativ intra-ACP cuprinde următoarele elemente standard principale:

- (a) sectoare și tematici cheie ale ajutorului comunitar;
- (b) cele mai adecvate măsuri și acțiuni pentru realizarea obiectivelor stabilite pentru sectoarele și tematicile cheie; și
- (c) programele și proiectele necesare pentru realizarea obiectivelor identificate, în măsura în care au fost identificate în mod clar, precum și o indicație a resurselor prevăzute a fi alocate pentru fiecare dintre acestea și un calendar de punere în aplicare.

(2) Comisia și Secretariatul ACP identifică și evaluează acțiunile corespunzătoare. Pe această bază, programul indicativ intra-ACP se pregătește în comun de către serviciile Comisiei și Secretariatul ACP și se prezintă Comitetului ambasadorilor ACP-CE. Acesta este adoptat de către Comisie, în numele Comunității, și de către Comitetul ambasadorilor ACP.

(3) Fără a aduce atingere articolului 12b litera (b) punctul (iii), Comitetul ambasadorilor ACP prezintă în fiecare an o listă consolidată a cererilor de finanțare a acțiunilor prioritare prevăzute în cadrul programului indicativ intra-ACP. Comisia identifică și pregătește acțiunile corespunzătoare împreună cu Secretariatul ACP, precum și un program anual de acțiune. În măsura posibilului și ținând cont de resursele alocate, cererile de finanțare a acțiunilor care nu sunt prevăzute în cadrul programului indicativ intra-ACP sunt incluse în programul anual de acțiune. În cazuri excepționale, aceste cereri sunt adoptate printr-o decizie specială de finanțare din partea Comisiei.

*Articolul 14***Procesul de reexaminare**

(1) Cooperarea intra-ACP trebuie să fie suficient de flexibilă și reactivă pentru a asigura că acțiunile sale rămân în conformitate cu obiectivele prezentului acord și pentru a ține seama de orice modificări ale priorităților și obiectivelor grupului de state ACP.

▼ M10

(2) Comitetul ambasadorilor ACP și Comisia efectuează o reexaminare la mijlocul și la sfârșitul perioadei a strategiei de cooperare și a programului indicativ intra-ACP pentru a le adapta la circumstanțele actuale și pentru a asigura aplicarea corectă a acestora. Dacă situația impune acest lucru, pot fi efectuate, de asemenea, reexaminări ad-hoc pentru a se ține seama de noile nevoi care pot apărea în urma unor circumstanțe excepționale sau neprevăzute, cum sunt cele care apar în urma unor provocări noi comune țărilor ACP.

(3) Comitetul ambasadorilor ACP și Comisia, în cadrul reexaminărilor de la mijlocul și de la sfârșitul perioadei sau după o reexaminare ad-hoc, pot revizui și adapta documentul de strategie de cooperare intra-ACP.

(4) În urma activităților de reexaminare de la mijlocul și de la sfârșitul perioadei sau a reexaminărilor ad-hoc, Comitetul ambasadorilor ACP și Comisia pot ajusta alocările în cadrul programului indicativ intra-ACP și pot mobiliza rezerva intra-ACP neprogramată.

▼ B

CAPITOLUL 3

▼ M4

EVALUAREA ȘI FINANȚAREA

*Articolul 15***Identificarea, pregătirea și evaluarea programelor și proiectelor****▼ M10**

(1) Programele și proiectele care au fost prezentate de statul ACP în cauză sau de organizația sau organismul relevant la nivel regional sau intra-ACP fac obiectul unei evaluări comune. Comitetul ACP-CE de cooperare pentru finanțarea dezvoltării elaborează orientările generale și criteriile de evaluare a programelor și proiectelor. Programele și proiectele respective sunt în general multianuale și pot cuprinde o varietate de acțiuni de dimensiuni limitate într-o anumită zonă.

▼ M4

(2) Dosarele cu programe și proiecte pregătite și prezentate pentru finanțare trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru evaluarea programelor și proiectelor sau, în cazul în care programele și proiectele respective nu au fost complet definite, să furnizeze o descriere cuprinzătoare necesară pentru evaluarea acestora.

▼ M10

(3) Evaluarea programelor și proiectelor ține seama de constrângerile naționale în materie de resurse umane și asigură o strategie favorabilă pentru promovarea resurselor respective. De asemenea, se ține seama de caracteristicile și constrângerile specifice fiecărui stat sau fiecărei regiuni ACP.

▼ M4

(4) Programele și proiectele care urmează a fi puse în aplicare de actorii non-statali care sunt eligibili în temeiul prezentului acord pot fi evaluate doar de Comisie și pot genera încheierea între Comisie și actorii non-statali a unor contracte de acordare de subvenții, astfel cum se menționează la articolul 19a. Evaluarea trebuie să îndeplinească dispozițiile articolului 4 alineatul (1) litera (d) privind tipul actorilor, eligibilitatea acestora și tipul activității care urmează a fi sprijinită. Comisia, reprezentată de șeful delegației, informează ► **M10** responsabilul relevant cu autorizarea finanțării ◀ cu privire la subvențiile acordate.

▼ **M4***Articolul 16***Propunerea și decizia de finanțare**

- (1) Concluziile evaluării se rezumă într-o propunere de finanțare a cărei versiune finală este întocmită de Comisie în strânsă colaborare cu ► **M10** statului ACP în cauză sau organizația sau organismul relevant la nivel regional sau intra-ACP ◀.
- (2) (eliminat)
- (3) (eliminat)
- (4) Comisia, hotărând în numele Comunității, comunică ► **M10** statului ACP în cauză sau organizației sau organismului relevant la nivel regional sau intra-ACP ◀ decizia privind finanțarea în termen de 90 de zile de la data întocmirii versiunii finale a propunerii de finanțare.
- (5) În cazul în care propunerea de finanțare nu este adoptată de Comisie în numele Comunității, ► **M10** statului ACP în cauză sau organizației sau organismului relevant la nivel regional sau intra-ACP ◀ i se comunică de îndată motivele respectivei decizii. În acest caz, reprezentanții ► **M10** statului ACP în cauză sau organizației sau organismului relevant la nivel regional sau intra-ACP ◀ pot să solicite în termen de 60 de zile de la notificare:
- (a) înaintarea chestiunii către Comitetul ACP-CE de cooperare pentru finanțarea dezvoltării instituit în temeiul prezentului acord sau
 - (b) acordarea unei audieri cu privire la chestiunea în cauză de către reprezentanții Comunității.
- (6) După o astfel de audiere, Comisia adoptă, în numele Comunității, o decizie definitivă de adoptare sau respingere a propunerii de finanțare. Înainte de adoptarea deciziei, ► **M10** statului ACP în cauză sau organizația sau organismul relevant la nivel regional sau intra-ACP ◀ poate înainta Comisiei orice date pe care le consideră necesare pentru a completa informațiile deja disponibile.

▼ **M10***Articolul 17***Acordul de finanțare**

- (1) De regulă, programele și proiectele finanțate prin cadrul financiar multianual de cooperare fac obiectul unui acord de finanțare încheiat de Comisie și statul ACP sau organizația sau organismul relevant la nivel regional sau intra-ACP.
- (2) Acordul de finanțare se încheie în termen de 60 de zile de la comunicarea deciziei de finanțare adoptate de către Comisie. Acordul de finanțare:
- (a) specifică, în special, detaliile contribuției financiare a Comunității, modalitățile și condițiile de finanțare și dispozițiile generale și specifice privind programul sau proiectul respectiv, inclusiv efectele și rezultatele preconizate; și
 - (b) prevede provizioane corespunzătoare pentru a acoperi creșterile de costuri, cheltuielile neprevăzute, auditurile și evaluările.

▼ M10

(3) Orice rest de plată rămas după închiderea conturilor programelor și proiectelor în termenul pentru angajamente stabilit în cadrul financiar multianual de cooperare din care au fost finanțate programele și proiectele revine statului ACP sau organizației sau organismului relevant la nivel regional sau intra-ACP.

▼ M4*Articolul 18***Depășirea costurilor**

(1) Din momentul în care apare riscul depășirii costurilor dincolo de sursele de finanțare disponibile în conformitate cu acordul de finanțare, ►M10 responsabilul relevant cu autorizarea finanțării ◀ comunică acest lucru Comisiei și solicită aprobarea prealabilă a acesteia cu privire la măsurile pe care ►M10 responsabilul relevant cu autorizarea finanțării ◀ intenționează să le ia pentru a acoperi depășirile de costuri, fie reducând amploarea programului sau proiectului, fie apelând la resurse naționale sau alte resurse necomunitare.

(2) În cazul în care nu se poate reduce amploarea programului sau proiectului sau nu se pot acoperi depășirile costurilor cu alte resurse, Comisia, în numele Comunității, pe baza unei cereri întemeiate din partea ►M10 responsabilului relevant cu autorizarea finanțării ◀, poate lua o decizie suplimentară de finanțare privind resursele din programul indicativ.

*Articolul 19***Finanțarea retroactivă**

(1) Pentru a asigura demararea rapidă a proiectelor, pentru a evita golurile dintre proiectele succesive și pentru a preveni întârzierile, la încheierea evaluării proiectului și înainte de luarea deciziei de finanțare, ►M10 statele ACP sau organizația sau organismul relevant la nivel regional sau intra-ACP ◀ pot să prefinanțeze activitățile legate de demararea programelor, munca sezonieră sau preliminară, comenzile de echipamente cu termen de livrare lung, precum și unele operațiuni curente. Cheltuielile respective trebuie să fie în conformitate cu procedurile prevăzute de prezentul acord.

(2) Cheltuielile menționate la alineatul (1) se indică în propunerea de finanțare și nu aduc atingere deciziei de finanțare adoptate de Comisie în numele Comunității.

(3) Cheltuielile efectuate de ►M10 statul ACP sau organizația sau organismul relevant la nivel regional sau intra-ACP ◀ în temeiul prezentului articol se finanțează retroactiv în cadrul programului sau proiectului, după semnarea acordului de finanțare.

▼ B

CAPITOLUL 4

▼ M4**PUNEREA ÎN APLICARE***Articolul 19a***Măsuri de punere în aplicare****▼ M10**

(1) Punerea în aplicare a programelor și proiectelor finanțate din cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord constă în cea mai mare parte din:

▼ M4

- (a) atribuirea de contracte de achiziții;
- (b) acordarea de subvenții;

▼ M4

- (c) executarea prin contracte în regie proprie;

▼ M10

- (d) plăți directe ca sprijin bugetar, sprijin pentru programele sectoriale, scutirea de datorii și sprijin pentru atenuarea efectelor adverse rezultate din șocurile exogene pe termen scurt, incluzând fluctuații ale veniturilor din exporturi.

▼ M4

- (2) În sensul prezentei anexe, contractele de achiziții sunt contracte cu titlu oneros încheiate în scris, pentru obținerea contra cost a furnizării unor bunuri mobiliare, a executării unor lucrări sau a prestării unor servicii.

- (3) În sensul prezentei anexe, subvențiile sunt contribuții financiare directe acordate prin intermediul unei donații pentru a finanța:

- (a) fie o acțiune care să promoveze realizarea unui obiectiv prevăzut de prezentul acord, fie un program sau proiect adoptat în conformitate cu prezentul acord sau

- (b) funcționarea unui organism care urmărește un astfel de obiectiv.

Subvențiile fac obiectul unui contract scris.

*Articolul 19b***Procedura de licitație și clauza de suspendare**

Pentru a asigura demararea rapidă a proiectului, ► **M10** statul ACP sau organizația sau organismul relevant la nivel regional sau intra-ACP ◀ poate, în toate cazurile justificate în mod corespunzător și de comun acord cu Comisia, să publice invitații de participare la licitații pentru toate tipurile de contracte cu clauză de suspendare, de îndată ce evaluarea proiectului s-a finalizat dar înainte de luarea deciziei de finanțare. Dispoziția respectivă trebuie menționată în propunerea de finanțare.

▼ M10*Articolul 19c***Atribuirea contractelor, atribuirea subvențiilor și executarea contractelor**

- (1) Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 26, contractele și subvențiile se atribuie și se pun în aplicare în conformitate cu normele comunitare și, exceptând cazurile specifice prevăzute de aceste norme, în conformitate cu documentația și procedurile standard stabilite și publicate de Comisie în scopul aplicării acțiunilor de cooperare cu țările terțe, aflate în vigoare la momentul lansării procedurii în cauză.

- (2) În cadrul gestionării descentralizate, în cazul în care o evaluare comună arată că procedurile de atribuire a contractelor și subvențiilor în statul ACP sau în regiunea beneficiară sau procedurile aprobate de furnizorii de fonduri sunt în conformitate cu principiile transparenței, proporționalității, egalității de tratament și nediscriminării și exclud orice tip de conflict de interese, Comisia utilizează aceste proceduri în conformitate cu Declarația de la Paris și fără a aduce atingere articolului 26, cu deplina respectare a normelor care reglementează exercitarea competențelor sale în acest domeniu.

- (3) Statul ACP sau organizația sau organismul relevant la nivel regional sau intra-ACP se angajează să verifice în mod regulat că operațiunile finanțate din cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord au fost aplicate în mod corespunzător, să ia măsuri adecvate pentru prevenirea neregulilor și a fraudei și, dacă este necesar, să inițieze acțiuni în justiție pentru recuperarea fondurilor plătite necuvenit.

▼ M10

(4) În cadrul gestionării descentralizate, contractele se negociază, se întocmesc, se semnează și se execută de către statele ACP sau de către organizația sau organismul relevant la nivel regional sau intra-ACP. Aceste state și organizația sau organismul relevant la nivel regional sau intra-ACP pot, cu toate acestea, să solicite Comisiei să negocieze, să întocmească, să semneze și să execute contracte în numele lor.

▼ M13

(5) În temeiul angajamentului menționat la articolul 32 alineatul (1) litera (a) și articolul 50 din prezentul acord, contractele și granturile finanțate din resurse din cadrul financiar multianual de cooperare cu ACP se execută în conformitate cu legislația aplicabilă în domeniul mediului și cu standardele de bază recunoscute la nivel internațional din domeniul legislației muncii.

▼ M10

(6) Un grup de experți format din reprezentanți ai Secretariatului grupului de state ACP și ai Comisiei este înființat pentru a identifica, la cererea uneia dintre părți, orice modificări corespunzătoare și pentru a sugera amendamente și îmbunătățiri la normele și procedurile prevăzute la alineatele (1) și (2).

Acest grup de experți prezintă, de asemenea, un raport periodic Comitetului ACP-CE de cooperare pentru finanțarea dezvoltării pentru a-l sprijini în sarcina sa de a examina problemele legate de aplicarea activităților de cooperare pentru dezvoltare și propunerea de măsuri adecvate.

*Articolul 20***Eligibilitatea**

Cu excepția cazului în care se acordă o derogare în conformitate cu articolul 22 și fără a aduce atingere articolului 26:

▼ M13

1. Participarea la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții sau granturile finanțate din cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord sunt deschise tuturor persoanelor fizice care sunt fie resortisanți, fie persoane juridice stabilite în mod efectiv:

- (a) într-un stat ACP, într-un stat membru al Comunității Europene, beneficiare ale Instrumentului de asistență pentru preaderare al Comunității Europene, într-un stat membru al Spațiului Economic European și în țările și teritoriile de peste mări care intră sub incidența Deciziei 2013/755/UE a Consiliului din 25 noiembrie 2013 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană ⁽¹⁾;
- (b) în țări și teritorii în curs de dezvoltare, astfel cum figurează pe lista beneficiarilor de asistență oficială pentru dezvoltare întocmită de CAD din cadrul OCDE, care nu fac parte din grupul G20, fără a aduce atingere statutului Republicii Africa de Sud, astfel cum este reglementat de Protocolul nr. 3;
- (c) în țări pentru care accesul reciproc la asistență externă a fost stabilit de către Comisie în acord cu țările ACP.

Accesul reciproc se poate acorda, pentru o perioadă limitată de cel puțin un an, de fiecare dată când o țară acordă eligibilitatea, în condiții egale, entităților din Comunitate și din țările eligibile în temeiul prezentului articol;

⁽¹⁾ JO L 344, 19.12.2013, p. 1.

▼ M13

- (d) într-un stat membru al OCDE, în cazul contractelor puse în aplicare într-o țară din categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate sau a țărilor sărace puternic îndatorate (HIPC), astfel cum figurează pe lista beneficiarilor de asistență oficială pentru dezvoltare întocmită și publicată de CAD din cadrul OCDE.

▼ M10

2. Serviciile prestate în baza unui contract finanțat din cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord pot fi furnizate de experți de orice naționalitate, fără a aduce atingere cerințelor calitative și financiare prevăzute în normele de achiziții ale Comunității.

▼ M13

3. Toate produsele și materialele achiziționate în cadrul unui contract de achiziții sau în conformitate cu un acord de grant și finanțate din cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord provin dintr-o țară eligibilă, astfel cum se definește în prezentul articol.

Cu toate acestea, ele pot să provină din orice stat atunci când valoarea produselor și a materialelor ce urmează să fie achiziționate este sub pragul fixat pentru recurgerea la procedura negociată competitivă, stabilită în conformitate cu articolul 19C alineatul (1).

În acest context, definiția noțiunii de „produse originare” se evaluează prin raportare la acordurile internaționale relevante, iar produsele originare din Comunitate cuprind produsele originare din țări și teritorii de peste mări.

▼ M10

4. Participarea la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții sau de subvenții finanțate din cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord este deschisă organizațiilor internaționale.

▼ M13

5. Atunci când cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord finanțează o operațiune pusă în aplicare prin intermediul unei organizații internaționale, participarea la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții sau de granturi este deschisă tuturor persoanelor fizice și juridice eligibile în temeiul alineatului (1), precum și tuturor persoanelor fizice și juridice eligibile în conformitate cu normele organizației respective, acordându-se atenție asigurării unui tratament egal al tuturor donatorilor. Aceleași norme se aplică în cazul produselor și al materialelor.
6. Atunci când cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord finanțează o operațiune pusă în aplicare în cadrul unei inițiative regionale, participarea la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții sau de granturi este deschisă tuturor persoanelor fizice și juridice eligibile în temeiul alineatului (1), precum și tuturor persoanelor fizice și juridice dintr-o țară care participă la inițiativa respectivă. Aceleași norme se aplică în cazul produselor și al materialelor.
7. Atunci când cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord finanțează o operațiune cofinanțată împreună cu un partener sau cu un alt donator sau pusă în aplicare prin intermediul oricărui fond fiduciar instituit de Comisie, participarea la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții sau de granturi este deschisă tuturor persoanelor fizice și juridice eligibile în temeiul alineatului (1), precum și tuturor persoanelor fizice și juridice eligibile în temeiul normelor instituite de partenerul respectiv, de alți donatori sau în temeiul normelor stabilite în actul constitutiv al fondului fiduciar.

▼ **M13**

În cazul acțiunilor puse în aplicare prin organisme abilitate, care sunt state membre sau agențiile acestora, prin Banca Europeană de Investiții sau prin organizații internaționale sau agențiile acestora, persoanele fizice și juridice care sunt eligibile în temeiul normelor organismului abilitat respectiv, astfel cum sunt identificate în acordurile încheiate cu organismul cofinanțator sau de punere în aplicare, sunt, de asemenea, eligibile. Aceleași norme se aplică în cazul produselor și al materialelor.

8. Atunci când cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord finanțează o operațiune cofinanțată în cadrul altui instrument financiar al UE, participarea la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții sau de granturi este deschisă tuturor persoanelor fizice și juridice eligibile în temeiul alineatului (1), precum și tuturor persoanelor fizice și juridice eligibile în temeiul oricăruia dintre aceste instrumente. Aceleași norme se aplică în cazul produselor și al materialelor.
9. Eligibilitatea, astfel cum este definită în prezentul articol, poate fi restricționată în ceea ce privește naționalitatea, localizarea sau natura solicitanților, dacă natura și obiectivele acțiunii o impun și, după caz, pentru punerea în aplicare efectivă a acesteia.

▼ **M10**▼ **M4***Articolul 22***Derogări**▼ **M13**

(1) Ofertanții, solicitanții și candidații din țările terțe care nu sunt eligibile în temeiul articolului 20 pot fi autorizați să participe la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții sau de granturi finanțate de Comunitate din cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord, iar produsele și materialele de origine neeligibile pot fi acceptate ca eligibile la solicitarea justificată a statelor ACP sau a organizației relevante ori a organismului relevant la nivel regional sau intra-ACP:

- (a) în cazul țărilor care au legături economice, comerciale sau geografice tradiționale cu țările beneficiare învecinate; sau
- (b) în caz de urgență sau în cazul indisponibilității produselor și serviciilor pe piețele țărilor în cauză, precum și în alte cazuri justificate în mod corespunzător, în care normele de eligibilitate riscă să pună în imposibilitate sau să îngreuneze excesiv realizarea unui proiect, a unui program sau a unei acțiuni.

Statul ACP sau organizația relevantă ori organismul relevant la nivel regional sau intra-ACP furnizează de fiecare dată Comisiei informațiile necesare pentru adoptarea unei decizii cu privire la derogarea respectivă.

▼ **M4**

(2) În cazul proiectelor finanțate din facilitatea de investiție, se aplică normele Băncii privind achizițiile.

▼ **M10**▼ **M4***Articolul 24***Punerea în aplicare prin contracte în regie proprie**

(1) În cazul contractelor în regie proprie, programele și proiectele se aplică prin intermediul agențiilor sau serviciilor publice sau cu participare publică ale statului sau statelor ACP în cauză sau de persoana juridică responsabilă cu executarea acestora.

▼ M4

(2) Comunitatea contribuie la cheltuielile serviciului în cauză prin acordarea de echipamente și/sau materiale de care acesta nu dispune și/sau de resurse care permit recrutarea personalului suplimentar necesar, și anume experți din statele ACP în cauză sau alte state ACP. Contribuția Comunității acoperă numai costurile acumulate de măsurile suplimentare și cheltuielile temporare de executare și care se limitează strict la cerințele programelor și proiectelor în cauză.

(3) Programele de executare a operațiunilor în regie proprie trebuie să respecte normele, procedurile și documentele standard comunitare stabilite de Comisie și aplicabile la data aprobării programelor respective.

▼ M10**▼ M4***Articolul 26***Tratamentul preferențial****▼ M10**

(1) Se iau măsuri privind încurajarea unei participări cât mai ample a persoanelor fizice și juridice din statele ACP la executarea contractelor finanțate de cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord pentru a permite optimizarea resurselor fizice și umane ale statelor respective. În acest scop:

▼ M13

- (a) pentru contractele de lucrări cu o valoare mai mică de 5 000 000 EUR, ofertanții din statele ACP beneficiază, cu condiția ca cel puțin un sfert din capitalul social și din personalul de conducere să provină din unul sau mai multe state ACP, de o preferință în materie de prețuri de 10 % în cursul evaluării financiare;
- (b) pentru contractele de furnizare de bunuri cu o valoare mai mică de 300 000 EUR, ofertanții din statele ACP, fie în mod individual, fie în cadrul unui consorțiu cu parteneri europeni, beneficiază de o preferință în materie de prețuri de 15 % în cursul evaluării financiare;
- (c) în privința altor contracte de servicii decât contractele-cadru ale Comisiei Europene, atunci când sunt evaluate oferte tehnice, se acordă preferință ofertelor depuse de persoane juridice sau fizice din statele ACP, fie în mod individual, fie în cadrul unui consorțiu între acestea;

▼ M4

- (d) în cazul în care se prevede subcontractarea, ofertanții acceptați oferă prețul preferențial persoanelor fizice, societăților și întreprinderilor din statele ACP în măsură să execute contractul solicitat în condiții similare și
- (e) statul ACP poate să acorde ofertanților potențiali, în invitația de participare la licitație, asistență din partea societăților, întreprinderilor, experților sau consultanților naționali ai altor state ACP, selectați de comun acord. Respectiva cooperare poate lua forma unei asociații în participațiune, a unui subcontract sau a formării la locul de muncă a personalului în curs de angajare.

▼ M13

(2) Fără a aduce atingere dispozițiilor de la alineatul (1), în cazul în care se recunoaște că două oferte pentru contracte de lucrări, furnizare de bunuri sau de servicii sunt echivalente, se acordă preferință:

- (a) ofertantului dintr-un stat ACP; sau

▼ M13

- (b) în cazul în care nu există un astfel de ofertant, ofertantului care:
- (i) permite utilizarea în condițiile cele mai bune a resurselor fizice și umane ale statelor ACP;
 - (ii) oferă cele mai multe posibilități de subcontractare pentru companiile, întreprinderile sau persoanele fizice din statele ACP; sau
 - (iii) este un consorțiu de persoane fizice, companii sau întreprinderi din statele ACP și din Comunitate.

▼ M10**▼ B***Articolul 30***Soluționarea litigiilor****▼ M10**

Soluționarea litigiilor dintre autoritățile unui stat ACP sau organizația sau organismul relevant la nivel regional sau intra-ACP și un contractant, furnizor sau prestator de servicii pe durata executării unui contract finanțat din cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord se realizează:

▼ B

- (a) în conformitate cu legislația națională a statului ACP în cauză, în cazul unui contract național;
- (b) în cazul unui contract transnațional:
 - (i) fie, în cazul în care părțile contractului convin astfel, în conformitate cu legislația națională a statului ACP în cauză sau cu practicile stabilite pe plan internațional;
 - (ii) fie prin arbitraj, în conformitate cu normele de procedură care se adoptă prin decizia Consiliului de miniștri la prima reuniune care urmează semnării prezentului acord, la recomandarea Comitetului ACP-CE de cooperare pentru finanțarea dezvoltării.

*Articolul 31***Regimul fiscal și vamal**

(1) Statele ACP aplică contractelor finanțate de Comunitate un regim fiscal și vamal care nu este mai puțin favorabil decât cel aplicat statelor care beneficiază de clauza națiunii celei mai favorizate sau organizațiilor internaționale de dezvoltare cu care au relații. În scopul determinării regimului aplicabil națiunii celei mai favorizate, nu se iau în considerare regimurile aplicate de statul ACP în cauză altor state ACP sau altor țări în curs de dezvoltare.

(2) Sub rezerva dispozițiilor anterioare, următorul regim se aplică contractelor finanțate de Comunitate:

- (a) contractul nu este condiționat nici de drepturile de timbru și de înregistrare, nici de taxele fiscale cu efect echivalent, indiferent dacă acestea există sau urmează a fi instituite în viitor în statul ACP beneficiar; cu toate acestea, respectivele contracte se înregistrează în conformitate cu actele cu putere de lege în vigoare în statul ACP, iar înregistrarea poate atrage după sine o redevență care corespunde prestării serviciului;

▼B

- (b) beneficiile și/sau veniturile care provin din executarea contractelor se impozitează în conformitate cu regimurile fiscale interne ale statului ACP în cauză, în măsura în care persoanele fizice sau juridice care realizează aceste beneficii și/sau venituri au un sediu permanent în statul respectiv sau în măsura în care durata de executare a contractului depășește șase luni;
 - (c) întreprinderile care trebuie să importe materiale pentru executarea contractelor de lucrări beneficiază, în cazul în care solicită, de regimul de admitere temporară, astfel cum acesta este definit de legislația națională a statului ACP beneficiar, în ceea ce privește materialele respective;
 - (d) echipamentul profesional necesar îndeplinirii sarcinilor definite într-un contract de servicii este admis temporar în statul sau statele ACP beneficiare în conformitate cu legislația lor națională cu scutire de drepturi fiscale, de import și vamale sau alte taxe cu efect echivalent în cazul în care aceste drepturi și taxe nu constituie remunerarea unei prestări de servicii;
 - (e) importurile în cadrul contractelor de furnizare se admit în statul ACP beneficiar cu scutire de drepturi fiscale, de import și vamale sau alte taxe cu efect echivalent. Contractul pentru furnizările provenind din statul ACP în cauză se încheie pe baza prețului franco fabrică la care se pot adăuga drepturile fiscale interne care se aplică în statul ACP, după caz, furnizărilor respective;
 - (f) combustibilii, lubrifianții și lianții de hidrocarburi și, în general, toate materialele utilizate în derularea unui contract de lucrări se consideră a fi fost achiziționate pe piața locală și se supun regimului fiscal care se aplică în temeiul legislației naționale în vigoare în statul ACP beneficiar;
 - (g) efectele și obiectele personale importate pentru uzul persoanelor fizice, altele decât cele recrutate local, însărcinate cu îndeplinirea sarcinilor definite într-un contract de servicii, și pentru uzul membrilor de familie ai acestora se scutesc de drepturi vamale sau de import, taxe și alte taxe fiscale cu efect echivalent, în limitele legislației naționale în vigoare din statul ACP beneficiar.
- (3) Orice aspect nereglementat de dispozițiile anterioare privind regimul fiscal și vamal intră sub incidența legislației naționale a statului ACP în cauză.

CAPITOLUL 5**MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA***Articolul 32***Obiective**

Obiectivul monitorizării și al evaluării constă în controlul regulat al operațiunilor de dezvoltare (pregătire, punere în aplicare și executare) în vederea îmbunătățirii eficienței operațiunilor curente și viitoare de dezvoltare.

▼ M10*Articolul 33***Modalități**

(1) Fără a aduce atingere evaluărilor efectuate de statele ACP sau organizația sau organismul relevant la nivel regional sau intra-ACP sau de Comisie, aceste lucrări se efectuează în comun de către statul (statele) ACP sau organizația sau organismul relevant la nivel regional sau intra-ACP și de Comunitate. Comitetul ACP-CE de cooperare pentru finanțarea dezvoltării asigură caracterul comun al monitorizării și al evaluării. Pentru a asista Comitetul ACP-CE de cooperare pentru finanțarea dezvoltării, Comisia și Secretariatul general ACP pregătesc și pun în aplicare monitorizarea în comun și evaluările și le raportează Comitetului. La prima reuniune de după semnarea acordului, Comitetul adoptă modalitățile de funcționare care vizează garantarea caracterului comun al operațiunilor și aprobă, în fiecare an, programul de lucru.

(2) Activitățile de monitorizare și evaluare constau în special în următoarele:

- (a) să asigure evaluări regulate și independente ale operațiunilor și activităților cadrului financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord, comparând rezultatele cu obiectivele; și, prin aceasta,
- (b) să permită statelor ACP sau organizației sau organismului relevant la nivel regional sau intra-ACP și Comisiei și instituțiilor comune să folosească informațiile respective pentru conceperea și executarea politicilor și a operațiunilor viitoare.

▼ B

CAPITOLUL 6

▼ M4**AGENȚI ÎNSĂRCINAȚI CU GESTIONAREA ȘI EXECUȚIA RESURSELOR PROVENITE DIN FOND****▼ M10***Articolul 34***Comisia**

(1) Comisia se ocupă de execuția financiară a operațiunilor efectuate cu resurse din cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord, cu excepția facilității de investiție și a subvențiilor la rata dobânzii, utilizând următoarele metode principale de gestiune:

- (a) gestiune centralizată;
- (b) gestiune descentralizată.

(2) De regulă, execuția financiară a resurselor din cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord de către Comisie este descentralizată.

În acest caz, atribuțiile de execuție sunt îndeplinite de statele ACP în conformitate cu articolul 35.

(3) Pentru a efectua execuția financiară a resurselor din cadrul financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord, Comisia își delegă competențele executive în cadrul propriilor departamente. Comisia înștiințează statele ACP și Comitetul ACP-CE de cooperare pentru finanțarea dezvoltării cu privire la delegarea atribuțiilor.

▼ **M4***Articolul 35***Responsabilul național cu autorizarea finanțării**▼ **M10**

(1) Guvernul fiecărui stat ACP numește un responsabil național cu autorizarea finanțării care să îl reprezinte în toate operațiunile finanțate din resursele cadrului financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord gestionat de Comisie și de Bancă. Responsabilul național cu autorizarea finanțării numește unul sau mai mulți responsabili naționali adjuncți cu autorizarea finanțării care să îl înlocuiască atunci când acesta nu își poate îndeplini atribuțiile, comunicând Comisiei această desemnare. Ori de câte ori sunt îndeplinite condițiile privind capacitatea instituțională și buna gestiune financiară, responsabilul național cu autorizarea finanțării poate delega funcțiile privind aplicarea programelor și proiectelor respective organismului competent din cadrul administrației naționale. Responsabilul național cu autorizarea finanțării comunică Comisiei orice astfel de delegare.

În cazul programelor și proiectelor regionale, organizația sau organismul relevant desemnează un responsabil regional cu autorizarea finanțării, ale cărui atribuții corespund *mutatis mutandis* celor ale responsabilului național cu autorizarea finanțării.

În cazul programelor și proiectelor intra-ACP, Comitetul ambasadorilor ACP desemnează un responsabil intra-ACP cu autorizarea finanțării, ale cărui atribuții corespund *mutatis mutandis* celor ale responsabilului național cu autorizarea finanțării. În cazul în care Secretariatul ACP nu este responsabilul cu autorizarea finanțării, Comitetul ambasadorilor este informat în conformitate cu acordul de finanțare cu privire la punerea în aplicare a programelor și proiectelor.

Atunci când Comisia constată existența unor probleme în desfășurarea procedurilor legate de gestionarea resurselor cadrului financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord, aceasta împreună cu responsabilul relevant cu autorizarea finanțării ia toate contactele necesare pentru remedierea situației și, după caz, ia toate măsurile adecvate.

Responsabilul relevant cu autorizarea finanțării își asumă responsabilitatea financiară numai pentru atribuțiile de execuție care i-au fost încredințate.

În cazul în care resursele cadrului financiar multianual de cooperare în temeiul prezentului acord sunt gestionate descentralizat sau în baza oricărei competențe suplimentare care ar putea fi acordată de Comisie, responsabilul relevant cu autorizarea finanțării:

▼ **M4**

- (a) este responsabil cu planificarea, coordonarea, monitorizarea regulată, revizuirile anuale, la mijlocul și la sfârșitul termenului de punere în aplicare a cooperării și coordonarea cu finanțatorii;
- (b) în strânsă colaborare cu Comisia, este responsabil cu pregătirea, prezentarea și evaluarea programelor și proiectelor;
- (c) pregătește dosarele de licitație și, după caz, documentația pentru cereri de oferte;
- (d) prezintă Comisiei spre aprobare dosarele de licitație și, după caz, documentația pentru cereri de oferte, înainte de lansarea invitațiilor de participare la licitație și, după caz, la cereri de oferte;
- (e) în strânsă cooperare cu Comisia, lansează invitații de participare la licitație și, după caz, cereri de oferte;
- (f) primește ofertele și trimite Comisiei copii ale ofertelor; prezidează deschiderea ofertelor și decide rezultatele examinării acestora în perioada de valabilitatea a ofertelor, având în vedere timpul necesar aprobării contractelor;

▼ M4

- (g) invită Comisia la deschiderea ofertelor și și comunică Comisiei rezultatele examinării ofertelor pentru atribuirea contractelor și subvențiilor;
 - (h) prezintă Comisiei spre aprobare contractele, programele estimative și orice acte adiționale la acestea;
 - (i) semnează contractele și actele adiționale aprobate de Comisie;
 - (j) eliberează și autorizează cheltuieli în limitele fondurilor care i-au fost încredințate și
 - (k) pe perioada operațiunilor de execuție, ia toate măsurile de adaptare necesare pentru asigurarea unei bune execuții a programelor sau proiectelor din punct de vedere economic și tehnic.
- (2) Pe perioada executării operațiunilor și în conformitate cu cerința de a informa Comisia, ► **M10** responsabilul relevant cu autorizarea finanțării ◀ decide cu privire la:
- (a) ajustări detaliate și modificări tehnice ale programelor și proiectelor în măsura în care acestea nu afectează soluția tehnică adoptată și rămân în limitele rezervei pentru ajustări astfel cum se prevede în acordul de finanțare;
 - (b) schimbări ale amplasamentului pentru programele și proiectele cu unități multiple, în cazul în care acestea se justifică din punct de tehnic, economic sau social;
 - (c) impunerea sau scutirea de penalități de întârziere;
 - (d) acte privind liberarea garanțiilor;
 - (e) achiziția de mărfuri, indiferent de originea acestora, pe piața locală;
 - (f) folosirea echipamentelor și a utilajelor de construcție care nu sunt originare din statele membre sau din statele ACP, cu condiția să nu existe producție de echipamente și utilaje comparabile în statele membre sau statele ACP;
 - (g) subcontractări;
 - (h) acceptarea finală, cu condiția ca prezenței Comisiei la acceptarea provizorie, avizarea proceselor-verbale corespunzătoare și după caz, prezența sa la acceptarea finală, în special în cazul în care amplasarea rezervelor formulate la acceptarea provizorie necesită lucrări suplimentare majore și
 - (i) cooptarea consultanților și a altor experți în asistență tehnică.

*Articolul 36***Șeful delegației**

(1) Comisia este reprezentată în fiecare stat ACP sau în fiecare grupare regională care solicită acest lucru în mod expres de o delegație sub autoritatea unui șef de delegație, cu aprobarea statului sau statelor ACP în cauză. Se iau măsuri adecvate de fiecare dată când este numit un șef de delegație pentru un grup de state ACP. Șeful de delegație reprezintă Comisia în toate domeniile de competență și în toate domeniile de activitate ale acesteia.

▼ M4

- (2) Șeful delegației este principalul punct de contact pentru statele ACP și organismele sau organizațiile eligibile pentru sprijin financiar în temeiul acordului. Șeful delegației cooperează și lucrează în strânsă colaborare cu responsabilul național cu autorizarea finanțării.
- (3) Șeful delegației primește instrucțiunile și competențele delegate necesare pentru a facilita și accelera operațiunile finanțate în temeiul acordului.
- (4) Șeful delegației informează în mod regulat autoritățile naționale cu privire la activitățile comunitare care pot avea o incidență directă asupra cooperării dintre Comunitate și statele ACP.

*Articolul 37***Plăți**

- (1) În vederea efectuării plăților în moneda națională a statelor ACP, se deschid conturi în moneda națională a statelor membre sau în euro în fiecare stat ACP de către și în numele Comisiei, într-o instituție financiară națională publică sau semi-publică desemnată de comun acord de statul ACP și de Comisie. Instituția exercită funcțiile de agent plătitor național.
- (2) ► **M10** Responsabilul relevant cu autorizarea finanțării; ◀ nu este remunerat pentru serviciile efectuate și nu plătește dobândă pentru fondurile depuse. Comisie reprovizionează conturile locale în moneda unuia dintre statele membre sau în euro, pe baza estimărilor cerințelor de numerar, care se fac cu suficient timp în avans încât să se evite nevoia de prefinanțare a statelor ACP și plățile efectuate cu întârziere.
- (3) (eliminat)
- (4) Comisia efectuează plățile în conformitate cu normele stabilite de Comunitate și de Comisie, după ce cheltuielile au fost lichidate și autorizate de ► **M10** responsabilul relevant cu autorizarea finanțării ◀.
- (5) (eliminat)
- (6) Procedurile de lichidare, autorizare și plată a cheltuielilor trebuie încheiate în termen de 90 de zile de la data scadenței plății. ► **M10** Responsabilul relevant cu autorizarea finanțării; ◀ procesează și transmite autorizația de plată șefului delegației cel târziu cu 45 de zile înainte de scadență.
- (7) Reclamațiile privind întârzierile de plată sunt în sarcina ► **M10** statului sau statelor ACP în cauză sau organizației sau organismului relevant la nivel regional sau intra-ACP ◀ și respectiv a Comisiei din resursele proprii, fiecare pentru partea de întârziere de care este responsabil, în conformitate cu procedurile menționate anterior.

▼ M10

▼B*ANEXA VI***LISTA STATELOR ACP CEL MAI PUȚIN DEZVOLTATE, FĂRĂ
IEȘIRE LA MARE SAU INSULARE**

Următoarele liste cuprind statele ACP cel mai puțin dezvoltate, fără ieșire la mare sau insulare:

STATELE ACP CEL MAI PUȚIN DEZVOLTATE*Articolul 1*

În temeiul prezentului acord, următoarele state sunt considerate state ACP cel mai puțin dezvoltate:

Republica Africană Centrală
Angola
Benin
Burkina Faso
Burundi
Republica Capul Verde
Ciad
Insulele Comore
Republica Democrată Congo
Djibuti
Etiopia
Eritrea
Gambia
Guineea
Guinea (Bissau)
Guineea (Ecuatorială)
Haiti
Kiribati
Lesoto
Liberia
Malawi
Mali
Mauritania
Madagascar
Mozambic
Niger
Rwanda
Samoa
São Tomé și Príncipe
Sierra Leone
Insulele Solomon
Somalia
Sudan
Tanzania
Tuvalu
Togo
Uganda
Vanuatu
Zambia

▼M1

Timor Leste

▼B**STATELE ACP FĂRĂ IEȘIRE LA MARE***Articolul 2*

Au fost luate măsuri și dispoziții specifice pentru susținerea statelor ACP fără ieșire la mare în eforturile de depășire a dificultăților geografice și a altor obstacole care împiedică dezvoltarea lor, astfel încât să se permită accelerarea ritmului lor de dezvoltare.

▼B*Articolul 3*

Statele ACP fără ieșire la mare sunt:

Republica Africană Centrală
Botswana
Burkina Faso
Burundi
Ciad
Etiopia
Lesoto
Malawi
Mali
Niger
Rwanda
Swaziland
Uganda
Zambia
Zimbabwe

STATELE ACP INSULARE

Articolul 4

Au fost luate măsurile și dispozițiile specifice pentru susținerea statelor ACP insulare în eforturile de depășire a dificultăților geografice și a altor obstacole care împiedică dezvoltarea lor, astfel încât să se permită accelerarea ritmului lor de dezvoltare.

Articolul 5

Lista statelor ACP insulare:

Antigua și Barbuda
Bahamas
Barbados
Capul Verde
Comore
Insulele Cook
Dominica
Republica Dominicană
Fiji
Grenada
Haiti
Jamaica
Kiribati
Madagascar
Insulele Marshall
Mauritius
Micronezia
Nauru
Niue
Palau
Papua Noua Guinee
Saint Kitts și Nevis
Saint Lucia
Saint Vincent și Grenadinele
Samoa
São Tomé și Príncipe
Seychelles
Insulele Solomon
Tonga
Trinidad și Tobago
Tuvalu
Vanuatu

▼M1

Timor Leste

▼ **M4***ANEXA VII***Dialogul politic privind drepturile omului, principiile democratice și statul de drept***Articolul 1***Obiectivele**

- (1) Consultările prevăzute la articolul 96 alineatul (2) litera (a) se desfășoară, cu excepția cazurilor de urgență specială, în urma unui dialog politic complet, astfel cum este prevăzut la articolul 8 și articolul 9 alineatul (4) din acord.
- (2) Ambele părți ar trebuie să desfășoare un astfel de dialog politic în spiritul prezentului acord și având în vedere orientările pentru dialogul politic ACP-UE stabilite de Consiliul de Miniștri.
- (3) Dialogul politic este un proces care ar trebui să încurajeze consolidarea relațiilor ACP-UE și să contribuie la realizarea obiectivelor parteneriatului.

*Articolul 2***Dialogul politic intensificat premergător consultărilor în temeiul articolului 96 din acord**

- (1) Dialogul politic privind respectarea drepturilor omului, a principiilor democratice și a statului de drept se desfășoară în conformitate cu articolul 8 și articolul 9 alineatul (4) din acord și în limitele standardelor și normelor recunoscute la nivel internațional. În cadrul dialogului în cauză, părțile pot conveni asupra agendelor și priorităților comune.
- (2) Părțile pot elabora în comun și pot conveni asupra unor repere sau obiective specifice în ceea ce privește drepturile omului, principiile democratice și statul de drept în limitele standardelor și normelor convenite la nivel internațional, având în vedere împrejurările speciale ale statului ACP în cauză. Reperele sunt mecanisme de realizare a obiectivelor prin stabilirea unor obiective intermediare și a unor intervale de timp pentru realizarea acestora.
- (3) Dialogul politic prevăzut la alineatele (1) și (2) este sistematic și formal și epuizează toate opțiunile posibile înaintea consultărilor în temeiul articolului 96 din acord.
- (4) Cu excepția cazurilor de urgență specială, astfel cum sunt definite la articolul 96 alineatul (2) litera (b) din acord, consultările în temeiul articolului 96 pot continua fără a fi precedate de dialogul politic intensificat, atunci când există o lipsă persistentă de respectare a angajamentelor luate de una dintre părți în cadrul unui dialog anterior, sau prin neangajarea în dialog de bună credință.
- (5) Dialogul politic în temeiul articolului 8 din acord se desfășoară, de asemenea, între părți pentru a asista țările care fac obiectul unor măsuri adecvate în conformitate cu articolul 96 din acord să regularizeze relația.

*Articolul 3***Norme suplimentare privind consultarea în temeiul articolului 96 din acord**

- (1) Părțile fac tot posibilul să promoveze egalitatea la nivel de reprezentare pe perioada consultărilor în temeiul articolului 96 din acord.

▼ M4

(2) Părțile se obligă să interacționeze transparent înainte, în timpul și după consultările formale, ținând seama de reperele și obiectivele specifice menționate la articolul 2 alineatul (2) din prezenta anexă.

(3) Părțile recurg la termenul de notificare de 30 de zile prevăzut la articolul 96 alineatul (2) din acord pentru o pregătire eficientă, precum și pentru consultări mai aprofundate în cadrul grupului ACP și în cadrul Comunității și al statelor membre ale acesteia. Pe parcursul consultărilor, părțile ar trebui să convină asupra unor calendare flexibile, recunoscând totodată posibila necesitate a unei reacții imediate în cazurile de urgență specială, astfel cum sunt definite la articolul 96 alineatul (2) litera (b) din acord și articolul 2 alineatul (4) din prezenta anexă.

▼ M10

4. Părțile recunosc rolul grupului ACP în dialogul politic pe baza unor modalități care urmează a fi stabilite de grupul ACP și comunicate Comunității Europene și statelor membre ale acesteia. Secretariatul ACP și Comisia Europeană fac schimb de orice informații necesare privind procesul dialogului politic desfășurat înaintea, în timpul sau în urma consultărilor angajate în temeiul articolelor 96 și 97 din prezentul acord.

▼ M4

(5) Părțile recunosc necesitatea unor consultări structurate și permanente în temeiul articolului 96 din acord. Consiliul de Miniștri poate elabora modalități suplimentare în acest scop.

▼B

PROTOCOALE

PROTOCOLUL NR. 1

privind cheltuielile de funcționare a instituțiilor comune

1. Statele membre și Comunitatea, pe de o parte, și statele ACP, pe de altă parte, își asumă cheltuielile pe care le efectuează în urma participării la sesiunile Consiliului de miniștri și ale organismelor care depind de acesta, atât în ceea ce privește cheltuielile de personal, de deplasare și de ședere, cât și în ceea ce privește cheltuielile poștale și de telecomunicații.

Cheltuielile de interpretare în ședințe, de traducere, de reproducere a documentelor și organizare efectivă a reuniunilor (cum sunt localurile, echipamentele și curierii) instituțiilor comune în temeiul prezentului acord sunt suportate de Comunitate sau de una dintre țările ACP, în funcție de locul desfășurării ședințelor, pe teritoriul unui stat membru sau pe cel al unui stat ACP.

2. Arbitrii desemnați în conformitate cu articolul 98 din acord au dreptul la rambursarea cheltuielilor de deplasare și de ședere. Acestea din urmă sunt stabilite de Consiliul de miniștri.

Cheltuielile de deplasare și de ședere efectuate de arbitri sunt suportate egal de Comunitate și de statele ACP. Cheltuielile legate de orice registru stabilit de arbitri, investigațiile primare ale litigiilor și organizarea audiențelor (cum sunt localurile, personalul și interpretarea etc.) sunt suportate de Comunitate. Cheltuielile legate de investigațiile speciale se achită împreună cu celelalte costuri și fac obiectul unor avansuri depuse de părți în condițiile stabilite prin ordin al arbitrilor.

3. Statele ACP instituie un fond care va fi gestionat de Secretariatul general pentru a contribui la finanțarea cheltuielilor efectuate de participanții ACP la ședințele Adunării parlamentare paritare și ale Consiliului de miniștri.

Statele ACP contribuie la acest fond. Cu scopul de a încuraja participarea activă a tuturor statelor ACP la dialogul întreținut în cadrul instituțiilor ACP-CE, Comunitatea își aduce contribuția la acest fond în conformitate cu dispozițiile prevăzute de Protocolul financiar (4 milioane de euro în conformitate cu primul protocol financiar).

Pentru a fi plătite din acest fond, cheltuielile trebuie să îndeplinească următoarele condiții, precum și pe cele prevăzute la alineatul (1):

- ele trebuie să fie efectuate de parlamentari sau, în absența lor, de alți reprezentanți ACP care se deplasează din țara pe care o reprezintă pentru a participa la sesiunile Adunării parlamentare paritare, ale grupurilor de lucru sau la misiunile organizate de acestea din urmă sau ca rezultat al participării aceluiași reprezentanți și ai reprezentanților societății civile ACP și ai operatorilor economici și sociali la sesiunile de consultare prevăzute la articolele 15 și 17 din prezentul acord;
- deciziile privind natura, organizarea, frecvența și localizarea ședințelor, a misiunilor și a grupurilor de lucru trebuie să fie luate în conformitate cu regulamentul de procedură al Consiliului de miniștri și al Adunării parlamentare paritare.

▼B

4. Ședințele de consultare și ședințele operatorilor sociali și economici ACP-UE sunt organizate de Comitetul Economic și Social al Uniunii Europene. În acest caz specific, contribuția Comunității rezervată participării operatorilor economici și sociali ACP se plătește direct Comitetului Economic și Social.

Secretariatul ACP al Consiliului de miniștri și al Adunării parlamentare paritare poate, de comun acord cu Comisia, să delege organizarea ședințelor de consultare a societății civile ACP unor organizații reprezentative aprobate de părți.

PROTOCOLUL NR. 2

privind privilegiile și imunitățile

PĂRȚILE,

DORIND să faciliteze, prin încheierea unui protocol privind privilegiile și imunitățile, o aplicare uniformă a acordului, pregătirea lucrărilor acestuia și aplicarea măsurilor adoptate pentru aplicarea sa;

ÎNTRUCÂT este necesară, prin urmare, specificarea privilegiilor și a imunităților care pot fi pretinse de persoanele participante la lucrările care se referă la aplicarea acordului și la regimul aplicabil comunicărilor oficiale cu privire la aceste lucrări, fără a aduce atingere dispozițiilor protocolului privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene, semnat la Bruxelles la 8 aprilie 1965;

ÎNTRUCÂT este necesară, de asemenea, stabilirea regimului care trebuie aplicat proprietăților, fondurilor și bunurilor Consiliului de miniștri ACP și personalului acestuia;

ÎNTRUCÂT Acordul de la Georgetown din 6 iunie 1975 a instituit Grupul statelor ACP, un Consiliu de miniștri ACP și un Comitet al ambasadurilor; întrucât organismele Grupului de state ACP trebuie să fie gestionate de Secretariatul statelor ACP,

CONVIN cu privire la următoarele dispoziții, care sunt anexate la acord:

CAPITOLUL 1

PERSOANELE CARE PARTICIPĂ LA LUCRĂRILE LEGATE DE ACORD

Articolul 1

Reprezentanții guvernelor statelor membre și ale statelor ACP și reprezentanții instituțiilor Comunității Europene, precum și consilierii și experții lor și membrii personalului Secretariatului statelor ACP care participă pe teritoriul statelor membre sau al statelor ACP fie la lucrările instituțiilor acordului sau ale organismelor de coordonare, fie la lucrările legate de aplicarea acordului, beneficiază de privilegiile, imunitățile și facilitățile uzuale în timpul exercitării funcțiilor lor și în decursul călătoriilor spre sau de la locul în care li se solicită să efectueze astfel de misiuni.

Alineatul anterior este, de asemenea, aplicabil membrilor Adunării parlamentare paritare prevăzute de acord, arbitrilor care pot fi desemnați în temeiul acordului, membrilor organismelor consultative din sectoarele economice și sociale care ar putea fi constituite și funcționarilor și angajaților acestor instituții, membrilor agențiilor Băncii Europene de Investiții și personalului său, precum și personalului Centrului pentru dezvoltarea întreprinderilor și al Centrului pentru dezvoltarea agriculturii.

CAPITOLUL 2

PROPRIETĂȚI, FONDURI ȘI BUNURI ALE CONSILIULUI DE MINIȘTRI ACP

Articolul 2

Localurile și clădirile ocupate de Consiliul de miniștri ACP cu scopuri oficiale sunt inviolabile. Acestea nu pot face obiectul perchezițiilor, al rechizițiilor, al confiscării sau al exproprierii.

▼B

În afară de cazul în care sunt necesare în scopul investigării unui accident cauzat de un autovehicul care aparține consiliului menționat anterior sau care circulă în numele său sau în caz de nerespectare a legislației rutiere sau a unui accident cauzat de un asemenea autovehicul, proprietățile și bunurile Consiliului de miniștri ACP nu pot face obiectul nici unei măsuri de constrângere administrativă sau juridică fără autorizarea Consiliului de miniștri constituit în temeiul acordului.

Articolul 3

Arhivele Consiliului de miniștri ACP sunt inviolabile.

Articolul 4

Consiliul de miniștri ACP, bunurile, veniturile și alte bunuri ale sale sunt exonerate de orice impozit direct.

Statul gazdă, de fiecare dată când este posibil, ia măsurile corespunzătoare pentru a plăti sau a rambursa valoarea taxelor indirecte sau a taxelor de vânzare incluse în prețurile bunurilor imobiliare sau mobiliare în cazul în care Consiliul de miniștri ACP efectuează, strict pentru activitățile sale oficiale, cumpărături importante al căror preț include asemenea taxe.

Nici o exonerare nu este acordată cu privire la impozitele, taxele și redevențele care reprezintă remunerarea serviciilor prestate.

Articolul 5

Consiliul de miniștri ACP este scutit de toate drepturile vamale, interdicțiile sau restricțiile de import pentru articolele destinate activității sale oficiale; articolele astfel importate nu pot fi vândute sau cedate altfel, cu titlu oneros sau gratuit, pe teritoriul țării în care au fost importate, decât în condiții aprobate de guvernul respectivei țări.

CAPITOLUL 3**COMUNICĂRILE OFICIALE***Articolul 6*

Pentru comunicările oficiale și transmiterea tuturor documentelor, Comunitatea Europeană, instituțiile acordului și organismele de coordonare beneficiază, pe teritoriul statelor care sunt părți la acord, de tratamentul acordat organizațiilor internaționale.

Correspondența oficială și alte comunicări oficiale ale Comunității Europene, ale instituțiilor comune în temeiul acordului și ale organismelor de coordonare nu fac obiectul cenzurii.

CAPITOLUL 4**PERSONALUL SECRETARIATULUI ȚĂRILOR ACP***Articolul 7*

(1) Secretarul sau secretarii și secretarul adjunct sau secretarii adjuncți ai Consiliului de miniștri ACP și alți membri permanenți ai personalului de grad superior desemnați de țările ACP, ai Consiliului de miniștri ACP beneficiază, în statul în care se stabilește Consiliul de miniștri ACP, sub responsabilitatea președintelui în exercițiu al Comitetului ambasadorilor ACP, de avantajele

▼B

acordate personalului diplomatic al misiunilor diplomatice. Soții și copiii minori aflați în întreținere au dreptul, în aceleași condiții, la avantajele acordate soților și copiilor minori ai personalului diplomatic.

(2) Membrii permanenți ai personalului ACP care nu sunt menționați la alineatul (1) beneficiază, din partea țării gazdă, de exonerarea de orice impozit pe salarii, onorarii și indemnizații plătite de statele ACP de la data în care asemenea venituri sunt supuse unui impozit pe venit al statelor ACP.

Dispoziția precedentă nu se aplică nici pensiilor plătite de Secretariatul ACP foștilor membri ai personalului sau dependenților lor, nici salariilor, onorariilor sau indemnizațiilor plătite personalului local.

Articolul 8

Statul în care este stabilit Consiliul de miniștri ACP nu recunoaște membrilor permanenți ai personalului Secretariatului statelor ACP, alții decât cei prevăzuți la articolul 7 alineatul (1), decât imunitatea juridică pentru actele efectuate de ei în exercitarea funcțiilor lor oficiale. Cu toate acestea, respectiva imunitate nu se aplică în cazul încălcărilor legislației rutiere comise de un membru permanent al personalului Secretariatului statelor ACP sau al prejudiciilor cauzate de un autovehicul aparținând sau condus de acesta.

Articolul 9

Numele, funcțiile și adresele președintelui în exercițiu al Comitetului ambasadorilor, ale secretarului sau ale secretarilor și ale secretarului adjunct sau ale secretarilor adjuncți ai Consiliului de miniștri ACP, precum și cele ale membrilor permanenți ai personalului Secretariatului statelor ACP sunt comunicate periodic de președintele Consiliului de miniștri ACP guvernului statului pe teritoriul căruia este stabilit acesta.

CAPITOLUL 5**DELEGAȚIILE COMISIEI ÎN ȚĂRILE ACP***Articolul 10*

(1) Șeful delegației Comisiei și personalul desemnat al delegației (delegațiilor), cu excepția personalului recrutat local, sunt exonerati de orice taxe directe în țările ACP în care sunt angajați.

(2) Articolul 31 alineatul (2) litera (g) din anexa IV capitolul 4 se aplică, de asemenea, personalului prevăzut la alineatul (1).

CAPITOLUL 6**DISPOZIȚII GENERALE***Articolul 11*

Privilegiile, imunitățile și facilitățile prevăzute de prezentul protocol sunt acordate beneficiarilor lor exclusiv în interesul executării corecte a funcției lor oficiale.

▼B

Instituțiilor și organismelor prevăzute de prezentul protocol li se cere să renunțe la imunitate în cazul în care consideră că ridicarea acestei imunități nu este contrară intereselor proprii.

Articolul 12

Articolul 98 din acord se aplică litigiilor legate de prezentul protocol.

Consiliul de miniștri ACP și Banca Europeană de Investiții pot fi părți la procedura desfășurată în cadrul unei proceduri de arbitraj.

▼B**PROTOCOLUL NR. 3****privind Africa de Sud***Articolul 1***Statutul calificat**

(1) Participarea Africii de Sud la acest acord este stabilită prin dispozițiile prezentului protocol.

(2) Dispozițiile acordului bilateral privind comerțul, dezvoltarea și cooperarea dintre Comunitatea Europeană, statele sale membre și Africa de Sud, ►**M10** astfel cum a fost modificat prin acordul semnat la 11 septembrie 2009 ◀, denumit în continuare „ACDC”, are prioritate asupra dispozițiilor prezentului acord.

*Articolul 2***Dispozițiile generale, dialogul politic și instituțiile comune**

(1) Dispozițiile generale, instituționale și finale ale prezentului acord se aplică Africii de Sud.

(2) Africa de Sud se alătură, în întregime, dialogului politic global și participă la instituțiile și organismele comune stabilite în temeiul prezentului acord. Cu toate acestea, în ceea ce privește deciziile care trebuie luate cu privire la dispozițiile care nu se aplică Africii de Sud în temeiul prezentului acord, Africa de Sud nu participă la procesul de luare a deciziilor.

*Articolul 3***Strategiile de cooperare**

Dispozițiile cu privire la strategiile de cooperare ale prezentului acord se aplică cooperării dintre Comunitate și Africa de Sud.

*Articolul 4***Resursele financiare**

(1) Dispozițiile acordului cu privire la cooperarea pentru finanțarea dezvoltării nu se aplică Africii de Sud.

▼M10

2. Cu toate acestea, prin derogare de la acest principiu, Africa de Sud are dreptul să se implice în domeniile cooperării pentru finanțarea dezvoltării ACP-CE menționate la articolul 8 din prezentul protocol, pe baza principiilor reciprocității și proporționalității, înțelegându-se că participarea Africii de Sud va fi, în întregime, finanțată din resursele prevăzute la titlul VII din ACDC. În cazul în care se utilizează resursele ACDC pentru participarea la operațiuni în cadrul cooperării financiare ACP-CE, Africa de Sud va avea dreptul să participe, pe deplin, la procedurile de luare a deciziilor care reglementează aplicarea unui astfel de ajutor.

▼B

(3) Persoanele fizice sau juridice sud-africane sunt eligibile pentru acordarea de contracte finanțate din resursele financiare prevăzute în temeiul prezentului acord. Din acest punct de vedere, persoanele fizice sau juridice sud-africane nu beneficiază, cu toate acestea, de preferințele acordate persoanelor fizice și juridice din statele ACP.

▼M10

(4) În scopul finanțării investițiilor prevăzute în anexa II, capitolul 1, la prezentul acord, fondurile de investiții și intermediarii financiari și nefinanciari din Africa de Sud pot îndeplini condițiile de eligibilitate.

▼B*Articolul 5***Cooperarea comercială**

(1) Dispozițiile prezentului acord cu privire la cooperarea economică și comercială nu se aplică Africii de Sud.

(2) Cu toate acestea, Africa de Sud se alătură în calitate de observator dialogului dintre părți în conformitate cu articolele 34-40 din prezentul acord.

▼M10

(3) Prezentul protocol nu împiedică Africa de Sud să negocieze și să semneze unul dintre acordurile de parteneriat economic (APE) prevăzute în partea 3, titlul II, din prezentul acord, dacă celelalte părți la respectivul APE sunt de acord.

▼B*Articolul 6***Aplicabilitatea protocoalelor și a declarațiilor**

Protocoalele și declarațiile anexate la prezentul acord și care se referă la părțile acordului neaplicabile Africii de Sud nu se aplică Africii de Sud. Toate celelalte declarații și protocoale se aplică.

*Articolul 7***Clauza de evaluare**

Prezentul protocol poate fi evaluat prin decizia Consiliului de miniștri.

*Articolul 8***Aplicabilitate**

Fără a aduce atingere articolelor precedente, tabelul de mai jos desemnează articolele acordului și ale anexelor sale care se aplică Africii de Sud, precum și cele care nu se aplică.

<i>Aplicabil</i>	<i>Observații</i>	<i>Neaplicabil</i>
Preambul		
Partea 1 titlul I capitolul 1: „Obiective, principii și actori” (articolele 1-7)		
Partea 1 titlul II „Dimensiunea politică”, articolele 8-13		

▼B

<i>Aplicabil</i>	Observații	<i>Neaplicabil</i>
Partea 2, „Dispoziții instituționale”; articolele 14-17	<i>În conformitate cu articolul 1 din prezentul protocol, Africa de Sud nu are drepturi de vot în nici un organism și nici o instituție comună din domeniile acordului care nu se aplică acesteia.</i>	
Partea 3 titlul I, „Strategiile de dezvoltare”.		
	<i>În conformitate cu articolul 5 menționat anterior, Africa de Sud se alătură în calitate de observator dialogului dintre părți în temeiul articolelor 34-40.</i>	Partea 3 titlul II, Cooperarea economică și comercială.
Articolul 75 punctul (i) (promovarea investițiilor, susținerea pentru dialogul ACP-UE în sectorul privat la nivel regional), articolul 78 (Protejarea investițiilor)	<i>În conformitate cu articolul 4 menționat anterior, Africa de Sud are dreptul să participe la anumite domenii ale cooperării pentru finanțarea dezvoltării, înțelegându-se că această participare va fi în întregime finanțată din resursele prevăzute la titlul VII din ACDC. În conformitate cu articolul 2 menționat anterior, Africa de Sud poate participa la Comitetul ACP-CE de cooperare pentru finanțarea dezvoltării constituit prin articolul 83, fără să aibă dreptul de vot cu privire la dispozițiile care nu i se aplică.</i>	Partea 4, Cooperarea pentru finanțarea dezvoltării
Partea 5, Dispoziții generale privind statele ACP cel mai puțin dezvoltate, fără ieșire la mare și insulare, articolele 84-90		
Partea 6, Dispoziții finale, articolele 91-100		
		Anexa I (Protocolul financiar)
Anexa II, Termeni și condiții de finanțare, capitolul 5 (în legătură cu articolul 78/protejarea investițiilor)	<i>În conformitate cu articolul 4 menționat anterior, Africa de Sud are dreptul să participe la anumite domenii ale cooperării pentru finanțarea dezvoltării, înțelegându-se că participarea Africii de Sud va fi în întregime finanțată din resursele prevăzute la titlul VII din ACDC.</i>	Anexa II, Termeni și condiții de finanțare, capitolele 1, 2, 3 și 4
Anexa III, Ajutorul instituțional (CDI și CDA)	<i>În conformitate cu articolul 4 menționat anterior, Africa de Sud are dreptul să participe la anumite domenii ale cooperării pentru finanțarea dezvoltării, înțelegându-se că participarea Africii de Sud va fi în întregime finanțată din resursele prevăzute la titlul VII din ACDC.</i>	

▼ **B**

<i>Aplicabil</i>	<i>Observații</i>	<i>Neaplicabil</i>
Anexa IV, Procedurile de aplicare și gestionare: articolele 6-14, (Cooperarea regională), articolele 20-32 (Concurență și preferințe)	<i>În conformitate cu articolul 4 menționat anterior, în cazul în care se utilizează resursele ACDC pentru participarea la operații în cadrul cooperării financiare ACP-CE, Africa de Sud va avea dreptul să participe, în întregime, la procedurile de luare a deciziilor care reglementează aplicarea unui astfel de ajutor. Persoanele fizice sau juridice sud-africane vor fi, de altfel, eligibile pentru participarea la ofertele de contracte finanțate din resursele financiare ale prezentului acord. În acest context, ofertanții sud-africani nu vor beneficia, cu toate acestea, de preferințele acordate ofertanților din statele ACP.</i>	Anexa IV, articolele 1-5 (Programarea națională); 15-19 (dispozițiile privind ciclul proiectului), 27 (preferință acordată antreprenorilor ACP) și 34-38 (agenții de execuție)
		Anexa V/Regimul comercial aplicabil în decursul perioadei de pregătire.
Anexa VI: Lista statelor ACP cel mai puțin dezvoltate, fără ieșire la mare și insulare.		

▼ M10

ACT FINAL

▼ M10

Plenipotențiarii:

MAIESTĂȚII SALE REGELE BELGIENILOR,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII BULGARIA,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII CEHE,
MAIESTĂȚII SALE REGINA DANEMARCEI,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII FEDERALE GERMANIA,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII ESTONIA,
PREȘEDINTELUI IRLANDEI,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII ELENE,
MAIESTĂȚII SALE REGELE SPANIEI,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII FRANCEZE,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII ITALIENE,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII CIPRU,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII LETONIA,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII LITUANIA,
ALTEȚEI SALE REGALE MARELE DUCE AL LUXEMBURGULUI,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII UNGARIA,
PREȘEDINTELUI MALTEI,
MAIESTĂȚII SALE REGINA ȚĂRILOR DE JOS,
PREȘEDINTELUI FEDERAL AL REPUBLICII AUSTRIA,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII POLONIA,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII PORTUGHEZE,
PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII SLOVENIA,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII SLOVACE,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII FINLANDA,
GUVERNULUI REGATULUI SUEDEI,
MAIESTĂȚII SALE REGINA REGATULUI UNIT AL MARII BRITANII ȘI
IRLANDEI DE NORD,
părți contractante la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind
funcționarea Uniunii Europene, denumite în continuare „statele membre”,
și ai UNIUNII EUROPENE, denumită în continuare „Uniunea” sau „UE”,
pe de o parte, și
plenipotențiarii:
PREȘEDINTELUI REPUBLICII ANGOLA,
MAIESTĂȚII SALE REGINA STATULUI ANTIGUA ȘI BARBUDA,

▼ M10

ŞEFULUI STATULUI COMUNITĂȚII BAHAMAS,
ŞEFULUI STATULUI BARBADOS,
MAIESTĂȚII SALE REGINA STATULUI BELIZE,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII BENIN,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII BOTSWANA,
PREŞEDINTELUI DIN BURKINA FASO,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII BURUNDI,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII CAMERUN,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII CAPUL VERDE,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII CENTRAFRICANE,
PREŞEDINTELUI UNIUNII COMORELOR,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII DEMOCRATICE CONGO,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII CONGO,
GUVERNULUI INSULELOR COOK,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII CÔTE D'IVOIRE,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII DJIBOUTI,
GUVERNULUI COMUNITĂȚII DOMINICA,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII DOMINICANE,
PREŞEDINTELUI STATULUI ERITREA,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII FEDERALE DEMOCRATE ETIOPIA,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII INSULELOR FIJI,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII GABONEZE,
PREŞEDINTELUI ŞI ŞEFULUI STATULUI REPUBLICII GAMBIA,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII GHANA,
MAIESTĂȚII SALE REGINA GRENADEI,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII GUINEEA,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII GUINEEA-BISSAU,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII COOPERATIVE GUYANA,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII HAITI,
ŞEFULUI STATULUI JAMAICA,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII KENYA,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII KIRIBATI,
MAIESTĂȚII SALE REGELE REGATULUI LESOTHO,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII LIBERIA,
PREŞEDINTELUI REPUBLICII MADAGASCAR,

▼ M10

PREȘEDINTELUI REPUBLICII MALAWI,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII MALI,
GUVERNULUI REPUBLICII INSULELOR MARSHALL,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII ISLAMICE MAURITANIA,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII MAURITIUS,
GUVERNULUI STATELOR FEDERATE ALE MICRONEZIEI,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOZAMBIC,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII NAMIBIA,
GUVERNULUI REPUBLICII NAURU,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII NIGER,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII FEDERALE NIGERIA,
GUVERNULUI DIN NIUE,
GUVERNULUI REPUBLICII PALAU,
MAIESTĂȚII SALE REGINA STATULUI INDEPENDENT PAPUA NOUA
GUINEE,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII RUANDA,
MAIESTĂȚII SALE REGINA STATULUI SAINT KITTS ȘI NEVIS,
MAIESTĂȚII SALE REGINA STATULUI SAINT LUCIA,
MAIESTĂȚII SALE REGINA STATULUI SAINT VINCENT ȘI
GRENADINE,
ȘEFULUI STATULUI INDEPENDENT SAMOA,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII DEMOCRATICE SĂO TOMÉ ȘI PRÍNCIPE,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII SENEGAL,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII SEYCHELLES,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII SIERRA LEONE,
MAIESTĂȚII SALE REGINA INSULELOR SOLOMON,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII AFRICII DE SUD,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII SURINAM,
MAIESTĂȚII SALE REGELE REGATULUI SWAZILAND,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII UNITE TANZANIA,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII CIAD,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII DEMOCRATICE A TIMORULUI DE EST
PREȘEDINTELUI REPUBLICII TOGOLEZE,
MAIESTĂȚII SALE REGELE STATULUI TONGA,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII TRINIDAD ȘI TOBAGO,
MAIESTĂȚII SALE REGINA STATULUI TUVALU,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII UGANDA,
GUVERNULUI REPUBLICII VANUATU,
PREȘEDINTELUI REPUBLICII ZAMBIA,
GUVERNULUI REPUBLICII ZIMBABWE,
state denumite în continuare „statele ACP”,
pe de altă parte,

▼M10

reuniți la Ouagadougou la douăzeci și doi iunie două mii zece pentru semnarea Acordului de modificare, pentru a doua oară, a Acordului de parteneriat între membrii grupului de state din Africa, zona Caraibelor și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000, astfel cum a fost modificat pentru prima oară la Luxemburg la 25 iunie 2005.

▼B

Acordul de parteneriat ACP-CE și următoarele anexe și protocoale:

Anexa I	Protocolul financiar
Anexa II	Modalități și condiții de finanțare
Anexa III	Sprijin instituțional
Anexa IV	Proceduri de punere în aplicare și de gestiune
Anexa V	Regimul comercial care se aplică în timpul perioadei de pregătire menționate la articolul 37 alineatul (1)
Anexa VI	Lista statelor ACP cel mai puțin dezvoltate, fără ieșire la mare sau insulare
Protocolul nr. 1	privind cheltuielile de funcționare a instituțiilor comune
Protocolul nr. 2	privind privilegiile și imunitățile

Protocolul nr. 3 privind Africa de Sud

Plenipotențiarilor statelor membre și ai Comunității și plenipotențiarilor statelor ACP au adoptat textele declarațiilor menționate în continuare și anexate la prezentul act final:

Declarația I	Declarație comună privind sprijinirea accesului pe piață în cadrul parteneriatului ACP-CE
Declarația II	Declarație comună privind migrația și dezvoltarea (articolul 13)
Declarația III	Declarația Uniunii Europene privind schimbările instituționale care decurg din intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona
Declarația IV	Declarația Comunității privind finanțarea Secretariatului ACP
Declarația V	Declarația Comunității privind finanțarea instituțiilor comune
Declarația VI	Declarația Comunității referitoare la protocolul privind privilegiile și imunitățile
Declarația VII	Declarația statelor membre referitoare la protocolul privind privilegiile și imunitățile
Declarația VIII	Declarația comună referitoare la protocolul privind privilegiile și imunitățile
Declarația IX	Declarația comună referitoare la articolul 49 alineatul (2) privind comerțul și mediul
Declarația X	Declarația ACP privind comerțul și mediul
Declarația XI	Declarația comună privind patrimoniul cultural ACP
Declarația XII	Declarația statelor ACP privind returnarea sau restituirea bunurilor culturale
Declarația XIII	Declarația comună privind drepturile de autor
Declarația XIV	Declarația comună privind cooperarea regională și regiunile ultraperiferice (articolul 28)
Declarația XV	Declarația comună privind aderarea

▼B

Declarația XVI	Declarația comună privind aderarea țărilor și a teritoriilor de peste mări prevăzute în partea a patra din Tratatul CE
Declarația XVII	Declarația comună privind articolul 66 (reducerea datoriilor) din acord
Declarația XVIII	Declarația UE privind Protocolul financiar
Declarația XIX	Declarația Consiliului și a Comisiei privind procesul de programare
Declarația XX	Declarația comună privind impactul fluctuațiilor veniturilor din export asupra statelor ACP vulnerabile mici, insulare și fără ieșire la mare
Declarația XXI	Declarația Comunității privind articolul 3 din anexa IV

▼B

Hecho en Cotonú, el veintitrés de junio del año dos mil.
 Udfærdiget i Cotonou den treogtyvende juni to tusind.
 Geschehen zu Cotonou am dreiundzwanzigsten Juni zweitausend.
 Έγινε στην Κοτονού, στις είκοσι τρεις Ιουνίου δύο χιλιάδες.
 Done at Cotonou on the twenty-third day of June in the year two thousand.
 Fait à Cotonou, le vingt-trois juin deux mille.
 Fatto a Cotonou, addì ventitré giugno duemila.
 Gedaan te Cotonou, de drieëntwintigste juni tweeduizend.
 Feito em Cotonu, em vinte e três de Junho de dois mil.
 Tehty Cotonoussa kahdentakymmenentenäkolmantena päivänä kesäkuuta
 vuonna kaksituhatta.
 Som skedde i Cotonou den tjugotredje juni tjugohundra.

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
 Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
 Für Seine Majestät den König der Belgier

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning
 Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland
 Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας
 Por Su Majestad el Rey de España
 Pour le Président de la République française
 Thar ceann Uachtarán na hÉireann
 For the President of Ireland
 Per il Presidente della Repubblica italiana
 Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg
 Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden
 Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich
 Pelo Presidente da República Portuguesa
 Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
 För Republiken Finlands President
 På svenska regeringens vägnar
 For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
 Por la Comunidad Europea
 For Det Europæiske Fællesskab
 Für die Europäische Gemeinschaft
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
 For the European Community
 Pour la Communauté européenne
 Per la Comunità europea
 Voor de Europese Gemeenschap
 Pela Comunidade Europeia
 Euroopan yhteisön puolesta
 På Europeiska gemenskapens vägnar
 Pour le Président de la République d'Angola
 For Her Majesty the Queen of Antigua and Barbuda
 For the Head of State of the Commonwealth of the Bahamas
 For the Head of State of Barbados
 For the Government of Belize
 Pour le Président de la République du Bénin
 For the President of the Republic of Botswana
 Pour le Président du Burkina Faso
 Pour le Président de la République du Burundi
 Pour le Président de la République du Cameroun
 Pour le Président de la République du Cap-Vert
 Pour le Président de la République Centrafricaine
 Pour le Président de la République Fédérale Islamique des Comores
 Pour le Président de la République démocratique du Congo
 Pour le Président de la République du Congo
 For the Government of the Cook Islands
 Pour le Président de la République de Côte d'Ivoire

▼B

Pour le Président de la République de Djibouti
 For the Government of the Commonwealth of Dominica
 For the President of the Dominican Republic
 For the President of the State of Eritrea
 For the President of the Federal Republic of Ethiopia
 For the President of the Sovereign Democratic Republic of Fiji
 Pour le Président de la République gabonaise
 For the President and Head of State of the Republic of The Gambia
 For the President of the Republic of Ghana
 For Her Majesty the Queen of Grenada
 Pour le Président de la République de Guinée
 Pour le Président de la République de Guinée-Bissau
 Pour le Président de la République de Guinée équatoriale
 For the President of the Republic of Guyana
 Pour le Président de la République d'Haïti
 For the Head of State of Jamaica
 For the President of the Republic of Kenya
 For the President of the Republic of Kiribati
 For His Majesty the King of the Kingdom of Lesotho
 For the President of the Republic of Liberia
 Pour le Président de la République de Madagascar
 For the President of the Republic of Malawi
 Pour le Président de la République du Mali
 For the Government of the Republic of the Marshall Islands
 Pour le Président de la République Islamique de Mauritanie
 For the President of the Republic of Mauritius
 For the Government of the Federated States of Micronesia
 Pour le Président de la République du Mozambique
 For the President of the Republic of Namibia
 For the Government of the Republic of Nauru
 Pour le Président de la République du Niger
 For the President of the Federal Republic of Nigeria
 For the Government of Niue
 For the Government of the Republic of Palau
 For Her Majesty the Queen of the Independent State of Papua New Guinea
 Pour le Président de la République Rwandaise
 For Her Majesty the Queen of Saint Kitts and Nevis
 For Her Majesty the Queen of Saint Lucia
 For Her Majesty the Queen of Saint Vincent and the Grenadines
 For the Head of State of the Independent State of Samoa
 Pour le Président de la République démocratique de São Tomé et Príncipe
 Pour le Président de la République du Sénégal
 Pour le Président de la République des Seychelles
 For the President of the Republic of Sierra Leone
 For Her Majesty the Queen of the Solomon Islands
 For the President of the Republic of South Africa
 For the President of the Republic of the Sudan
 For the President of the Republic of Suriname
 For His Majesty the King of the Kingdom of Swaziland
 For the President of the United Republic of Tanzania
 Pour le Président de la République du Tchad
 Pour le Président de la République togolaise
 For His Majesty King Taufa'ahau Tupou IV of Tonga
 For the President of the Republic of Trinidad and Tobago
 For Her Majesty the Queen of Tuvalu
 For the President of the Republic of Uganda
 For the Government of the Republic of Vanuatu
 For the President of the Republic of Zambia
 For the Government of the Republic of Zimbabwe

▼ M10**DECLARAȚIA I****Declarație comună privind sprijinirea accesului pe piață în cadrul Parteneriatului ACP-CE**

Părțile recunosc valoarea semnificativă a condițiilor preferențiale de acces pe piață pentru economiile ACP, în special pentru sectoarele de mărfuri și alte sectoare agroindustriale care prezintă o importanță critică pentru dezvoltarea economică și socială a statelor ACP și care au o contribuție majoră la ocuparea forței de muncă, la veniturile din export și la veniturile guvernamentale.

Părțile recunosc că unele sectoare trec, cu sprijinul UE, printr-un proces de transformare care urmărește să permită exportatorilor ACP interesați să concureze pe piețele UE și internaționale, inclusiv prin dezvoltarea de produse de marcă și de alte produse cu valoare adăugată.

De asemenea, ele recunosc că ar putea fi necesar un sprijin suplimentar în cazul în care o mai mare liberalizare a comerțului ar putea duce la o transformare mai profundă a condițiilor de acces pe piață pentru producătorii ACP. În acest sens, părțile convin să examineze toate măsurile necesare pentru a menține poziția concurențială a statelor ACP pe piața UE. Această examinare poate include regulile de origine, măsurile sanitare și fitosanitare și aplicarea măsurilor specifice pentru a face față constrângerilor în materie de ofertă din țările ACP. Obiectivul va consta în a oferi statelor ACP posibilitatea de a-și exploata avantajele concurențiale existente și potențiale pe piața UE.

După dezvoltarea programelor de asistență și furnizarea resurselor, părțile convin să efectueze evaluări periodice pentru a măsura progresele și rezultatele obținute și pentru a decide asupra măsurilor suplimentare adecvate de pus în aplicare.

Comitetul ministerial comercial mixt monitorizează aplicarea prezentei declarații și prezintă rapoartele și recomandările corespunzătoare Consiliului de miniștri.

▼ M10**DECLARAȚIA II****Declarație comună privind migrația și dezvoltarea (articolul 13)**

Părțile convin să își consolideze și aprofundeze dialogul și cooperarea în domeniul migrației, pe baza următorilor trei piloni ai unei abordări cuprinzătoare și echilibrate a migrației.

1. Migrația și dezvoltarea, inclusiv chestiunile legate de diasporă, „exodul creierelor” și repatrierea fondurilor;
2. Migrația legală, inclusiv primirea, mobilitatea și circulația competențelor și serviciilor, și
3. Migrația ilegală, inclusiv contrabanda și traficul de persoane și gestionarea frontierelor, precum și readmisia.

Fără a aduce atingere actualului articol 13, părțile se angajează să stabilească detaliile acestei cooperări consolidate în domeniul migrației.

De asemenea, ele sunt de acord să coopereze în direcția finalizării în timp util a acestui dialog și să raporteze progresele efectuate următorului Consiliu ACP-CE.

▼ M10**DECLARAȚIA III****Declarația Uniunii Europene privind schimbările instituționale care decurg din intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona**

Ca o consecință a intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona la 1 decembrie 2009, Uniunea Europeană a înlocuit Comunitatea Europeană și a succedat acesteia și, începând cu data respectivă, exercită toate drepturile și preia toate obligațiile Comunității Europene. Prin urmare, trimerile la „Comunitatea Europeană” în textul acordului se citesc, după caz, ca trimiteri la „Uniunea Europeană”.

Uniunea Europeană va propune statelor ACP un schimb de scrisori cu scopul de a aduce acordul în conformitate cu schimbările instituționale în Uniunea Europeană care decurg din intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona.

▼B

DECLARAȚIA IV

Declarația Comunității privind finanțarea Secretariatului ACP

Comunitatea contribuie la cheltuielile de funcționare ale Secretariatului ACP din resursele cooperării intra-ACP.

DECLARAȚIA V

Declarația Comunității privind finanțarea instituțiilor comune

Comunitatea, fiind conștientă că toate cheltuielile de interpretare în timpul ședințelor și de traducere a documentelor sunt cheltuieli efectuate esențial pentru propriile necesități, este dispusă să continue practica din trecut și să suporte aceste cheltuieli atât pentru ședințele instituțiilor prezentului acord care au loc pe teritoriul unui stat membru, cât și pentru cele care au loc pe teritoriul unui stat ACP.

DECLARAȚIA VI

Declarația Comunității referitoare la protocolul privind privilegiile și imunitățile

Protocolul privind privilegiile și imunitățile constituie un act multilateral din punct de vedere al dreptului internațional. Cu toate acestea, problemele specifice care pot apărea în statul gazdă în ceea ce privește aplicarea acestui protocol trebuie să fie rezolvate pe calea acordului bilateral cu respectivul stat.

Comunitatea a luat act de cererile statelor ACP în ceea ce privește modificarea anumitor dispoziții ale Protocolului nr. 2, în special cu privire la statutul personalului Secretariatului ACP, al Centrului pentru dezvoltarea întreprinderilor (CDI) și al Centrului pentru dezvoltarea agriculturii (CDA).

Comunitatea este dispusă să caute împreună cu statele ACP soluțiile adecvate cu privire la cererile acestora de creare a unui instrument juridic distinct, după cum se menționează anterior.

În acest context, țara gazdă, fără derogare de la avantajele actuale de care beneficiază Secretariatul ACP, CDI și CDA și personalul lor:

1. dă dovadă de înțelegere în ceea ce privește interpretarea expresiei „personal de grad superior” care este definită de comun acord;
2. recunoaște competențele delegate de președintele Consiliului de miniștri ACP președintelui Comitetului ambasadurilor ACP-CE cu scopul de a simplifica aplicarea articolului 9 din prezentul protocol;
3. acceptă să acorde anumite facilități personalului Secretariatului ACP, al CDI și al CDA, pentru a le facilita instalarea inițială în țara gazdă;
4. examinează în mod adecvat problemele de ordin fiscal care se referă la Secretariatul ACP, CDI și CDA, precum și la personalul lor.

DECLARAȚIA VII

Declarația statelor membre referitoare la protocolul privind privilegiile și imunitățile

Statele membre se străduiesc, în contextul reglementărilor lor respective, să faciliteze pe teritoriile lor deplasările efectuate, în cadrul obligațiilor oficiale, de diplomații ACP acreditați pe lângă Comunitate și de membrii Secretariatului ACP prevăzuți la articolul 7 din Protocolul nr. 2, ale căror nume și funcții sunt notificate în conformitate cu articolul 9, precum și de cadrele ACP, ale CDI și ale CDA.

DECLARAȚIA VIII

Declarația comună referitoare la protocolul privind privilegiile și imunitățile

În contextul reglementărilor respective, statele ACP acordă delegațiilor Comisiei privilegii și imunități similare cu cele care sunt acordate misiunilor diplomatice pentru a le permite să-și îndeplinească într-un mod satisfăcător și eficient funcțiile care le revin în temeiul prezentului acord.

DECLARAȚIA IX

Declarația comună referitoare la articolul 49 alineatul (2) privind comerțul și mediul

Profund conștiente de riscurile specifice ale deșeurilor radioactive, părțile se vor abține de la orice practică de eliminare a acestor deșeuri care ar atenta la suveranitatea statelor sau ar fi o amenințare pentru mediul sau sănătatea publică din alte țări. Ele acordă cea mai mare importanță dezvoltării cooperării internaționale cu scopul de a proteja mediul și sănătatea publică împotriva unor asemenea riscuri. Prin urmare, ele își afirmă hotărârea de a contribui activ la lucrările în curs din cadrul AIEA în scopul de a elabora un cod de bună conduită aprobat la nivel internațional.

În sensul Directivei 92/3/Euratom a Consiliului din 3 februarie 1992 privind supravegherea și controlul transporturilor de deșeuri radioactive între statele membre precum și la intrarea sau ieșirea din Comunitate, se înțelege prin termenul „deșeuri radioactive” orice material care conține sau este contaminat cu radionuclizi și pentru care nu se preconizează nici o utilizare. Directiva se aplică transporturilor de deșeuri radioactive dintre statele membre precum și la intrarea sau ieșirea din Comunitate în cazul în care cantitățile și concentrația depășesc valorile stabilite la articolul 3 alineatul (2) literele (a) și (b) din Directiva 96/29/Euratom a Consiliului din 13 mai 1996. Valorile definite corespund cu normele de siguranță de bază care garantează protejarea sănătății lucrătorilor și a publicului larg împotriva pericolelor care decurg din radiația ionizantă.

Transporturile de deșeuri radioactive sunt supuse sistemului de autorizare prealabilă definit în Directiva 92/3/Euratom a Consiliului din 3 februarie 1992 privind supravegherea și controlul transporturilor de deșeuri radioactive între statele membre precum și la intrarea sau ieșirea din Comunitate. Articolul 11 alineatul (1) litera (b) din directivă menționează că autoritățile competente din statele membre nu autorizează transporturile de deșeuri radioactive într-un stat care este parte la cea de-a patra Convenție ACP-CEE și care nu este membru al Comunității, ținând seama, cu toate acestea, de articolul 14. Comunitatea se asigură că articolul 11 din Directiva 92/3/Euratom este revizuit pentru a reglementa toate părțile la prezentul acord care nu sunt membre ale Comunității. În acest interval, Comunitatea va acționa ca și cum părțile menționate anterior ar fi deja prevăzute.

Părțile depun toate eforturile pentru a ratifica și a semna cât mai repede posibil Convenția de la Basel privind controlul transportului transfrontalier al deșeurilor periculoase și al eliminării lor, precum și modificarea din 1995 a convenției, în conformitate cu Decizia III/1.

DECLARAȚIA X

Declarația ACP privind comerțul și mediul

Statele ACP sunt foarte preocupate de problemele ecologice în general și de mișcările transfrontaliere ale deșeurilor periculoase, nucleare și radioactive, în special.

Pentru interpretarea și aplicarea dispozițiilor articolului 32 alineatul (1) litera (d) din acord, statele ACP și-au exprimat hotărârea de a se ghida după principiile și dispozițiile Rezoluției Organizației Unității Africane (OUA) privind controlul mișcărilor transfrontaliere ale deșeurilor periculoase și eliminarea lor în Africa, care este stabilită în documentul AHG 182 (XXV).

DECLARAȚIA XI

Declarația comună privind patrimoniul cultural ACP

1. Părțile își exprimă dorința comună de a promova conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural al fiecărui stat ACP la nivel internațional, bilateral și individual, precum și în contextul prezentului acord.
2. Părțile recunosc necesitatea de a facilita accesul istoricilor și al cercetătorilor ACP la arhive pentru promovarea dezvoltării schimbului de informații privind patrimoniul cultural al statelor ACP.
3. Ele recunosc utilitatea asigurării de asistență pentru activitățile adecvate desfășurate, în special, în domeniul de formare pentru conservarea, protejarea și expunerea bunurilor culturale, a monumentelor și a obiectelor, inclusiv pentru promulgarea și aplicarea legislației corespunzătoare.
4. Ele subliniază importanța întreprinderii de activități culturale comune, a facilitării mobilității artiștilor ACP și europeni, precum și a schimburilor de obiecte culturale care sunt simbolice pentru culturile și civilizațiile lor pentru a consolida înțelegerea mutuală și solidaritatea între populațiile lor.

DECLARAȚIA XII

Declarația statelor ACP privind returnarea sau restituirea bunurilor culturale

Statele ACP îndeamnă Comunitatea și statele sale membre, în măsura în care recunosc dreptul legitim al statelor ACP la identitatea culturală, să favorizeze returnarea sau restituirea bunurilor culturale provenite din statele ACP și care, în prezent, se află în statele membre.

▼B**DECLARAȚIA XIII****Declarația comună privind drepturile de autor**

Părțile recunosc că promovarea protejării drepturilor de autor constituie o parte integrantă a cooperării culturale, al cărei scop este promovarea tuturor formelor de expresie umană. În plus, această protejare este o condiție indispensabilă pentru cultivarea și dezvoltarea activităților de producție, de difuzare și de editare.

În consecință, în contextul cooperării culturale ACP-CE, ambele părți se străduiesc să favorizeze respectarea și promovarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe.

În acest context și în conformitate cu normele și procedurile prevăzute de acord, Comunitatea poate oferi ajutor financiar și tehnic pentru difuzarea informației privind drepturile de autor și formarea de operatori economici în ceea ce privește protejarea acestor drepturi și elaborarea legislației naționale pentru o mai bună protejare a acestora.

▼B**DECLARAȚIA XIV****Declarația comună privind cooperarea regională și regiunile ultraperiferice
(articolul 28)**

Trimiterea la regiunile ultraperiferice se referă la comunitatea autonomă spaniolă a insulelor Canare, la cele patru departamente franceze de peste mări — Guadelupa, Guyana, Martinica și Réunion, precum și la regiunile autonome portugheze Azore și Madeira.

▼B

DECLARAȚIA XV

Declarația comună privind aderarea

Orice aderare a unei țări terțe la prezentul acord are loc în conformitate cu dispozițiile articolului 1 și obiectivele articolului 2 definite de Grupul ACP în Acordul de la Georgetown, astfel cum a fost modificat în noiembrie 1992.

DECLARAȚIA XVI

Declarația comună privind aderarea țărilor și teritoriilor de peste mări prevăzute în partea a patra din Tratatul CE

Comunitatea și statele ACP sunt dispuse să permită țărilor și teritoriilor prevăzute în partea a patra din tratat, care au devenit independente, să adere la prezentul acord în cazul în care doresc să își continue relațiile cu Comunitatea sub această formă.

▼B**DECLARAȚIA XVII****Declarația comună privind articolul 66 (reducerea datoriilor) din acord**

Părțile convin asupra următoarelor principii:

- (a) pe termen lung, părțile se vor strădui să îmbunătățească inițiativa în favoarea țărilor sărace cu multe datorii și să promoveze o intensificare, extindere și accelerare a reducerii datoriilor în favoarea țărilor ACP;
- (b) părțile se vor strădui, de asemenea, să stabilească și să mobilizeze mecanismele de sprijin pentru reducerea datoriilor în favoarea țărilor ACP care nu sunt încă eligibile pentru statutul de țări sărace cu multe datorii.

DECLARAȚIA XVIII

Declarația UE privind Protocolul financiar

Din suma totală de 13 500 de milioane de euro a celui de-al nouălea FED, 12 500 de milioane de euro sunt imediat disponibili după intrarea în vigoare a Protocolului financiar. Miliardul de euro rămas se eliberează pe baza evaluării performanțelor prevăzută la articolul 7 din Protocolul financiar și care urmează să fie întreprinsă în 2004.

Pentru a evalua necesitatea noilor resurse, se ține seama, integral, de această evaluare a performanțelor, precum și de data de la care fondurile celui de-al nouălea FED nu vor mai fi angajate.

DECLARAȚIA XIX

Declarația Consiliului și a Comisiei privind procesul de programare

Comunitatea și statele membre își reafirmă atașamentul față de acordul privind o reformă a procesului de programare pentru aplicarea asistenței finanțate din al nouălea FED.

În acest context, Comunitatea și statele membre consideră un mecanism de evaluare corect aplicat ca fiind cel mai important instrument al unei programări reușite. Procesul de evaluare care a fost convenit pentru a reglementa aplicarea celui de-al nouălea FED va asigura continuitatea procesului de programare, prevăzând în același timp ajustări regulate ale strategiei de susținere pe țară pentru a reflecta evoluția necesităților și performanțele țării ACP în cauză.

Pentru a profita din plin de reformă și a asigura eficacitatea procesului de programare, Comunitatea și statele membre își reafirmă atașamentul politic față de următoarele principii:

Evaluările trebuie efectuate în măsura posibilului în statul ACP în cauză. Descentralizarea evaluărilor nu înseamnă că statele membre sau sediul Comisiei sunt împiedicate să urmărească și să fie implicate în procesul de programare atât cât este necesar.

Termenele care au fost stabilite pentru realizarea evaluărilor sunt respectate.

Evaluările nu trebuie să fie un eveniment izolat în procesul de programare. Evaluările sunt considerate instrumente de gestionare care sintetizează rezultatele dialogului (lunar) regulat între responsabilul național cu autorizarea finanțării și șeful delegației Comisiei.

Evaluările nu trebuie să mărească sarcina administrativă a uneia dintre părțile implicate. Procedurile și cerințele de raportare din procesul de programare trebuie, așadar, să fie gestionate într-un mod disciplinat. În acest sens, rolurile respective ale statelor membre și ale comisiei în procesul de luare a deciziilor vor fi evaluate și adaptate.

DECLARAȚIA XX

Declarația comună privind impactul fluctuațiilor veniturilor din export asupra statelor ACP vulnerabile mici, insulare și fără ieșire la mare

Părțile iau act de preocuparea statelor ACP că modalitățile mecanismului de susținere suplimentară pentru țările afectate de fluctuația veniturilor din export ar putea să nu furnizeze sprijin suficient statelor ACP vulnerabile mici, insulare și fără ieșire la mare, care depind de veniturile fluctuante din export.

Începând cu al doilea an de funcționare a mecanismului și la cererea unuia sau a mai multor state ACP care au întâmpinat dificultăți, părțile convin să reexamineze modalitățile mecanismului pe baza unei propuneri a Comisiei care urmărește, în cazul în care este necesar, să remedieze efectele acestor fluctuații.

▼ B

DECLARAȚIA XXI

Declarația Comunității privind articolul 3 din anexa IV

Notificarea sumei indicative prevăzută la articolul 3 din anexa IV nu se va aplica statelor ACP cu care Comunitatea a întrerupt cooperarea.

▼ M10
